NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 17 FEBRUARI 2025

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
39 leden, te weten: de heren Aiobi en Aptroot, de dames Bakkers en Bink-Winterkamp, de heren en Boerboom, de dames Bout-Wijngaards en Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman, mevrouw Van Damme, de heren Doncker, Duiven en Ekkelenkamp, de heren Van Gils (vanaf 19.44 uur) en Haak, de dames Haak, Hoekstra en Kraneveldt-van der Veen, de heer Markes, mevrouw Mertens, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mohammadian, Nawijn, Nikerk, Van der Perk (vanaf 22.30 uur), Van Proosdij en Van Rumpt, de dames Sandifort-Meijer en Siegelaer, de heren Smits, Van der Snoek, Van Steenis, Velner, Van der Vlies, De Vogel en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heren Zamani en Zanoni (vanaf 19.36 uur)

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: de heer Blansjaar, mevrouw Frinking, de heer Iedema, mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig zijn: -

AGENDA

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
   a. **Toelating en installatie raadslid de heer J.J. Zanoni**
   b. **Benoeming en installatie commissielid de heer R.C. Reumerman**
   c. **Installatie de heer S.C. Nijssen als lid van de Rekenkamer Zoetermeer**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Hamerstukken**
   a. **Raadsvoorstel Rentenota 2025**
   b. **Raadsvoorstel Toestemming wijziging Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden 2016**
   c. **Raadsvoorstel Organisatievorm lokale (buurt)teams**
   d. **Raadsvoorstel Uitvoeringsplan Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden 2025-2026**
   e. **VERVALLEN Raadsvoorstel Referendumverordening gemeente Zoetermeer 2025**
   f. **Besluitenlijst en notulen van 27 januari 2025**
7. **Debat (inclusief stemmingen)**
   a. **Raadsvoorstel Kredietaanvraag haalbaarheidsfase Poppodium Boerderij**
   b. **Agenderingsverzoek bezuinigings- en dekkingskeuzes**
8. **Stemmingen**
9. **Sluiting**

VERSLAG

---

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Goedenavond, hierbij open ik de vergadering van de gemeenteraad van Zoetermeer van 17 februari 2025. Allen hartelijk welkom, natuurlijk degenen die op de publieke tribune zitten en ook degenen die het thuis via de livestream volgen en uiteraard natuurlijk alle leden van de raad, van harte welkom. Het is een avond waarop we in ieder geval in debat gaan over het Poppodium Boerderij en het agenderingsverzoek bezuinigings- en ontwikkelingskeuzes. We kunnen ons er nu al op verheugen, zie ik aan iedereen, dat te gaan doen.

Dan even een belangrijke mededeling over de stemmingen. U weet dat we de vorige keer getest hebben en vanavond gaat u voor het eerst digitaal uw stem uitbrengen. Daarvoor gebruikt u voor het spreken en straks bij het stemmen de pas die op uw tafel ligt. Nog een keer ten overvloede, deze passen blijven hier op het stadhuis dus neem ze niet stiekem mee want dan hebben we een probleem. Laat hem alstublieft liggen. We zullen dus niet bij de agendapunten stemmen, maar helemaal aan het einde zullen de stemmingen plaatsvinden. Ik kom daar straks nog op terug, maar dan weet u in ieder geval dat dat aan de orde is.
Ik heb geen berichten van verhindering ontvangen. Ik heb wel bericht ontvangen van twee mensen die later zijn. De heer Van der Perk van Zó! Zoetermeer en mijnheer Van Gils van de VVD hebben aangegeven later aanwezig te zullen zijn.
Dan de agenda van vanavond. Aan de orde is de agenda zoals die op 23 januari jl. is gepubliceerd in iBabs en op 13 februari jl. is voorzien van de laatste wijzigingen. Is er iemand die stemming wenst over de vaststelling van de agenda? Dat is niet het geval, dan is die vastgesteld.
Dan de spreektijden. Het voorstel is de spreektijden vast te stellen op zes minuten per fractie en 24 minuten voor het college. Is er iemand die daar stemming over wenst? Als dat niet het geval is, zijn ook de spreektijden vastgesteld.
Dan gaan we over tot het volgende, want u heeft ook gezien dat we raadsleden en commissieleden en iemand van de Rekenkamer gaan installeren.
Ik begin met de toelating en installatie van raadslid de heer Zanoni.

a. Toelating en installatie raadslid de heer J.J. Zanoni

De **voorzitter:** Door het tijdelijk vertrek van de heer Van den Boomgaard is er een vacature ontstaan in de gemeenteraad en de heer Zanoni is benoemd op deze opengevallen plaats. In het kader van de toelating van het nieuwe raadslid wordt aan u gevraagd om u uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel aan de gemeenteraad mee dat het officiële benoemingsbesluit van de voorzitter van het Centraal Stembureau en de geloofsbrieven inmiddels in handen zijn gesteld van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Mij is ook gebleken dat inmiddels die taak is verricht en daarvoor ga ik nu het woord geven aan mijnheer Duiven, de voorzitter, voor het uitbrengen van het rapport. Het woord is aan mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter, de commissie heeft de geloofsbrieven van het benoemde lid van de gemeenteraad, de heer Zanoni, onderzocht. De commissie heeft het genoegen te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Kieswet overlegde bescheiden in orde zijn bevonden. Het rapport van de commissie is voor de leden ter inzage neergelegd bij de griffie. De commissie adviseert dan ook de gemeenteraad de heer Zanoni als lid van de gemeenteraad toe te laten.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Duiven, voor het verrichten van de taak en ook dank aan de commissie. Ik stel aan de raad voor het advies van de commissie te volgen. Is er iemand die daar stemming over wenst? Als dat niet het geval is, is het aldus besloten.
Dan gaan we nu over tot het installeren van het nieuwe raadslid. Ik verzoek de heer Zanoni naar voren te komen en ik verzoek iedereen die daartoe in staat is, te gaan staan.
Ik denk dat u procedure kent, maar toch nog even. Ik lees de tekst voor, dan mag u eindigen met 'dat verklaar en beloof ik' want u heeft aangegeven de belofte te willen afleggen.

'Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als raadslid naar eer en geweten zal vervullen.'

De heer **Zanoni** (FVD): Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter:** Dan feliciteer ik u van harte, mijnheer Zanoni en dan krijgt u waarschijnlijk een applaus. (applaus)

b. Benoeming en installatie commissielid de heer R.C. Reumerman

De **voorzitter:** Dames en heren, dan gaan we verder met het vervolg van de agenda en ik kom bij 1.b.

Dat is de benoeming en installatie van een commissielid. Uit de fractie van FVD is de heer R.C. Reumerman voorgedragen als commissielid. In het kader van de benoeming van het nieuwe commissielid wordt aan u gevraagd om u uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel aan de gemeenteraad mee dat de geloofsbrieven inmiddels in handen zijn gesteld van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Ook heeft die haar taak uiteraard weer naar behoren verricht, dus ik ga opnieuw mijnheer Duiven, de voorzitter van de commissie, vragen om daar rapport over uit te brengen. Daar komt hij weer, mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter, de commissie heeft de geloofsbrieven van het voorgedragen commissielid van de gemeenteraad de heer Reumerman onderzocht. De commissie heeft het genoegen te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Kieswet overlegde bescheiden in orde zijn bevonden. Het rapport van de commissie is voor de leden ter inzage neergelegd bij de griffie. De commissie adviseert de gemeenteraad de heer Reumerman als commissielid van de gemeenteraad te benoemen.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Duiven en opnieuw dank aan de commissie voor het uitbrengen van het rapport en het verrichten van de taak. Ik stel de raad voor het advies van de commissie te volgen, is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval. Dan is aldus besloten en gaan we in dit geval over tot het afleggen van de eed en verzoek ik u weer om te gaan staan.
Goedenavond en voor u geldt hetzelfde, u mag dan alleen straks met de twee vingers antwoorden 'zo waarlijk helpe mij God Almachtig'.

'Ik zweer dat ik, om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen.'

De heer **Reumerman** (FVD): Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **voorzitter:** Van harte gefeliciteerd en heel veel succes met al uw werk en u krijgt ook een applaus. (applaus) Dank u wel. Heel veel succes en voor u is de vraag: was hij nu zo groot, of was ik nu zo klein?

c. Installatie de heer S.C. Nijssen als lid van de Rekenkamer Zoetermeer

De **voorzitter:** Agendapunt 1.c betreft de installatie de heer S.C. Nijssen als lid van de Rekenkamer Zoetermeer. De heer Nijssen is op 16 september 2024 door de raad benoemd tot lid van de Rekenkamer Zoetermeer per 1 april 2025 en omdat hij in september niet aanwezig kon zijn, zal de heer Nijssen vandaag de belofte afleggen. Dus mag ik de heer Nijssen verzoeken om naar voren te komen? Mag ik u weer allemaal vragen te gaan staan? Dan gaan wij dezelfde procedure uitvoeren.
Goedenavond. Voor u geldt hetzelfde. Ik zal de tekst voorlezen en dan mag u de belofte afleggen.

'Ik verklaar dat ik, om tot lid van de Rekenkamer benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de Rekenkamer naar eer en geweten zal vervullen.'

De heer **Nijssen**: Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter:** Van harte gefeliciteerd en heel veel succes met uw werk!
U heeft een aantal mensen benoemd dus ik stel voor om even te schorsen, dat is wel praktisch, ook voor degenen die het betreft, om u de gelegenheid te geven om het nieuwe raadslid, commissielid en het lid van de Rekenkamer te feliciteren. Ik schors – nog niet mijnheer Velner, u bent net te snel – de vergadering tot 19.55 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing

2. Spreekrecht

De **voorzitter:** Ik heropen de vergadering en ga verder met de agenda. Dan komen we bij agendapunt 2, het spreekrecht. Daarvoor heeft zich één inspreker gemeld en die wil ik graag naar voren vragen. Dat is de heer Wilms, de voorzitter van Jong Perspectief over de voorgenomen bezuinigingen. U krijgt vijf minuten het woord, gaat uw gang.

De heer **Wilms:** Geachte leden van de gemeenteraad en het college. Kan het nog hoger? Op de max, laten we dat maar doen ook.
Als voorzitter van het bestuur van Jong Perspectief, maar ook als inwoner van Zoetermeer wil ik bij u een lans breken voor het belang van preventieve jeugdzorg. Deze zorg is van cruciaal belang, zowel voor de jongeren zelf, als voor de gemeente.
Voor jongeren is tijdige preventie essentieel. Het voorkomt sociaal isolement, verbetert de sociaal-emotionele situatie en voorkomt achteruitgang in schoolprestaties. Dit helpt te voorkomen dat jongeren in een situatie terechtkomen waar alleen dure, professionele hulp hen nog kan ondersteunen. Ook voor de gemeente is preventieve jeugdzorg belangrijk. Het draait immers vaak op vrijwilligers die zich onbaatzuchtig inzetten voor jongeren en gezinnen in een zwakke positie. Hierdoor neemt het beroep op dure professionele jeugdzorg juist minder snel toe.
Bezuinigingen op preventieve zorg lijken op korte termijn financieel aantrekkelijk, maar pakken de onderliggende oorzaken van de toename in jeugdzorg niet aan. Op langere termijn zal de vraag naar dure professionele hulp alleen toenemen, met hoge kosten als gevolg. De weg terug is dan moeilijk en kostbaar.
Laat mij een voorbeeld geven uit de praktijk van Jong Perspectief. Wij bieden al twintig jaar maatjes- en mentorprojecten aan voor jongeren, nu in Zoetermeer, Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp. Met meer dan 200 vrijwilligers, een klein team betaalde medewerkers en een onbezoldigd bestuur, maken we zo veel impact. Het afgelopen jaar waren er bijna honderd trajecten hier in Zoetermeer. Dankzij onze maatjes en mentoren kregen jongeren meer zelfvertrouwen, hulp bij huiswerk en meer sociale contacten. Ook werd het gezin ontlast.
Ouders en jongeren zijn dankbaar voor onze ondersteuning. Zo ontvingen we recent een hartverwarmende brief van een moeder over de positieve impact van ons maatjesproject op haar dochter. Ik citeer: 'Door het maatjesproject is letterlijk haar brug naar de buitenwereld geopend. Onze dochter is zelfstandiger geworden, wat bijdraagt aan haar zelfvertrouwen en zelfstandigheid. Ook heeft ze vriendschap opgebouwd en voelt ze zich minder eenzaam omdat ze heeft ingezien dat ze leuk genoeg is om een vriendin te kunnen zijn. Als moeder heb ik haar aangemeld omdat ik als jongvolwassene ook een maatje heb gehad. Dat heeft mij ook zo enorm veel goeds gebracht. Een maatje voor het leven. Heel waardevol!'
In Zoetermeer is de vraag naar begeleiding groot. Scholen, maatschappelijk werk, Jeugd- en Gezinshulp en andere organisaties weten ons goed te vinden. Samen met de jongeren en hun gezinnen kijken we welke ondersteuning het beste past. Veel jongeren hebben geen specialistische hulp nodig. Nee, met de steun van een lokale vrijwilliger zijn ze vaak al enorm geholpen. De vrijwilliger beleeft daar ook plezier aan, voelt zich gewaardeerd en draagt zo bij aan een beter Zoetermeer.
Helaas worden er nu bezuinigingen overwogen op preventieve jeugdzorg. Hoewel ik begrijp dat u allen lastige keuzes moet maken, wil ik benadrukken dat bezuinigen op preventie op de lange termijn alleen maar meer kosten met zich meebrengt. Onderzoek toont keer op keer aan dat investeren in preventie loont, ook voor onze maatjes- en mentorprojecten. Het Nederlands Jeugdinstituut is positief over deze laagdrempelige en informele aanpak.
Bezuinigingen zouden de werking van Jong Perspectief en soortgelijke organisaties ernstig in gevaar brengen. We zouden dan niet meer in staat zijn om op kosteneffectieve wijze de toenemende vraag in Zoetermeer te ondersteunen, wat zou leiden tot een grotere belasting van de dure professionele zorg. Er zijn dan alleen maar verliezers.
Ik dring er daarom bij u op aan om bezuinigingen op de preventieve jeugdzorg te voorkomen. Veel inwoners van Zoetermeer dragen graag hun steentje bij om jongeren perspectief te geven en kennen hier de weg. Dit waardevolle netwerk willen we behouden voor de toekomst.
Ik hoop dat u de keuze maakt om te investeren in preventie en zo het sociale weefsel dat de afgelopen decennia in Zoetermeer is opgebouwd, te behouden. Graag komen we bij uw fractie langs om deze problematiek verder toe te lichten, zodat we ook volgende generaties jongeren in Zoetermeer perspectief kunnen bieden. Dit in lijn met onze slogan: Samen goed doen. Hierbij dank ik u voor uw aandacht.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Wilms voor uw inbreng. Wij gaan nu verder met de agenda. Dank u wel.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter:** We gaan over naar agendapunt 3, de mondelinge vragen. Allereerst wil ik daarvoor het woord geven aan de heer Van Steenis van GroenLinks, mede namens de PvdA over onrust over het parkeren in Oosterheem. Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter. Tijdens onze gesprekken met inwoners in de wijken, het zogenaamde huis-aan-huis dat we regelmatig doen, kregen we vorige week zaterdag in Oosterheem te horen dat er onrust is of is geweest over het parkeren. In dit heel rustige zijstraatje, de Orinocostroom, kon je de afgelopen jaren gewoon parkeren, totdat er plotseling gehandhaafd werd. Formeel is het een woonerf zonder een parkeeraanduiding, dus staat de gemeente in haar gelijk. Ondanks dat hebben we als fracties GroenLinks en PvdA een aantal vragen. Deze vragen gaan voor ons breder dan alleen over deze specifieke straat. We zien op andere plaatsen ook dat er wel geparkeerd wordt op plekken waar het eigenlijk niet de bedoeling is, waar de ene keer wel gehandhaafd wordt en de andere keer niet gehandhaafd wordt. In plaats van dat er gehandhaafd wordt, zien we soms ook dat de inrichting wordt aangepast, dan komt er belijning bij of wordt er een bord geplaatst.
De vragen zijn: klopt deze korte uitleg van deze specifieke situatie aan de Orinocostroom? Wat is de reden om hier na al die jaren plotseling te handhaven? Wat is de functie van het bord dat er staat 'parkeren alleen voor ontheffinghouders'? Het staat er, of het stond er in het verleden in ieder geval. Hoe zijn de direct betrokken bewoners hierover geïnformeerd? En tot slot: hoe worden bewoners in het algemeen geïnformeerd in soortgelijke situaties?

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Van Steenis. Ik ga naar het college, wethouder Frinking, gaat uw gang.

Wethouder **Frinking:** Dan moet ik wel het goede knopje indrukken. Dat is in ieder geval gelukt.
Klopt deze korte uitleg? Daar is die eigenlijk te kort voor. Dus ik zal hem iets meer duiden en misschien geeft dat ook meteen een breder perspectief, maar het gaat even over deze situatie.
De Orinocostroom is een woonerf en op een erf mag alleen geparkeerd worden in aangeduide parkeervakken. In dit specifieke geval zijn er geen parkeervakken, dus mag er alleen maar op eigen terrein worden geparkeerd. In de praktijk is er toch op het erf geparkeerd en uiteindelijk is geprobeerd om deze situatie te legaliseren met het verlenen van ontheffingen. Daarvoor is een participatietraject geweest. Dat is helemaal doorlopen. Daar zijn de parkeerplekken voor gemaakt, maar vervolgens is daar toch weer bezwaar tegen gemaakt. Daarna is geconstateerd dat de bezwaren ook wel terecht waren en is de parkeerontheffing ingetrokken. Daar is ook weer bezwaar tegen gemaakt. Vervolgens heeft de rechtbank het beroep ongegrond verklaard. Het gevolg is dat er op het erf alleen nog maar op het eigen terrein mag worden geparkeerd. Dat is weer terug naar de oude situatie.
Wat is dan de reden om plotseling te handhaven? Feitelijk is het dus nooit toegestaan geweest, maar nadat de rechtbank uitspraak heeft gedaan, is er eerst een waarschuwingsperiode geweest en vervolgens is er op basis van die uitspraak gehandhaafd. Maar dat is dus niet een plotselinge handhaving, daar is wel een traject aan voorafgegaan.
De functie van het bord 'parkeren alleen voor ontheffinghouders' had te maken met de periode dat er ontheffing was verleend, dus als dat er nu nog staat, moet dat in ieder geval weg. Maar volgens mij staat het er niet meer.
Hoe zijn directe bewoners geïnformeerd? Er zijn verschillende manieren van informeren geweest. Er zijn bewonersbrieven geweest. Er zijn gesprekken en schouwen ter plaatse geweest en er zijn informatie- en participatiebijeenkomsten geweest. Feitelijk is dat wat we ook in andere situaties doen.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Frinking. Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja dank voorzitter, en dank voor de duidelijke uitleg wethouder. Dat helpt met de uitleg van dit soort situaties.
U gaf aan dat met schouwen en allerlei middelen wordt geprobeerd dat goed uit te leggen aan bewoners. Het is natuurlijk heel lastig om iedereen op dat moment te vangen en iedereen daarbij betrokken te krijgen. Ik zou nog wel heel graag willen weten, want het gebeurt in andere delen van Zoetermeer ook wel, waarom de situatie zo lang heeft geduurd dat er niet gehandhaafd werd, tot het moment dat er dan plotseling wel iets gebeurt. Dat moment is gelegen voor het moment dat de rechter uitspraak heeft gedaan, want daarvoor is die ontheffingsmethode al gestart.

De **voorzitter:** Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking:** Dat specifieke antwoord weet ik niet. Dat zou ik dan nog moeten navragen, maar dat weet ik zo niet.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat deze vraag daarmee op dit moment afdoende is beantwoord en eventueel kan dat natuurlijk ook later nog besproken worden. Dan ga ik over naar mevrouw Bink van Zoetermeer Vooruit over problemen met de subsidieverlening. Mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Als Zoetermeer Vooruit horen wij van verschillende kanten dat er problemen zijn met de subsidieverlening. Het gaat er onder andere over dat er fouten worden gemaakt in beschikkingen. Onjuiste aantallen worden genoemd en er ontbreken specificaties van de toegekende bedragen. Sommige aanvragers moeten heel lang wachten op een reactie op een aanvraag. Zo hebben sommige aanvragers pas zeer recent een antwoord op een aanvraag ontvangen, terwijl zij halverwege 2024 hun aanvraag hadden ingediend.
Verder horen wij dat de afgelopen periode contactpersonen van de gemeente niet of niet goed bereikbaar waren en ook dat er wisselingen waren bij de ambtenaren en dat deze contactpersonen weinig of geen weet zouden hebben van wat de aanvrager precies aan activiteiten ontplooit.
Ten slotte kwamen ons geluiden ter ore dat de aanvragers te horen hadden gekregen dat er geen subsidie meer werd gegeven, of minder, omdat ze met vrijwilligers zouden werken.
Als gevolg van signalen uit de samenleving hebben wij als Zoetermeer Vooruit de volgende vragen. Herkent u deze signalen? Ook als u ze niet, of slechts ten dele herkent, hoe gaat u de onrust die wordt ervaren, wegnemen? In het licht van de aanstaande bezuinigingsgronden voor 2026: hoe gaat u de communicatie met de samenleving hierover inrichten? Kunt u bevestigen dat de uitwerking van motie 2406-42 Inzicht subsidiebeleid van Zó! Zoetermeer daadwerkelijk uiterlijk 31 maart 2025 bij de raad ligt? Tot zover.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik ga naar het college. Wethouder Frinking, gaat uw gang.

Wethouder **Frinking:** Dank u wel ook voor deze vragen. Ik moet misschien even een en ander in de context zetten. Wij nemen als college jaarlijks in november besluiten over een aantal honderden subsidies. Dat betekent dus dat er even zoveel aanvragen worden beoordeeld en beschikkingen worden opgesteld en hoewel ambtenaren zich echt inzetten om dit proces zorgvuldig en correct te laten verlopen, is het natuurlijk niet altijd volledig uit te sluiten dat er incidenteel onjuistheden in beschikkingen voorkomen. Dus dat is spijtig, maar dat kan inderdaad. Maar wat ons betreft is dat echt incidenteel.
Als het gaat over de lange doorlooptijd van de aanvragen, dan is dat, als ik dat even kort mag schetsen, als volgt: tussen 1 juni en 31 augustus worden de aanvragen ingediend. Die aanvragen worden beoordeeld. Die komen in het college in november en vanaf december worden die beschikkingen opgemaakt en uitgestuurd. Misschien dat door omstandigheden een aantal beschikkingen wat later komt.
Er bestaat geen subsidieregeling waar aanvragen worden uitgesloten als vrijwilligers meedoen, dus dat er daardoor geen subsidieregeling zou kunnen komen. Integendeel, we zijn juist heel erg blij met alle vrijwilligers die zich inzetten voor de stad.
Als het gaat over de bereikbaarheid. Ja, het is gewoon vervelend als mensen proberen om iemand te bereiken die er niet is. Dat kan natuurlijk toch voorkomen, vanwege welke omstandigheid dan ook, maar dan is er nog steeds de mogelijkheid om via e-mail de gemeente te benaderen. Met betrekking tot vragen als het bijvoorbeeld gaat over de beschikkingen, worden mensen ook echt wel uitgenodigd om die vragen te stellen en om verduidelijking te krijgen. Zeker als er fouten zijn gemaakt, moeten we ook zorgen dat die worden hersteld en dat gebeurt ook.
Hoe gaan we de communicatie doen over de ronde in het 2026? We hebben als college al een algemene brief gestuurd over het feit dat er een ravijnjaar op ons afkomt en dat er dus mogelijk bezuinigingen aankomen. We hebben helemaal nog niets ingevuld, maar we hebben wel even een signaal afgegeven. Vervolgens is het natuurlijk aan de gemeenteraad zelf om als het gaat over bezuinigingen daar een besluit over te nemen. Nadat het besluit is, of de verschillende besluiten zijn genomen, gaan we de samenleving daarover informeren.
Wat betreft de uitwerking van de motie uiterlijk 31 maart 2025, ja, het zit nog steeds in de planning om dat te kunnen doen.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Frinking. Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voor de beantwoording. Mijn gevoel zegt, en ik hoor

dat ook uit de samenleving, dat uw antwoorden misschien wel terecht zijn – daar ga ik van uit – maar dat het anders wordt ervaren. Mensen voelen zich ook ongemakkelijk bij het maken van bezwaar omdat ze het idee hebben 'dan krijg ik straks nog minder of misschien krijg ik dan wel niets'.
Wat betreft de vrijwilligers wordt er met name op het gebied van zorg gezegd 'ja, wij gaan kijken hoe we dat met professionele krachten kunnen regelen, want u bent maar, tussen aanhalingstekens, vrijwilliger'.

De **voorzitter:** Ik verzoek u om tot een vraag te komen.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ik neem de antwoorden mee. Ik ga in beraad en kom daar, denk ik, schriftelijk op terug. Dank u wel.

De **voorzitter:** Oké, dus er komt verder geen vraag en dat betekent dat het college daar niet op hoeft te reageren. Dan ga ik naar mevrouw Siegelaer van LHN over de uitgifte van ID-bewijzen en/of rijbewijzen, gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Allereerst dank voor de beantwoording op de openstaande vraag. Het college laat weten dat DigiD alles rond de pincodes zelfstandig afhandelt. Als gemeente kunnen we er niets in betekenen en we hebben hier tot nu toe nooit een klacht over gehad. Het is ons duidelijk dat alles rond de afhandeling van de pincode bij DigiD ligt en dat dat geen verantwoordelijkheid van de gemeente is.
De LHN heeft klachten ontvangen van inwoners over de afhandeling en onwetendheid van deze code. Het is de LHN niet duidelijk waarom het actief communiceren over deze pincode niet opgenomen wordt in het proces. Tijdig en volledig informeren voorkomt in de toekomst kosten voor de inwoners en druk op het ambtelijke orgaan. De LHN vraagt het college of er navraag is gedaan bij de betreffende afdeling en waarom deze informatie niet gecommuniceerd wordt bij de uitgifte. Dank voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Siegelaer. Wethouder Van der Meer, gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer:** Dank u wel voor uw vraag. Ik denk dat u zich misschien een beetje verkijkt op de aantallen waar we mee te maken hebben. Natuurlijk hebben wij navraag gedaan bij de afdeling. De afdeling heeft daar eigenlijk nooit klachten over. DigiD is echt iets dat buiten ons staat. De minuut dat wij uitleg gaan geven aan mensen over DigiD en over de code en over wat er allemaal bij komt kijken, gaan mensen ook denken dat het iets van de gemeente is. Dan krijgen we dus extra vragen, zowel via de mail als op 14079, maar alleen al het uitleggen aan mensen van hoe dat van DigiD in elkaar steekt, gaat ons gewoon heel veel geld kosten. Dat zal ook betekenen dat wij onze afhandeling niet halen. Wij hebben in 2024 24.000 identiteitsbewijzen afgegeven. Als je er voor al die 24.000 anderhalve minuut bij telt, halen we onze planningen niet meer. Dan moeten we anders gaan roosteren. Dat betekent ook dat we fte moeten inhuren om iets uit te leggen waar we eigenlijk geen besognes mee hebben en waar eigenlijk ook nooit een vraag over komt. Dus om die reden zijn wij op dit ogenblik niet van plan om aan de balie met de identiteitsbewijzen over die DigiD een gesprek te beginnen. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank wethouder Van der Meer. Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter en ook dank voor het uitgebreide antwoord. Ik begrijp heel goed dat dit tijdsinspanning kost, maar mijn vraag komt niet voort uit het verzoek om uit te leggen hoe DigiD werkt en hoe die pincode werkt. Mijn vraag is meer 'geef aan dat iemand binnen vijf dagen een pincode ontvangt van DigiD en dat men, als die niet wordt ontvangen, contact met hen moet opnemen'.

De **voorzitter:** Wethouder Van der Meer nog behoefte?

Wethouder **Van der Meer**: Nee hoor, dank u wel.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat daarmee dan deze vraag ook is afgehandeld en anders kan ook dit op een ander moment verder worden besproken. Dan kom ik tot de conclusie dat de mondelinge vragen zijn afgehandeld.

4. Mededelingen

De **voorzitter:** Dan ga ik over naar agendapunt 4, dat zijn de mededelingen. Mededelingen uit de raad. Ik heb begrepen dat mijnheer Nikerk een mededeling wil doen. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik wil iedereen graag wijzen op de uitreiking van de Zoetermeerse Kunst- en Cultuurprijs aankomende woensdag. Afgelopen maand heeft de jury een voorselectie gemaakt en via diverse media zijn de vijf genomineerden al voorgesteld. Aankomende woensdag vindt dus in het CKC om 20.00 uur de uitreiking van de Cultuurprijs en de Aanmoedigingsprijs Cultuur plaats. Iedereen is van harte welkom en we hopen dan ook veel collega's daar te treffen. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik kijk rond of er nog andere mededelingen uit de raad zijn. Dat is niet het geval. Van de kant van het college waren er volgens mij ook geen mededelingen. Daarmee is agendapunt 4 afgehandeld.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter:** Dan gaan we over naar agendapunt 5, afdoening van ingekomen stukken. Is er iemand die daar het woord over wenst? Is er iemand die daar stemming over wenst? Ik constateer dat er 38 raadsleden aanwezig zijn. Dan zijn de ingekomen stukken afgehandeld.

6. Hamerstukken

a. Raadsvoorstel Rentenota 2025
b. Raadsvoorstel Toestemming wijziging Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden 2016
c. Raadsvoorstel Organisatievorm lokale (buurt)teams
d. Raadsvoorstel Uitvoeringsplan Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden 2025-2026
f. Besluitenlijst en notulen van 27 januari 2025

De **voorzitter:** Dan gaan we over naar agendapunt 6. Dat zijn de hamerstukken. De raadsvoorstellen die als hamerstuk kunnen worden afgedaan. De titels van de raadsvoorstellen staan uiteraard allemaal op de raadsagenda. Ik kijk of er bij een van de raadsvoorstellen behoefte is aan het geven van een stemverklaring. Ik zie daar verder niets. Dan vraag ik of iemand stemming wenst over een van deze raadsvoorstellen. Ook niet het geval, dan zijn de hamerstukken vastgesteld.

7. Debat (inclusief stemmingen)

a. Raadsvoorstel Kredietaanvraag haalbaarheidsfase Poppodium Boerderij

De **voorzitter:** Dan gaan we over naar agendapunt 7, het debat. We beginnen met 7.a Raadsvoorstel Kredietaanvraag haalbaarheidsfase Poppodium Boerderij. Het college stelt voor drie varianten te onderzoeken en vraagt aan de raad hiervoor budget beschikbaar te stellen. Ik ga eerst even kijken wie daar het woord over wensen te voeren. Ik zie mijnheer Van Steenis, mevrouw Van Damme, mijnheer Ekkelenkamp, mijnheer Duiven, mijnheer Weekenstroo, mijnheer Doncker, mijnheer Haak, mijnheer Smit, de heer Markes, mevrouw Bink en mijnheer Nikerk. Ik begin met mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Zoals ik in de commissievergadering al aangaf, staan wij achter deze kredietaanvraag om de haalbaarheidsfase van Poppodium Boerderij grondig te onderzoeken. Moties en amendementen die dit onderzoek steunen, versterken of een, in onze ogen noodzakelijke, richting meegeven, mogen op onze steun rekenen.
Voor een marginale besparing in geld en zonder tijdwinst willen we graag de drie varianten gepresenteerd krijgen en niet terug naar twee. Van de twee nieuwbouwvarianten willen we goed weten wat de totale kosten over een langere periode zijn; de total cost of ownership, de investering en de exploitatiekosten gedurende twintig of dertig jaar, zoals ook toegelicht tijdens de commissievergadering. Maar ook willen we weten hoe duurzaam duurzaam is. Daar mag goed aandacht aan besteed worden in het voorstel voor de raad.
Ook zonder dat we een helder beeld hebben, laat staan een concreet raadsvoorstel, lijkt het ons als fractie GroenLinks verstandig om bij de ontwikkeling rekening te houden met woningbouw in de nabijheid, hoewel je ook zou kunnen zeggen dat deze aansporing overbodig zou moeten zijn want voor alles wat we willen in deze stad met haar beperkte oppervlak, moeten we de juiste afwegingen maken omdat

we simpelweg aan onze fysieke grens zitten. Een fijne stad om te wonen heeft behalve woningen, ook voorzieningen nodig, van een poppodium, tot winkels, gezondheidszorg, een stukje groen en blauw. Maar ook transformatorhuisjes en ondergrondse kabels. Te veel om hier allemaal op te noemen.
Tot slot vragen we nog wel aandacht voor mobiliteit. In de beperkte ruimte willen we ook nog auto's kunnen parkeren, iets dat ook hier een vraagstuk vormt. Laten we naast het slim dubbelgebruik van ruimte ook de alternatieven voor die auto meewegen, zoals openbaar vervoer en fiets, en dus goede fietsenstallingen. Dank u voorzitter.

De **voorzitter:** Als u nog even blijft staan? Ik zie een interruptie. Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik hoor het pleit bezorgen om de variant van verbouw en aanbouw wel in beschouwing te blijven nemen. Poppodium Boerderij zelf heeft nadrukkelijk niet de voorkeur voor die variant omdat dat discontinuïteit in hun bedrijfsvoering betekent, of feitelijk sluiting of gedeeltelijke sluiting met verlies van inkomsten en verlies van publiek dat je daarna ook maar weer terug moet zien te halen. Hoe apprecieert u dat belang ten opzichte van het belang om die variant dan toch mee te nemen?

De **voorzitter:** Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Voorzitter, we zijn goed op de hoogte van deze wensen van de Boerderij en de heel duidelijke conclusie die daarbij hoort. Wij willen voorkomen dat wij in een te vroeg stadium varianten aan de kant leggen, terwijl onze voorkeur mogelijkerwijs helemaal niet daarnaar uitgaat, dat kan ik u nu alvast mee meegeven. Dat hebben we ook in de commissie op die manier eigenlijk al aangegeven. Maar we gaan er wel van uit dat uit dat onderzoek informatie naar boven komt die interessant kan zijn om ook bij de andere varianten mee te nemen.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik zie verder geen interrupties, dan dank ik mijnheer Van Steenis voor zijn eerste termijn. Mevrouw Van Damme.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Dank u wel voorzitter. Voor ons ligt het raadsbesluit voor de Kredietaanvraag haalbaarheidsfase Poppodium Boerderij. We kunnen hier lang en we kunnen hier kort over praten. Ik houd het bij kort aangezien het dossier betreffende het Poppodium Boerderij al veel te lang loopt. De SP heeft tijdens de commissievergadering reeds aangegeven dit voorstel te steunen. Daarnaast hebben wij ook al onze voorkeur aangegeven om voor de optie nieuwbouw te gaan. Welke versie? Dat is afhankelijk van het onderzoeksrapport.
We zijn wel zeer alert op het verloop met de energie-aanvraag. Het kan natuurlijk niet de bedoeling zijn dat Poppodium Boerderij bij de opening geen aansluiting op het net heeft. Dan is een noodaggregaat niet de oplossing. Dus we vragen het college nadrukkelijk om hier bovenop te zitten. De SP Zoetermeer doet dat in ieder geval wel. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Van Damme voor uw eerste termijn. Ik zie geen interrupties, dan ga ik naar mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter. De nieuwbouw van de Boerderij is een langgekoesterde wens van D66. Wat zou het mooi zijn dat er in dit jubileumjaar van de Boerderij ook groen licht komt voor de nieuwbouw. Dat zou een heel mooie opsteker zijn voor dit populaire poppodium.
We zijn dus ook voor dit raadsvoorstel, ook in de geamendeerde vorm, dat hebben we de vorige keer al besproken in de commissievergadering, zoals de PDvZ het ziet, door niet uit te gaan van drie varianten, maar alleen van de twee nieuwbouwvarianten. Dat lijkt ons eigenlijk het beste. Niet zo'n houtjetouwtjesituatie met een gebouw dat je dan verbouwt en nog een keer verbouwt. Dat wordt allemaal niets. Dus wat ons betreft, kan die variant gewoon geskipt worden. Wat ons betreft, zouden we dus uitgaan van een nieuwbouwvariant.
Wat die nieuwbouwvariant betreft, of een van de nieuwbouwvarianten betreft, hebben wij nog wel wensen. Dat zijn er eigenlijk twee. Wij denken dat het een duurzame Boerderij moet zijn. Als je in Zoetermeer gaat bouwen, en niet alleen in Zoetermeer, zou je in principe altijd heel duurzaam moeten bouwen. Dat is in dit opzicht ook onze wens en daarvoor hebben we een motie die ik nu indien.
Als je duurzaam bouwt, doe je niet alleen iets voor het klimaat, voor onze kinderen en kleinkinderen, maar je doet ook iets voor de portemonnee van de Boerderij en de exploitatie op de lange termijn.

De **voorzitter:** Mijnheer Ekkelenkamp, een interruptie van de heer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Ik hoor mijnheer Ekkelenkamp zeggen dat hij graag duurzaam wil bouwen voor de Boerderij. Ik heb ook in het raadsvoorstel gelezen dat de nieuwbouw, mocht die er komen, zal voldoen aan alle wet- en regelgeving dus dat er in principe aan de duurzaamheid tegemoetgekomen zal worden. Hoe kijkt de heer Ekkelenkamp daartegenaan?

De **voorzitter:** Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja. Dat zijn eigenlijk meer de basisregels. De basisregels waar alle gebouwen in deze gemeente aan moeten voldoen. Dat is gewoon iets dat moet want anders krijg je niet eens een bouwvergunning, denk ik. Maar wij zouden willen zien dat straks bij het uitwerken van die varianten ook nog eens gekeken wordt naar wat het betekent voor de Boerderij en voor de verduurzaming van de Boerderij als er nog een tandje bij wordt gedaan. Misschien is het beter voor de portemonnee van de Boerderij omdat ze gewoon zuiniger kunnen stoken, beter kunnen isoleren, misschien is het beter voor de bouwmaterialen die worden gebruikt. Kortom, een beter pakket. Dat leggen we voor. Dat willen we dus graag uitzoeken. Straks als die varianten worden uitgewerkt, komt het hier terug in de raad en dan kunnen we dat wegen. Dan gaan we afwegen wat het allemaal kost en gaan we ook afwegen 'wat is het effect aan duurzaamheid en kunnen we daar nog een tandje bij doen of is dat misschien niet haalbaar?' Dus daar staan we heel open in, maar laten we in ieder geval proberen inzicht te krijgen in hoe duurzaam we de Boerderij kunnen maken.

De **voorzitter:** Mijnheer Duiven. gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. Om er even vanuit de kaderstellende optiek tegenaan te kijken: een tandje erbij. Dat is de norm die u voorstelt. Hoe ziet dat tandje erbij eruit? Wat moet een ambtenaar dan in beeld brengen? Hoe moet hij dat tandje van u berekenen?

De **voorzitter:** Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Mijnheer Duiven, ik heb geprobeerd het in wat eenvoudig taalgebruik uit te leggen. Daar neemt u geen genoegen mee, begrijp ik, dus het moet wat meer zijn. Dus een tandje erbij, zou ik willen zeggen in dit opzicht. Ik denk dat onze professionals heel goed weten aan welke eisen een gebouw moet voldoen en aan welke eisen een gebouw kan voldoen, wil je in een hogere klasse terechtkomen. Ik zou zeggen: gemeente, college, pak die ambitie op en ga kijken met de professionals, maar ook met de nieuwe gebruiker straks, naar wat we eraan kunnen doen om ervoor te zorgen dat we een topduurzaamheidsbrevet krijgen voor dit gebouw. Dat is hoe ik het zie, mijnheer Duiven. Dus ik hoop dat dat u tevredenstelt. Wat moet ik er dan aan doen, mijnheer Duiven, om u tevreden te stellen?

De **voorzitter:** Ja, maar we maken er geen pingpongwedstrijd van. Als mijnheer Duiven nog wil reageren, kan dat, maar dan gewoon even via de voorzitter, als dat kan.

De heer **Duiven** (VVD): Ja. Nee voorzitter, laten we niet die weg op gaan. Ik vond het een zeer verleidelijke vraag, maar daar hebben we de tijd vanavond niet voor.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat mijnheer Ekkelenkamp, als er verder geen interrupties meer zijn, verdergaat met zijn verhaal.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter.
Daarnaast hebben wij nog een andere wens. Dat gaat eigenlijk over het uiterlijk van het gebouw. We bouwen iets voor de komende vijftig of misschien zestig jaar, of misschien voor nog wel langer. Laten we er dan ook voor zorgen dat het gewoon een mooi gebouw is. Nu is mooi, of vooral leuk, zoals ik het ook wel heb genoemd, natuurlijk altijd heel arbitrair want wat vind je nu mooi en wat niet? Daarom heb ik het vertaald in een 'markant' gebouw. In de commissie Samenleving had ik het begrip 'iconisch' een beetje gepikt van de LHN die dat vroeger altijd gebruikte. Maar ik dacht 'dat is een LHN-woord, dat moeten zij maar inbrengen'. Ik vertaal het nu even met 'markant'. Dus het moet een markant gebouw zijn waar de Zoetermeerders trots op kunnen zijn. Niet alleen voor de bezoekers, maar ook de omwonenden en de mensen die daar de stad binnenrijden en dan denken 'goh, wat een mooi gebouw'. Daar heb ik ook een motie voor.

De **voorzitter:** Mijnheer Ekkelenkamp, ik ga u even onderbreken want er was al een vinger omhoog en mijnheer Haak wil interrumperen. Gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. We hebben natuurlijk even goed gekeken naar uw moties. Uiteraard. Markant? Dat is natuurlijk heel ruim. Dat heeft ook met smaak te maken. Wij staan er wel sympathiek tegenover als het markant kan worden, maar is het niet verstandiger voor D66 om als deze varianten zijn onderzocht, te gaan praten over 'hoe gaan we dat doen?' Dan weten we welke variant gekozen is en dan gaan we pas invullen 'hoe wordt de vormgeving? Hoe moeten we omgaan met de duurzaamheid?' Dat is een beter moment om te kijken hoe we dat kunnen doen. Vindt u dat ook?

De **voorzitter:** Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ik begin even met het markante gebouw. In het volgende traject, zo lezen we ook uit de toelichting, wordt een keuze gemaakt voor de architect. Als je een keuze maakt voor de architect, komt, denk ik, in de selectie ook aan de orde wat voor architect je zoekt en wat voor architect die meerwaarde kan bieden die we willen om er een mooi gebouw van te maken. Een markant gebouw, sorry. Vandaar dat die keuze, denk ik, nu voorligt want als die architect eenmaal een concept gemaakt heeft, of een eerste opzet, loop je eigenlijk al een beetje achter de muziek aan. Daarom nu, op dit moment.
Voor de duurzaamheid geldt eigenlijk hetzelfde. Er wordt straks gerekend en getekend en dan komen hier twee varianten te liggen, of misschien wel drie als GroenLinks en de PvdA hun zin krijgen. Dan moeten wij als raad daar een keuze in maken. Dan moeten we dus ook weten 'hoe zit het met de duurzaamheid?' Vandaar.

De **voorzitter:** Ik zag mijnheer Haak nog.

De heer **Haak** (PDvZ): Graag, voorzitter. Dank u wel. Wij vinden het nog te vroeg omdat er zeker in die haalbaarheidsfase gekeken zal worden naar 'wat is nu het beste?' Functionaliteit is natuurlijk het belangrijkste voor dat geheel want het moet een popzaal worden. Of het er dan mooi uitziet, of niet mooi uitziet, dat is een tweede. Ik kan u volgen als u zegt 'ik wil dat wel graag hebben', maar dan kun je beter op het moment dat die keuze is gemaakt... Als je kijkt naar goedkope bouw of goedkopere bouw, krijg je heel andere eisen, qua vormgeving of wat dan ook, dan bij duurdere bouw. Dus het lijkt ons nog te vroeg voor het juiste moment om zoiets in te brengen. Bent u het daarmee eens?

De **voorzitter:** Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Eigenlijk niet want anders had ik de motie natuurlijk niet ingediend, maar ik kan wel een eind met u meegaan. Laat ik het zo zeggen. D66 gunt de Boerderij en gunt Zoetermeer daar een markant gebouw. We zien dat markante gebouw het beste vorm krijgen als we dat nu alvast uitspreken, want daar vraag ik om, zodat dan wordt uitgezocht hoe dat kan. Dan kunnen we later een besluit nemen. Maar als u zegt 'het is voor mij nu te vroeg', kunnen we dat in een ander stadium ook nog wel doen. Maar begrijp ik wel van u, en ik mag van de voorzitter niet pingpongen, dus dat zal ik ook niet met u doen, dat u wel achter het idee staat om er een markant gebouw van te maken?

De **voorzitter:** Heel kort mijnheer Haak, heel kort voor de derde keer.

De heer **Haak** (PDvZ): Zo lang wij niet weten wat 'markant' betekent, gaan wij helemaal niets doen.

De **voorzitter:** Volgens mij is dit voldoende uitgediept. Ik zag nog een interruptie van de heer Doncker. Gaat uw gang.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. De naam van de LHN werd genoemd bij het woord iconisch. Dat gaat mij te ver, mijnheer Ekkelenkamp, want iconisch is heel groot. Dan denk ik echt aan een groot gebouw. Ik ben het ook met de PDvZ eens. Laten we eerst even kijken wat de plannen worden en dan kunnen we altijd nog kijken naar de vorm. Maar ik moet er wel bij zeggen dat het poppodium wordt bekostigd door de gemeente. Dus aan 'markant' kan ook een prijskaartje zitten. Ik wil dus de suggestie van de PDvZ volgen en afwachten en kijken naar de plannen. Dan kunnen we weer bekijken hoe het gebouw zelf eruit moet zien. Laten we één ding vooropstellen. De inhoud is belangrijker want er wordt muziek gemaakt en er moet goede akoestiek zijn. Als die keuze moet worden gemaakt, gaat onze voorkeur naar het interne. Maar goed, het is nog te vroeg daarvoor. Dank.

De **voorzitter:** Ik hoorde geen vraag, maar u kunt daar wel op reageren.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, het is echt nodig, mijnheer de voorzitter, daar toch even op te reageren want ik kan me de discussie herinneren toen Gymworld werd gebouwd. Dat moest vooral daar, op die plek, een iconisch gebouw worden. Dat werd door de gemeente betaald en dat was toen eigenlijk de kreet van de LHN. Dat was natuurlijk in de tijd dat u daar nog geen woordvoerder over was dus misschien zijn de tijden veranderd, maar dat was toen best een dingetje voor de LHN. Dus ik hoop dat de LHN zich straks ook in die richting beweegt want ik denk dat ook de Boerderij, betaald met gemeenschapsgeld en betaald door de Zoetermeerders dus eigenlijk, recht heeft op een heel mooi, markant, leuk, vult u maar in, gebouw dat karakter heeft. Laat ik het dan maar zo zeggen.

De **voorzitter:** Ik kijk rond. U mag verdergaan, mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ik was eigenlijk aan het eind van mijn betoog. Ik zie ook geen vragen meer.

De **voorzitter:** Ik zie ze ook niet meer dus dat is een mooie gedeelde opinie. Dat is altijd fijn. U heeft twee moties ingediend als het goed is. De tweede motie moet nog. Dat dacht ik al, ik help u herinneren. De tweede motie komt, ze zijn allebei ingediend en maken dus ook onderdeel uit van de beraadslagingen.

Motie nr. 2502-01 ingediend door D66, GroenLinks, PvdA
Een duurzame boerderij in Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

constaterende dat:
- het college een voorbereidingskrediet nodig heeft om de raad voor het zomerreces van 2025 een keuze te kunnen voorleggen welke variant er verder uitgewerkt zal worden;
- in de toelichting bij het raadsvoorstel staat dat de ontwikkeling van de locatie zal moeten voldoen aan wet- en regelgeving met betrekking tot duurzaamheid en dat de gemeente toetst op het programma van eisen en het uiteindelijk ontwerp waarin duurzaamheidsaspecten zijn worden opgenomen;

overwegende dat:
- we in Zoetermeer in principe zo duurzaam mogelijk moeten bouwen omdat dit niet alleen goed is voor het klimaat, maar ook voor de portemonnee van Poppodium Boerderij;
- dit principe verder reikt dat het slechts voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving;
- duurzaamheid daarom een belangrijk criterium is bij de keuze voor de definitieve variant;

verzoekt het college:
- een duurzaamheidsparagraaf op te nemen in de uitwerking van de varianten waaruit voor de raad valt af te leiden welke variant de meest duurzame is;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2502-02 ingediend door D66
Poppodium Boerderij een markant gebouw

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

constaterende dat:
- het college een voorbereidingskrediet nodig heeft om de raad voor het zomerreces van 2025 een keuze te kunnen voorleggen welke variant er verder uitgewerkt zal worden;
- in de toelichting bij het raadsvoorstel staat dat dit krediet onder andere nodig is voor de kosten van de architect;
- het huidige gebouw van Poppodium Boerderij een markante uitstraling heeft en daardoor de aandacht trekt van bezoekers en passanten;

overwegende dat:
- de nieuwbouw van Poppodium Boerderij kansen biedt om opnieuw een markant gebouw te ontwerpen;
- een markant gebouw een belangrijke meerwaarde heeft voor de uitstraling van Zoetermeer;
- het gebouw van Poppodium Boerderij voor zeker de komende vijftig jaar mede beeldbepalend is voor het betreffende deel van Zoetermeer;
- de keuze van een architect van belang is bij de ambitie een markant gebouw toe te voegen aan onze stad;
- het van belang is om bij de verdere uitwerking van de plannen uit te gaan van deze ambitie, met inachtneming van de topfunctionaliteit waarover het gebouw moet beschikken;

spreekt uit:
- dat de nieuwbouw van Poppodium Boerderij een markant gebouw moet opleveren, dat niet alleen functioneel is, maar ook een uitstraling heeft waarop Zoetermeerders trots kunnen zijn;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter:** Dan ga ik naar mijnheer Duiven. Gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. De Zoetermeerse VVD dient hierbij mede namens Zó! Zoetermeer, PVV, PDvZ, PvdA, GroenLinks en LHN het amendement Haalbaarheidsonderzoek Boerderij toekomstbestendig in. Dit amendement is naar aanleiding van het debat vorige week in de commissie Samenleving aangepast ten opzichte van het eerder onder de raadsfracties verspreide concept. Dit amendement regelt dat bij het haalbaarheidsonderzoek met de eventuele grootschalige herontwikkeling van het gebied rondom halte Voorweg-hoog/Voorweg-laag rekening wordt gehouden, zonder dat dit vertraging oplevert voor de nieuwbouw en doorontwikkeling van de Boerderij, alsmede het eerder genoemde herontwikkelingstraject.

De **voorzitter:** Mijnheer Duiven, een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp. Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u, mijnheer de voorzitter. Dat is nog wel even een punt mijnheer Duiven, want de vorige keer in de commissie Samenleving is dit ook aan de orde geweest. Toen was de wethouder er in de eerste termijn van overtuigd dat dit vertraging zou opleveren en op een vraag van de heer Nikerk aan een van de ambtenaren werd ook duidelijk dat het vertraging opleverde. Na de schorsing toen er wat overleg was geweest tussen wethouder Iedema en wethouder Blansjaar was opeens het probleem opgelost. Maar hoezo is er wel of geen vertraging als dit amendement wordt aangenomen?

De **voorzitter:** Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Nee, er is geen vertraging.

De **voorzitter:** Mijnheer Ekkelenkamp nog.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Maar waar leidt u dat uit af? We hadden net nog zo'n discussie over een tandje meer of een tandje minder, maar hoe zit dat in dit geval mijnheer Duiven?

De **voorzitter:** Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): U heeft keurig netjes in kort bestek weergegeven wat we vorige week in de commissie hebben besproken. Dat heeft u, nogmaals, correct gedaan. Daar heeft u ook gehoord wat er van de zijde van het college is aangegeven. Ik heb daarop gereageerd en indachtig die suggestie om de tekst aan te passen om het misverstand van vertraging die eventueel zou kunnen optreden, weg te nemen, is dat verwerkt in deze aangepaste versie, zoals ik heb aangegeven. Die hebben we niet alleen zelf goed gelezen, maar ook laten tegenlezen door ambtenaren en er is consultatie met het college geweest. Dus met het volste vertrouwen leg ik de raad deze versie van het amendement voor.

De **voorzitter:** Mijnheer Ekkelenkamp nog kort.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ik wil straks ook graag van de wethouder horen of hij die mening ook

vanavond deelt.
Een ander punt dat hiermee samenhangt is...

De **voorzitter:** Gaat u verder, mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ik word afgeleid door de VVD nu. Een ander punt dat hiermee samenhangt, behalve de vertraging hiervan, is in hoeverre de plot die in uw voorstel wordt voorzien een beperking is voor de Boerderij.

De **voorzitter:** Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dat is geen beperking.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ook dat ga ik straks even aan de wethouder vragen want...

De **voorzitter:** Heren! Heren, kom, kom. U moet helemaal de regels kennen, volgens mij. Via de voorzitter, niet even een conclaafje met elkaar. Mijnheer Duiven heeft het woord en als mijnheer Ekkelenkamp daarop wil reageren, steekt hij zijn hand op.

De heer **Duiven** (VVD): Ik werd even meegezogen in het enthousiasme.

De **voorzitter:** En de voorzitter vond een harde interventie nodig. Maar gaat u verder.

De heer **Duiven** (VVD): Het doorhalen van de variant C, wat in de vorige versie van de motie stond, dus de aan- en verbouw van het bestaande pand, is voorzien in het amendement van de PDvZ, dat straks mede door de VVD wordt ingediend.
Voorzitter, de VVD vindt het Poppodium Boerderij een van de Zoetermeerse culturele publiekstrekkers en daarmee een belangrijke voorziening voor de stad. Dat heb ik ook vorige week zo gezegd. De beoogde doorontwikkeling aan schaalvergroting van de Boerderij, in afstemming met het eventuele herontwikkelingsproject van Voorweg Hoog/Voorweg Laag hebben dan ook de volle steun van de Zoetermeerse VVD. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel. Als het goed is, heeft u twee amendementen. Eén amendement? Dat is bij dezen ingediend en ook onderdeel van beraadslaging zoals net ook gold voor de eerdere moties.

Amendement nr. 2501-A ingediend door VVD, Zó! Zoetermeer, PVV, PDvZ, PvdA, GroenLinks, LHN
Haalbaarheidsonderzoek Boerderij toekomstbestendig

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

besluit het raadsvoorstel 2024-173205 'Kredietaanvraag haalbaarheidsfase Poppodium Boerderij' als volgt te wijzigen:

- een nieuw Beslispunt 2 toe te voegen met de onderstaande tekst en drie subleden:
  'Bij het haalbaarheidsonderzoek waar nodig om vertraging te voorkomen rekening te houden met een mogelijke toekomstige herontwikkeling van de rest van de kavel naar hoogstedelijk woonmilieu door onder andere:
  a. in geval van nieuwbouw deze zoveel mogelijk naast Gymworld te positioneren;
  b. bij het onderzoeken van het parkeren ook rekening te houden met eventuele bebouwing van omliggende kavels;
  c. de 'footprint' van eventuele nieuwbouw zo efficiënt mogelijk te benutten door waar mogelijk ook van de hoogte gebruik te maken.'"

De **voorzitter:** Ik ga naar mijnheer Weekenstroo. Gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voorzitter, vorige week was ik nog de invallende leadzanger voor een hoofdact van dit poppodium. Nu ben ik in ieder geval wel de hoofdact en zal ik een kort popliedje zingen. Popnummers van tegenwoordig zijn heel erg kort, dus ik zal het, nogmaals, ook heel kort houden.
In de commissie hebben we aangegeven voor het krediet voor het haalbaarheidsonderzoek voor het poppodium te zijn. We willen in het refrein, het raadsbesluit, nog wel een paar aanpassingen doen waar

de PDvZ uiteindelijk een amendement voor zal indienen, om het alleen nog maar over nieuwbouw te hebben, want wij willen uiteindelijk nieuwbouw, we willen geen verbouw. De Boerderij wil het niet en wij willen het niet. Laten we focus aanbrengen in dit plan. Laten we focus aanbrengen bij de Boerderij zodat ze voor onze inwoners zoveel mogelijk nieuwe poptalenten en evenementen naar ons toe kunnen trekken. Tot zover.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Weekenstroo, dan mijnheer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Mijn fractiegenoot, de heer Van Veldhuizen, heeft het in de commissievergadering reeds aangegeven, maar ik wil ook hier namens de LHN aangeven dat wij het waarderen dat de wethouder vaart maakt met de aanpak van Poppodium Boerderij. Het heeft al lang genoeg geduurd.
In de commissievergadering hebben we ook aangegeven dat we het zonde van het geld vinden om de verbouwing en aanbouw in het haalbaarheidsonderzoek mee te nemen. In de technische bijeenkomst bleek dat ver- en aanbouw minder gunstig en duurder is dan nieuwbouw, daarom dient de LHN het amendement van de PDvZ mede in.
De LHN vindt het belangrijk dat de afstand tussen Casa en Gymworld bij de nieuwbouw zo groot mogelijk blijft of wordt en dat Casa niet in het zicht komt van Gymworld. Dat is beleid als het gaat om de afstand tussen scholen en coffeeshops en we vinden dat daar ook hier rekening mee moet worden gehouden. Kan de wethouder toezeggen dat hier rekening mee wordt gehouden bij het uitrollen van de plannen?
De LHN is het met de VVD eens dat bij het haalbaarheidsonderzoek de toekomstige herontwikkeling van het gebied meegenomen moet worden en dient daarom het amendement van de VVD mede in. Dank u wel.

De **voorzitter:** Ik zie een interruptie, mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Ik hoor u zeggen dat u de motie van de VVD steunt omdat u zo dicht mogelijk op Gymworld wilt zitten, maar hoe gaat u dat dan rijmen met Casa?

De **voorzitter:** De heer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dat is een heel goede vraag. Ik hoop dat de positie van Casa – en daarom noem ik ook de zichtlijn – aan de achterkant van de Boerderij komt, zoals het nu ook is gepositioneerd. Ik snap dat de afstand wat minder wordt, dat is inderdaad het nadeel van de mogelijke plannen. Dat moeten we dan maar meenemen. Maar ik hoop wel dat de positionering van Casa zelf niet in het zicht is van Gymworld om de verleiding zoveel mogelijk te voorkomen.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik zie verder geen interrupties. Dan dank ik u voor uw eerste termijn. Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. In de commissievergadering van vorige week werd al snel duidelijk dat de genoemde variant aanbouw en verbouw van het huidige pand van de Boerderij de minst duurzame, de duurste en logistiek de minst logische variant is. De PDvZ zal samen met de Zoetermeerse VVD, LHN, Zó! Zoetermeer, CDA Zoetermeer, D66 Zoetermeer, Zoetermeer Vooruit en FVD een amendement indienen dat de derde variant, die van aanbouw en verbouwing van het huidige pand, uit het raadsvoorstel amendeert, zodat de haalbaarheidsfase alleen gericht zal worden op de twee overgebleven varianten nieuwbouw en goedkope nieuwbouw. Dank u wel.

Amendement nr. 2501-B ingediend door PDvZ, VVD, LHN, Zó! Zoetermeer, CDA, D66, Zoetermeer Vooruit en FVD

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

besluit aan het raadsbesluit bij raadsvoorstel2024-L73205 Kredietaanvraag haalbaarheidsfase Poppodium Boerderij een nieuw beslispunt 2 toe te voegen met de tekst:

- "Het college de opdracht te geven tijdens de haalbaarheidsfase van het project Poppodium Boerderij niet drie maar slechts twee varianten te onderzoeken, namelijk:
  - nieuwbouw op de kavel tussen het huidige pand en Gymworld;

- een goedkopere nieuwbouw variant.""

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Haak. Dan is dat amendement ingediend en onderdeel van de beraadslagingen. Ik ga over naar de heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Vorige week leek het al een beetje duidelijk. Een groot deel van deze raad ziet een vernieuwd poppodium het liefst in nieuwbouw. Ook de PVV wil dat de Boerderij mee kan blijven doen op de markt en natuurlijk volle zalen kan krijgen met spraakmakende artiesten. Ook weten we hoe moeilijk het heden ten dage is om te kunnen overleven als er geen grote publiekstrekkers binnengehaald kunnen worden. Ook dit geldt voor de Boerderij.
Dan hebben we nog een enkele vraag. Ten eerste is er gesproken over drie varianten, waarbij verbouwen de duurste en de minst aantrekkelijke lijkt te zijn. Maar wat als we deze variant schrappen en de Boerderij met de netcongestie geen aansluiting kan krijgen? Wat zijn de problemen die er dan om de hoek komen kijken? Hoe kunnen we die dan oplossen? Moeten we dan alsnog deze laatste variant onderzoeken en zo ja, is het dan raadzaam om deze variant op voorhand te schrappen? Wordt er vooraf goed naar een plan B gekeken, mocht dit plan inderdaad te optimistisch zijn? Denk aan het parkeren et cetera. Hoe staat het college hierin?
Wij hebben nog een laatste vraag. Wij zien ook graag een goede gebiedsontwikkeling rondom het stationsgebied van de Voorweg. In hoeverre kan hier al rekening mee gehouden worden in het haalbaarheidsonderzoek? Tot zover. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Smits voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de heer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. De Boerderij is over de jaren uitgegroeid tot een culturele en muzikale blikvanger met een uitstekende reputatie in zowel binnen-, als buitenland. Dit succes heeft geleid tot nieuwe ambities. Ambities die in het huidige pand niet te realiseren zijn. Om ervoor te zorgen dat de Boerderij blijft bruisen en de kleur blijft geven aan onze stad, is Zó! Zoetermeer groot voorstander van uitbreiding. Iedereen die onze partij volgt of ons verkiezingsprogramma heeft gelezen, weet dat dit al jaren onze inzet is. We zijn dan ook verheugd dat we vanavond een stap in de juiste richting kunnen zetten.
Tijdens het gesprek over de Boerderij is een locatie geruime tijd onderwerp van discussie geweest. Zó! Zoetermeer heeft zich daarbij altijd uitgesproken tegen een verhuizing naar het Stadshart, vanwege de negatieve gevolgen op de leefbaarheid aldaar. We hebben telkens gewezen op de voordelen van de huidige locatie met een uitstekende bereikbaarheid, voldoende ruimte en geen directe overlast voor omwonenden. We zijn dan ook blij dat in lijn met het coalitieakkoord wordt voorgesteld om te onderzoeken hoe de Boerderij op de huidige locatie het best kan worden vormgegeven.
Kortom, voorzitter, Zó! Zoetermeer is tevreden met het voorstel en zal dat ook steunen. Er zullen vanavond twee amendementen worden ingediend. Het amendement van de PDvZ dienen we mede in omdat aanbouw niet alleen duurder is, maar ook logistieke problemen met zich meebrengt. Bovendien biedt nieuwbouw de mogelijkheid om de toegankelijkheid te verbeteren zodat ook mensen met een handicap volop kunnen meedoen met al het moois dat de Boerderij te bieden heeft.
Ook het amendement van de VVD dienen we mede in. Het biedt een overkoepelende blik die zich niet alleen richt op de toekomst van de Boerderij zelf, maar ook op de ontwikkeling van het omliggende gebied. Dit lijkt ons een verstandige aanpak. Dat was het voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Markes voor uw eerste termijn. Dan mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Zoetermeer Vooruit dacht het kort te kunnen houden vanavond. Er waren namelijk maar twee besluiten gevraagd. Een voorbereidingskrediet van € 610.000,00 en de daaruit voortvloeiende begrotingswijzigingen. Daar staat Zoetermeer Vooruit achter. Wij willen heel graag de Boerderij op het kavel realiseren. Daar is voldoende ruimte voor nieuwbouw op het kavel, tussen het huidige pand en Gymworld, of voor een goedkopere nieuwbouwvariant.
Verder staan we als mede-indiener op het amendement van PDvZ om de uitbouw of aanbouw te amenderen.
Het amendement van de VVD vinden we lastig. Zoetermeer Vooruit wil op geen enkele manier het proces kredietaanvraag Poppodium Boerderij vertragen. Wethouder Blansjaar heeft al aangegeven dat realisatie van de Boerderij van het amendement geen consequenties heeft. Maar vanavond hebben we het over de twee eerdergenoemde besluiten en beslispunten en niet over de herontwikkeling van het gebied rond halte Voorweg Hoog en Voorweg Laag. Dus daar zit onze twijfel. Na het debat en een

schorsing nemen wij hierover een beslissing.
We gaan waarschijnlijk ook niet voor de moties van D66 stemmen. Niet omdat die niet positief zijn, maar omdat wij denken dat het allemaal te vroeg is. We hebben het daar vanavond niet over. Dus hier wil ik het bij laten.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Bink voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Cultuur verbindt en de Boerderij is daar ook zeker een factor in. Het is niet voor niets dat de organisatie een van onze zes basisinstellingen is en dat men van heinde en verre komt om hier te repeteren of een concert mee te maken.
Tijdens de commissievergadering is, wat de PvdA betreft, gebleken dat we raadsbreed het krediet gaan toekennen voor de haalbaarheidsfase van de Boerderij. Daar zijn we heel erg blij mee. We gaan nu die haalbaarheidsfase in en we hopen dat er volgens het geschetste plan straks duidelijk gemaakt kan worden welke van de drie opties het college het meest ziet zitten. We spreken de hoop uit dat netcongestie de plannen niet in de weg zal zitten en nemen aan dat het college ons geüpdatet houdt over inzichten hierin.
We dienen het amendement van D66 over duurzaamheid mede in omdat we straks willen kiezen uit alleen maar duurzame varianten. Bovendien heeft de VVD na een uitgebreid debat in de commissie haar oorspronkelijke amendement aangepast. Hierdoor kan er met eventuele gebiedsontwikkeling rekening worden gehouden zonder dat er kans op vertraging is voor de Boerderij. Ook dat amendement dienen wij graag mede in en we wensen de ambtenaren heel veel succes in de haalbaarheidsfase.
Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Nikerk voor uw eerste termijn. Ik zie nog een interruptie van de heer Doncker. Gaat uw gang.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik heb een vraagje. Ik snapte niet wat u bedoelde met 'we kunnen kiezen uit meerdere groene opties'. Of ik heb het niet goed begrepen. Maar kunt u dat voor mij even uitleggen?

De **voorzitter:** Mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Zeker. Dank u wel voor de vraag, mijnheer Doncker. Er staat in het raadsvoorstel een duurzame optie en een goedkopere optie. Maar we hopen dat bij die goedkopere optie, buiten de standaardduurzaamheidsartikelen die daarbij horen, zal ik maar zeggen, de rest daar ook bovenop komt. Dus dat beide varianten, of in ons geval alle drie de varianten, duurzaam zijn.

De **voorzitter:** Ik zie verder geen andere vragen. Dan dank ik mijnheer Nikerk voor zijn eerste termijn en als het goed is heb ik iedereen uit de raad voor de eerste termijn gehad. Dat is het geval. Dat is mooi en dan stel ik voor dat we even schorsen tot 21.00 uur. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter:** Ik heropen de vergadering en kom daarmee aan de eerste termijn van het college en geef het woord aan wethouder Blansjaar. Gaat uw gang.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Het doet me in ieder geval genoegen dat iedereen heel erg positief staat tegenover onderzoek naar de bouw van de nieuwe Boerderij.
Ik wil even snel wat vragen beantwoorden. Ik heb een vraag gekregen over de duurzaamheid en een motie over de duurzaamheid. Uiteraard staat al in de stukken dat we duurzaam zijn. In de twee varianten – als het amendement wordt aangenomen – gaan we kijken naar een wat duurzamer gebouw en een wat standaard gebouw dus dat zit er al helemaal in.
Ook op wat GroenLinks vroeg – uiteraard, zoals ook in het amendement van de VVD staat, wordt de omgeving wordt meegenomen om dat straks eventueel optimaal te benutten voor woningbouw.
Dus twee varianten. De amendementen…

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar, een interruptie van mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel. Ik heb de heer Blansjaar niet gehoord bij het laatste stukje dat hij zei hiervoor. Kan hij dit nog even herhalen?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Het gaat even om het stukje woningbouw, dat ook in het amendement van de VVD staat en waar GroenLinks naar vroeg, om er rekening mee te houden dat de grond zo optimaal mogelijk wordt gebruikt.

De **voorzitter:** Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Heeft u daar een amendement voor nodig of was u dat sowieso al van plan?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Een amendement versterkt het wel. Maar ik ga er in ieder geval rekening mee houden.

De **voorzitter:** Ik zag nog een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik wil ook graag nog iets horen van u, mijnheer de wethouder. De VVD en de indieners van het amendement zeggen 'er komt absoluut geen vertraging door dit amendement'. Kijkt u daar ook zo tegenaan?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Ik kijk heel vriendelijk tegen dat amendement aan omdat het is bijgesteld en alle belemmeringen waardoor vertraging zou optreden, ertussenuit zijn gehaald. Dus het is een perfect amendement. Het is voor de rest oordeel raad om dat aan te nemen ja of nee.

De **voorzitter:** Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u, mijnheer de voorzitter. Dank voor dit antwoord. Even in mijn eigen vertaling: u ziet geen enkele belemmering en er komt geen vertraging door het aannemen van het amendement en u adviseert ons dus ook gewoon daarvoor te stemmen.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Helemaal correct.

De **voorzitter:** Nog heel kort mevrouw Bink en dan wil ik verdergaan. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ik zal het proberen. Wethouder, u zegt 'daar wordt allemaal rekening mee gehouden'. Maar als ik nu even kijk bij het onderzoeken van die besluitpunten, van de VVD, staat daar bijvoorbeeld ook dat zoveel mogelijk in de hoogte gebouwd moet worden en zo, maar vindt u het dan niet jammer dat er, met het oog op een markant gebouw, nu al een richting op gestuurd wordt en dat u zo de architect zijn creativiteit ontneemt?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Nee, er staat namelijk 'zo efficiënt mogelijk te benutten door waar mogelijk is, ook van de hoogte gebruik te maken'. Dat is heel ruim genomen. We kunnen heel goed kijken hoe we daarmee omgaan.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat u verdergaat.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel. Ik heb nog een paar vragen. Ik had een vraag over Casa en de afstand tot Gymworld. Uiteraard zullen we daarnaar kijken. Het krijgt natuurlijk ook geen prominente plek, om het zo te zeggen. Maar waar het precies gesitueerd zal worden, weten we nog niet. We zitten nog in de onderzoeksfase, dus dat zal straks als we het over een stukje haalbaarheid hebben, wel naar voren komen.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar, een interruptie van de heer Doncker. Gaat uw gang.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Bent u wel bereid om mee te nemen wat wij u gevraagd hebben, om inderdaad vooral rekening te houden met het zichtveld? Dat vinden wij wel erg belangrijk gezien de verleiding die de jongeren misschien voelen om daarheen te gaan.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u voorzitter. We zullen er alles aan doen om het zo goed mogelijk neer te zetten. Ook nu staat het op een niet-prominente plaats. Dat zal ongeveer hetzelfde blijven. Wat de jongeren betreft, er is natuurlijk een heel onderzoek geweest bij Gymworld en er wordt geen hinder ondervonden van het feit dat Casa daar nu zit. Dus ik zie op dit moment het probleem niet.
Dan heb ik nog een vraag van de PVV.

De **voorzitter:** Voordat u verdergaat, mijnheer Blansjaar, had mijnheer Zamani nog een interruptie.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter. Toch opmerkelijk wat de wethouder hier zegt. Hij ziet het probleem niet. Daar zijn we het als D66 helemaal mee eens. Het probleem is er niet, het zijn echt fabelverhalen over zichtlijnen en dat kinderen opeens verleid raken. Maar tegelijkertijd zegt hij 'we zullen er alles aan doen om het monster dat LHN ziet, te verbergen'. U ziet het probleem toch niet? Waarom zou u het verbergen? Wat is precies het probleem dat u gaat verbergen? Welk monster gaat u voor die kinderen...? Ja, volgens mij is het wel duidelijk, voorzitter.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Volgens mij heb ik niet over een monster gesproken, maar we gaan wel kijken waar we Casa goed kunnen plaatsen. Dat heb ik al gezegd en ik heb gezegd dat het niet op een prominente plaats komt. Daar zit het nu ook niet. Dat is wat ik heb gezegd in mijn antwoord.

De **voorzitter:** Gaat u verder.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Ik heb van de PVV nog een heel goede vraag over de netcongestie gehad. Uiteraard gaan we daar goed naar kijken. We stoppen niet met het onderzoek, maar we nemen het wel daadwerkelijk mee. We zullen echt goed kijken of daar geen problemen uit voortkomen. Maar ik houd u uiteraard op tijd op de hoogte, als daar problemen mee zijn.
Voorzitter, ik wil even snel de moties en amendement doornemen. Het amendement van de PDvZ. Het is oordeel raad. We hebben natuurlijk voorgesteld om drie varianten te onderzoeken. Als het er twee worden, zal dat enige verlichting opleveren voor de ambtenaren.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar, een interruptie van mevrouw Van Damme, begreep ik? Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Dank u wel voorzitter. Ik ga nog een klein stukje terug naar uw reactie op het antwoord van de PVV. Hebben we het dan ook in beeld voordat we überhaupt verdergaan? Dus stel dat de netcongestie een probleem wordt, hoe gaan we het dan aanpakken? Hoe gaan we dat dan oplossen, als we dat zien?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Ik zou het ook niet weten op dit moment. We moeten eerst kijken naar hoe het gaat lopen allemaal. Ik weet het helemaal nog niet. Het is allemaal vers van de pers en we weten helemaal niet wat de gevolgen daarvan zijn. We moeten daar nog naar kijken. Ik durf daar nog niets over te zeggen.

De **voorzitter:** Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, de wethouder was net aangekomen bij het amendement van PDvZ, terug naar twee varianten. Dat is anders dan in het raadsvoorstel staat. In het

raadsvoorstel staat – nee, dat staat niet in het raadsvoorstel. Maar we hebben uit de commissie begrepen dat het laten vallen van dit onderzoek € 25.000,00 zou schelen en dat het geen effect heeft op de doorlooptijd. Maar missen we niet andere informatie die dit onderzoek, dit aanvullende deel van deze variant, zou kunnen opleveren?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u mijnheer de voorzitter, er is een second opinion geweest die al heeft aangegeven – dat is door een gerenommeerd bureau gedaan – dat de haalbaarheid van de aanbouw van de Boerderij een kostbare zaak wordt, vertraging oplevert, ook voor de Boerderij en dat je er rekening mee moet houden dat het oude pand dan over vijftien jaar ook weer aan de beurt is. Voor de rest is het oordeel raad of het er twee worden. Als het amendement wordt aangenomen, is dat ook prima.

De **voorzitter:** Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter. Ik concludeer hier dus uit dat we geen informatie missen en dat we het prima kunnen laten vallen. Dat is een mooie duale oplossing trouwens, dat het college iets voorstelt en de eigen partij het op deze manier amendeert. Maar dan kan dus ook het budget naar beneden met die € 25.000,00.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Nou, als het daar allemaal op zou vallen... Sorry.

De **voorzitter:** Verder geen reactie. Dan stel ik... Mijnheer Van Steenis nog kort?

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank voorzitter. Wij zitten hier volgens mij om afspraken te maken en kaders te stellen dus als wij vinden dat met deze uitleg het budget naar beneden kan, kan het budget naar beneden.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Als de hele raad vindt dat het budget naar beneden moet, dan gaat het budget naar beneden toe.

De **voorzitter:** Ik kijk rond. Gaat u verder met het appreciëren van de moties.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter, ik had het amendement van de VVD nog. Ook dat was oordeel raad. Zoals ik net al heb gezegd, dat geeft voor ons voor de rest geen enkele belemmering.
Dan heb ik nog twee moties van D66. Een markant gebouw, daar zijn we nog helemaal niet. Dat is in wezen nog veel te vroeg. Dan krijgen we de discussie over wat markant is. Ik durf het ook niet te zeggen. Laten we maar eerst even de plannen uitwerken en dan kijken naar hoe het gebouw er daadwerkelijk uit gaat zien.
Dan heb ik de laatste motie.

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar, een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp. Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter, we hebben helemaal niet gesteld dat we nu een keuze moeten maken voor een markant gebouw. We willen dat graag meenemen in het maken van de plannen. Dus ook bij de keuze voor de architect is dat een punt van selectie. Kunt u daar ook iets over zeggen, dat het ook in uw beleving wel een rol speelt dat het een gebouw moet worden van enige importantie, van enig aanzien, misschien wel markant, of iconisch of wat dan ook? Hoe kijkt u daartegenaan?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dat ligt eraan hoe je tegen markant aankijkt. Ik vind een gebouw als Hedon een markant gebouw. Dat is gewoon een staalconstructie die enorm mooi is afgewerkt. Dus wat is markant? Ik durf het niet te zeggen. We gaan het eerst uitzoeken en we gaan kijken wat de mogelijkheden zijn en dan komen we met een plan en een, eventueel, wel of niet markant gebouw.

De **voorzitter:** Heel kort nog, mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Een heel korte vraag. Dus u geeft aan dat er dan nog een mogelijkheid is om dit punt in te brengen?

De **voorzitter:** Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Ja, want we zijn nu nog bezig om naar de haalbaarheid te kijken; wat is haalbaar en welke keuzes gaan we straks maken? En dan gaat de architect tekenen. We zijn nog niet aan het tekenen.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat dit voldoende is. Dan heeft u nog een laatste motie, gaat uw gang.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Ik heb de laatste motie nog. Ik heb al wat gezegd over die duurzaamheid. Ook dat zit al helemaal in het programma verweven dus ik zou zeggen 'het is oordeel raad'.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik constateer in ieder geval dat de wethouder ook aan het einde van de eerste termijn van het college is. Dan kijk ik rond of er behoefte is aan een tweede termijn. Ik ga langs de sprekers. Mijnheer Van Steenis, behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Van Damme, tweede termijn? Nee. Mijnheer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel, mijnheer de voorzitter. We hebben denk ik het zaadje wel bij velen geplant, hoewel misschien niet bij iedereen, dat het een gebouw moet zijn dat ik maar even in mijn termen 'een markant gebouw' noem. Ik denk niet dat er vandaag een meerderheid voor ontstaat, dus dat gaan we dan in het volgende stadium maar weer met elkaar bespreken. Dus deze motie trekken we vandaag in. De andere motie over de duurzaamheid laten we voor nu staan. Ik kijk naar mijn medeindieners en ik zie niemand die daar nee schudt. Dus dan houden we het daarbij. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik constateer dat motie 2502-02 ingetrokken is en geen onderdeel meer is van de beraadslagingen. Ik ga verder met de tweede termijn. Mijnheer Duiven, nog behoefte aan een tweede termijn? Mijnheer Weekenstroo nog? Mijnheer Doncker? Mijnheer Haak? Mijnheer Smits? Mijnheer Markes? Mevrouw Bink? Mijnheer Nikerk, gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik vreesde al voor een heel snelle tweede termijn dus ik heb me even helemaal uit de naad gewerkt. Mijnheer Van Steenis kondigde het al aan, ik heb een amendement dat we nog even willen indienen dat het voorbereidingskrediet omlaag haalt van € 610.000,00 naar € 585.000,00. Dat staat in de bijlage van het amendement van de PDvZ, maar dat is natuurlijk niet wat we hier met elkaar beslissen, dus vandaar dit amendement.

Amendement nr. 2502-C ingediend door PvdA, GroenLinks, SP
Amendement Verlagen voorbereidingskrediet 17 februari 2025

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025, ter bespreking van het raadsvoorstel Kredietaanvraag haalbaarheidsfase Poppodium Boerderij 2024-173205;

besluit:

- besluitpunt 1, luidende: 'Een voorbereidingskrediet van € 610.000,00 beschikbaar te stellen voor het doorlopen van de haalbaarheidsfase voor het project Poppodium Boerderij.'
  te wijzigen in
  'besluitpunt 1, luidende: 'Een voorbereidingskrediet van € 585.000,00 beschikbaar te stellen voor het doorlopen van de haalbaarheidsfase voor het project Poppodium Boerderij.'"

De **voorzitter:** Dat amendement is dan ingediend en zal onderdeel uitmaken van de beraadslagingen. Mevrouw Sandifort, gaat uw gang. Voor u wegloopt, nog een interruptie van mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter, ik ben benieuwd of de PvdA dit nu zo slim vindt om te doen want ik ga ervan uit dat als de wethouder iets overhoudt, hij dat echt wel terugstort. Ik zou het heel vervelend vinden als we nu vertraging oplopen omdat we er een heel klein beetje vanaf halen uit

een soort principekwestie terwijl we de reguliere afspraak hebben dat als er iets overblijft, we dat terugstorten. Vanwaar nu dit amendement?

De **voorzitter:** Mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel. Dat heeft ermee te maken dat op het moment dat we het raadsvoorstel zouden aannemen zoals het college het heeft voorgelegd, we drie opties hebben en daar een bepaald bedrag tegenover staat. Vervolgens is er duidelijk een raadsmeerderheid voor het weghalen van een van de opties. Dat betekent dat je in tijd en in budget dus minder nodig hebt. Ik ga er helemaal van uit dat op het moment dat zowel de ambtenaren als de wethouder hebben aangegeven 'dan hebben we ook minder nodig', we dat ook doen.

De **voorzitter:** Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ja, dat begrijp ik. Ik vraag me alleen af of het slim is om dat punt nu zo expliciet te maken terwijl je het risico loopt dat als er ook maar iets in dat proces toch anders loopt, je weer terug moet komen naar de raad. Dus waarom van die € 610.000,00 nu dat stukje eraf halen? Waarom laat je het niet gewoon staan en zeg je 'als het over is, stort het dan terug zoals we dat altijd doen'?

De **voorzitter:** Nogmaals mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Volgens mij hebben we hier een aantal raadsvoorstellen en een aantal onderwerpen in de raad gehad de afgelopen tijd die over € 25.000,00 of zelfs minder gingen. Toen zeiden we ook niet 'laten we dit nu wel doen'. Dus € 25.000,00 is op dit grote bedrag een klein stukje, maar in totaal is het gewoon een flink bedrag dat we daarvoor nodig hebben.

De **voorzitter:** Oké. Ik constateer dat mijnheer Haak nog kort wil interrumperen en dan wil ik verdergaan.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter, ik begrijp uit de woorden van mijnheer Nikerk en de PvdA dat ze het amendement gaan steunen.

De **voorzitter:** Mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Op het moment dat dit zo duidelijk is, ja.

De **voorzitter:** Akkoord. Dan constateer ik dat dat amendement is ingediend en ook onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen en we het straks ook terugzien. Daarmee kom ik aan het eind van de tweede termijn van de raad. Ik kijk nog even naar het college. Ik neem aan dat wethouder Blansjaar nog wil reageren op het ingediende amendement. Gaat uw gang.

Wethouder **Blansjaar:** Dank u wel voorzitter. Zoals ik in mijn eerste termijn heb gezegd, het is een heel klein bedrag en ik ben het met mevrouw Sandifort eens, als het over is, storten we het toch wel terug, maar het blijft oordeel raad.

De **voorzitter:** Dank u wel. Dan constateer ik dat hiermee de beraadslagingen over dit raadsvoorstel afgerond kunnen worden. Zoals eerder gezegd, gaan we nu niet over tot de stemmingen. We gaan over naar agendapunt 7.b en aan het eind over tot de stemmingen.

b. Agenderingsverzoek bezuinigings- en dekkingskeuzes

De **voorzitter:** Agendapunt 7.b is het agenderingsverzoek bezuinigings- en dekkingskeuzes. Daar is in de commissie ook al uitgebreid bij stilgestaan maar de indieners hebben verzocht het vanavond als debatstuk te agenderen om zo ook de mogelijkheid te hebben om moties in te kunnen dienen.
Ik ga even inventariseren wie daar het woord over wensen te voeren. Ik heb overigens hier al mevrouw Kraneveldt staan, maar ik zie mevrouw Bout haar... O, dan mevrouw Bout van de PvdA, de heer Zanoni van FVD, mijnheer Van Steenis van GroenLinks, o nee, mijnheer Boerboom van GroenLinks. We gaan het wisselen. De heer Smits van de PVV, dan mijnheer Velner van de SP, mijnheer Zamani van D66 en mevrouw Meurs van Zoetermeer Vooruit. O, dat is mevrouw Bink. U heeft leuk gewisseld vandaag, het

is anders dan op mijn lijstje in ieder geval. Ik zie mijnheer Van der Vlies ook zijn vinger opsteken, mevrouw Sandifort, mevrouw Siegelaer en dan heb ik ze volgens mij gehad. Dan begin ik met mevrouw Bout. gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja voorzitter, het was toch echt mijn agenderingsverzoek, dus het is niet raar dat ik hier sta.
Onze gemeenteraad moet aanzienlijk bezuinigen. Dat weten we allemaal. Op een gestructureerde manier willen we samen een sluitende begroting bereiken en de dienstverlening aan onze inwoners daarbij zo min mogelijk schaden. Daarom zijn we dit jaar samen bezig met de voorbereidingen op de komende ravijnjaren.
Een groep van VVD-wethouders heeft dit weekend nog een brandbrief gestuurd in een poging iets te doen aan het nijpende geldtekort van de gemeenten. De PvdA is blij te horen dat wethouder Iedema daar ook bij betrokken is geweest. Alhoewel de fractie van de PvdA meestal optimistisch van aard is, vrezen wij deze keer dat het inmiddels te laat is om het tij nog te keren.
Ik sta hier vandaag voor u met drie moties. Deze moties zetten nergens een hekje omheen, maar zijn bedoeld voor een evenwichtige verdeling van de beschikbare middelen en worden mede ingediend door GroenLinks en de PVV.
Motie 1 gaat over prioritering van bezuinigingen. Oud-wethouder van Financiën Haan constateerde jaren geleden al 'hoe kleiner het bedrag, hoe groter het gezeur'. Daarom is de PvdA-fractie van mening dat we als raad eerst moeten proberen te kijken naar hoe we het ravijn zoveel en zo snel mogelijk kunnen dichten. Daarom verzoek ik het college om de bezuinigings- en dekkingsvoorstellen op volgorde van grootte te behandelen bij de besprekingen; de voorstellen waar het meeste geld mee gemoeid is, als eerste. Met deze motie willen we ervoor zorgen dat de grootste financiële problemen als eerste worden aangepakt. Door op volgorde van grootte te handelen, kunnen we snel significante besparingen realiseren en daarmee de meest urgente delen van het ravijn dichten.

De **voorzitter:** Mevrouw Bout, ik zie een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Ik vraag me af of het niet een beetje arbitrair is om de bezuinigingen op volgorde van grootte te rangschikken bij het voorstel, als je ze bijvoorbeeld ook op volgorde van impact zou kunnen rangschikken, of misschien wat logischer, op onderwerp.

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Laat ik het zo zeggen, ik zou impact en financiën of geld best op één hoop willen gooien in dit geval. Laten we dan op die manier eerst de grote casussen pakken. We hebben net gezien dat we over € 25.000,00 al een hele tijd kunnen bakkeleien. Dat is precies mijn punt met deze motie. Dat was ook precies het punt van wethouder Haan ooit, die zei ook 'over een sloot springen die gemeenteraadsleden wel, maar bij een greppel houden ze stil'. Dat is precies wat ik wil voorkomen. Dus laten we nu eerst de klappers maken van € 1 miljoen hier en daar € 2 miljoen. Die hebben we ook, hoop ik, zodat we sneller aan die € 15 miljoen voor 2026 zitten.

De **voorzitter:** Ik zag nog een interruptie van mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, ik begrijp dat mevrouw Brouwer – of mevrouw Brouwer? mevrouw Bout! We staan in het alfabet ook altijd na elkaar inderdaad – dat mevrouw Bout liever geen integraal pakket heeft?

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Uiteraard komen we op dezelfde manier tot een integraal pakket. U weet ook dat wij in 2019 een andere begroting hebben ingediend met voorstellen voor wat het college destijds van plan was en ook dat was een integraal pakket en ook dat was 100% dekkend. Dus daar gaan we nu ook gewoon weer voor. Dat kan dit college ook.

De **voorzitter:** Heel kort, mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Maar als je losse klappers van miljoenen apart gaat bespreken en daarover gaat stemmen, heb je daarna toch geen integraal pakket meer? Dan zijn dingen toch niet

meer op elkaar afgestemd?

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Maar het college dient een integraal pakket in en daaruit kunnen we dus eerst de grote onderdelen bespreken.

De **voorzitter:** Zag ik mijnheer Zamani ook nog met een interruptie? Gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, eigenlijk had ik hetzelfde als mevrouw Brouwer. Ik begrijp het ook niet helemaal. Ik begrijp het voorstel van mevrouw Brouwer overigens wel, om het op impact te rangschikken en niet op die grote klappers. Wat schieten we daar nou mee op, als we inderdaad een integraal pakket willen en we doen het op volgorde van grote klappers? Dan is het uiteindelijk misschien zo dat, als je de eerste hebt, je de tweede niet meer hoeft te doen. Ik begrijp het niet.

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Er is geen voorstel zo groot dat als we het eerste hebben gedaan, we het tweede niet meer hoeven te doen. Het gaat om het totaalplaatje en het gaat in totaal uiteindelijk om vele ettelijke miljoenen. Maar van mij mag het ook op volgorde van impact. Dat vind ik helemaal prima, maar laten we ernaar kijken.
We hebben een aantal maanden geleden, tussen aanhalingstekens, geneuzel gehad over € 38.000,00 voor het wel of niet vergoeden van mobiele telefoons voor kinderen in de brugklas. Daar hebben we een hele avond aan besteed. Ik voorzie dat we dat dan weer gaan doen terwijl we toen tien minuten later een voorstel hadden om € 2,5 miljoen te bezuinigen en toen hebben gezegd 'o ja, is goed, kan gewoon'. Dus laten we beginnen met die onderdelen waarvan we zeggen 'ja, is goed, het kan gewoon'.

De **voorzitter:** Ik zie geen verder geen reactie van mijnheer Zamani, maar mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik merk dat ik het ook een ingewikkelde discussie vind, over rangschikken op volgorde van grootte. Die volgorde is blijkbaar heel belangrijk, maar volgorde van impact mag ook, of op onderwerp. Dus het gaat blijkbaar om de volgorde, terwijl we hier de hele tijd zo hard met elkaar bespreken 'we moeten dat integraal bekijken'. Kleinere bedragen worden weggezet als 'we hebben hier heel lang over € 38.000,00 gepraat over telefoons', maar nee, we hebben hier gepraat over de vraag of we dat een gemeentetaak vinden en wie welke rol daarin zou moeten pakken. Dat heeft niets met het bedrag te maken. Als het € 1 miljoen had gekost, hadden we die discussie ook gevoerd. Dus volgens mij moet je vooral kijken naar 'welke politieke keuzes wil je maken, vanuit welke standpunten bespreek je dat?' en heeft de volgorde van wat dan ook daar echt weinig mee van doen.

De **voorzitter:** Ik geef mevrouw Bout nog de kans om te reageren en dan stel ik voor dat we verdergaan.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, onze oud-wethouder van Financiën, mijnheer Haan, weerlegt dat en heeft dat op basis van twaalf jaar wethouderschap geconcludeerd en daar staan wij nog steeds achter. Dus ik ben het niet eens met mevrouw Sandifort.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat u verdergaat met uw betoog.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik was aan de laatste zin van mijn alinea. Ik wilde zeggen: deze motie zal bijdragen aan efficiënte en effectieve besluitvorming.
Dan hebben we een motie 2, over uitstel van subsidiebezuinigingen. De begroting van 2026 wordt pas in november tijdens het najaarsdebat vastgesteld, maar organisaties moeten al halverwege dit jaar hun subsidieaanvraag indienen. Mevrouw Bink had het daar vandaag ook al over. Pas in november weten de organisaties wat de definitieve hoogte van hun subsidie voor het jaar 2026 zal zijn. Daarom willen wij kijken of we al wel kunnen bekijken of we op de subsidies kunnen bezuinigen, om dat beleid pas te effectueren in 2027 en de hieruit voortvloeiende kosten voor 2026 incidenteel te dekken. Want incidenteel kan alles, volgens de wethouder.
Deze motie is bedoeld...

De **voorzitter:** Ik zie mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg me af of mevrouw Bout heeft nagetrokken of het ook mogelijk is. Dat vroeg ik me wel af.

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Wij zijn de gemeenteraad, dat is gewoon mogelijk. We kunnen van incidenteel geld – dat is een potje voor één jaar, het is gewoon incidenteel – zeggen 'dit is het beleid'. Wij waarschuwen alle organisaties, dat heeft het college ook al gedaan 'het zou kunnen dat er bezuinigingen aankomen'. Op het moment dat wij in november definitief vaststellen dat die bezuinigingen eraan komen, maar die organisaties in juni al een idee in hebben moeten leveren, waarbij ze niet eens weten of en hoeveel ze gekort worden, kunnen wij als gemeenteraad beslissen 'ja, u wordt inderdaad gekort, maar u heeft geen tijd gehad om uw beleid daarop aan te passen. U heeft geen mogelijkheden om uw contributie aan te passen'. Laten we dat dan eenmalig, één jaar bijpassen uit de incidentele posten. Daar hebben we nog miljoenen van.

De **voorzitter:** De heer Zanoni, gaat uw gang.

De heer **Zanoni** (FVD): Dank u voorzitter. Op zich vind ik het een sympathieke motie. Ik hoorde wethouder Frinking echter aan het begin van de raadsvergadering vertellen dat het college in december beschikkingen uitstuurt. Dus volgens mij zijn al die indieners wel gewend dat zij tot op het laatste moment moeten wachten daarmee. Bent u het daarmee eens?

De **voorzitter:** Mevrouw Bout

Mevrouw **Bout** (PvdA): Nee, daar ben ik het niet mee eens. Er zijn heel veel organisaties die gewoon hopen dat ze hetzelfde subsidiebedrag krijgen als het jaar daarvoor. Dat is voor een aantal organisaties ook echt zo. Op het moment dat zij dus pas in november of december horen 'oei, het is toch anders en u moet € 200.000,00 bezuinigen', hebben zij geen idee hoe dat dan ineens moet. Ook voor de inwoners is het heel onduidelijk waar ze aan toe zijn. Dus op het moment dat bijvoorbeeld een cultuurvereniging of een sportvereniging toch minder subsidie blijkt te krijgen, is die cultuurvereniging of sportvereniging daardoor genoodzaakt de abonnementsprijzen per maand te verhogen. Dan weten die inwoners ook ineens 'oei, maar dan kan ik het niet meer betalen'. Terwijl op het moment dat mensen even een jaar respijt krijgen om een goed dekkingsplan te vinden, hopelijk de maandelijkse kosten voor de inwoners niet omhooggaan doordat de organisaties meer tijd hebben om een plan op te stellen. Dat is het idee.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik stel voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Bout** (PvdA): De motie is bedoeld om organisaties voldoende tijd te geven om zich voor te bereiden op de bezuinigingen en om de gevolgen voor de inwoners van Zoetermeer duidelijk in kaart te brengen. Door het beleid pas in 2027 in te laten gaan, kunnen we ervoor zorgen dat er voldoende tijd is om alternatieven te onderzoeken, zowel voor organisaties als voor inwoners.
De derde motie die ik vandaag indien, gaat over de beperking van bezuinigingen op jeugdzorg en WMO. We proberen al vele jaren te bezuinigen op jeugdzorg en WMO. Veel projecten zijn al opgestart en de financiële opbrengsten daarvan zijn pas eind 2025 zichtbaar. Wat de PvdA betreft, is een langetermijnvisie belangrijk in het kader van goed bestuur en efficiency van projecten. Nieuwe bezuinigingen bij de jeugdzorg en WMO, juist vanwege de projecten die al lopen of binnenkort ingaan, kunnen al snel zorgen voor stapeling. Ik zie een interruptie, voorzitter.

De **voorzitter:** Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Mevrouw Bout ziet het wel, ja. In welke zin is dat voorstel van mevrouw Bout geen 'hekje zetten'?

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik vraag... Daar kom ik zo op, u was één zin te vroeg, zal ik maar zeggen. Ik vraag om te kijken of we de bezuinigingen kunnen beperken. Dus ik zeg helemaal niet 'we gaan het niet doen. U mag er niet aanzitten. U mag er niet naar kijken'. Dat mag, maar ik hoop dat we zo lang mogelijk kunnen uitstellen te beslissen over jeugdzorg en WMO en beperken daarvan en de stapeling kunnen

voorkomen want daar is grote kans op.

De **voorzitter:** Voldoende mevrouw Brouwer? Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voorzitter, ik ga toch nog even door op het hekje. Als ik een tuin heb en daar staat een hek omheen en ik zeg dat dat geen tuin meer is, dan is er geen tuin meer. Maar als ik een tuin heb en ik heb een hekje en ik ga het hekje verplaatsen, beperk ik toch de tuin in totaliteit.

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik laat gewoon het poortje open.

De **voorzitter:** Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Hoewel ik verleid word om te vragen wat mijn voorganger bedoelde met zijn vraag, houd ik het toch even bij mijn eigen vraag. Waarom nu deze motie en niet de visie die u net schetste meenemen naar het debat waar we daadwerkelijk gaan besluiten over bezuinigingen en dekking?

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Volgens mij vraagt die motie precies om wat u nu zegt. Laten we dat meenemen op het moment dat we daarover gaan praten.

De **voorzitter:** Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Maar dat kunt u dan toch gewoon doen? Daar hoeven we dan toch nu niet over te stemmen? Ik weet niet wat de opdracht aan het college dan zou zijn. Waarom niet gewoon dat standpunt meenemen en dat nu iedereen op het hart drukken? Dat heeft u al gedaan. Waarom moet dat nu in een motie?

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Een motie is gewoon... Dan gaan u en ik dat afspreken, maar een motie is gewoon een kapstok waarop het college verder kan bouwen. Op het moment dat de wethouder straks een toezegging doet, trek ik met liefde die motie in. Als we samen afspreken, als wij samen tot een overeenstemming komen dat we dit gaan proberen, zou dat echt heel gaaf zijn, daar zou ik echt heel blij mee zijn. Maar ik denk dat er een motie voor nodig is want het idee lag er nog niet.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat u verdergaat. Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik moet even zoeken waar ik was. O ja, ik had het over die stapeling. Ik verzoek dus het college bezuinigingen voor jeugdzorg en WMO te beperken, daar is het woord waar mevrouw Brouwer op zat te wachten, omdat jeugdzorg en de WMO al onder druk staan. Verdere bezuinigingen zouden kunnen leiden tot een stapeling van problemen bij de inwoners en inefficiëntie bij de ambtenaren en de organisaties in onze stad omdat zij een project dat net is opgestart, weer af moeten breken. Het is daarom van cruciaal belang dat we de bezuinigingen in deze sectoren beperken en een langetermijn-visie hanteren om de continuïteit en de kwaliteit van de zorg te waarborgen. Door prioritering, uitstel van subsidiebezuinigingen en beperking van bezuinigingen in de zorg kunnen we alsnog streven naar een sluitende begroting, terwijl we tegelijkertijd de impact op onze inwoners minimaliseren en de kwaliteit van de dienstverlening waarborgen. Laten we samenwerken om de financiële uitdagingen het hoofd te bieden en Zoetermeer sterker en veerkrachtiger te maken.

Motie nr. 2502-03 ingediend door PvdA, GroenLinks, PVV
Van groot naar klein

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

overwegende dat:

- het opdoemende ravijn ons dwingt vele miljoenen euro's te bezuinigen, om onze begroting sluitend te krijgen;

constaterende dat:
- 'Hoe kleiner het bedrag, hoe groter het gezeur';

van mening dat:
- we als raad eerst kunnen proberen te kijken hoe we het ravijn zoveel en zo snel mogelijk (bijna) kunnen dichten;

verzoekt het college om:
- de bezuinigings- en dekkingsvoorstellen op volgorde van grootte aan te bieden aan de raad en/of in die volgorde te behandelen bij de besprekingen (de voorstellen waar het meeste geld mee gemoeid is eerst);

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2502-04 ingediend door PvdA, GroenLinks, PVV
Als het kan wacht er dan even mee

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

overwegende dat:
- het opdoemende ravijn ons dwingt vele miljoenen euro's te bezuinigen, om onze begroting sluitend te krijgen;

constaterende dat:
- we al vele jaren proberen te bezuinigen op de uitgaven voor Jeugdzorg en WMO;
- daar al veel bezuinigings- en veranderprojecten voor opgestart zijn of zullen worden;
- de financiële opbrengsten van deze ombuigingsmaatregelen pas eind 2025 en in 2026 zichtbaar zullen zijn;

van mening dat:
- een langtermijnvisie belangrijk is in het kader van goed bestuur en efficiency van projecten;
- nieuwe bezuinigingen bij de Jeugdzorg en WMO - juist vanwege de projecten die al lopen of binnenkort ingaan - zullen zorgen voor stapeling;

verzoekt het college om:
- nieuwe bezuinigingen gezien de lopende projecten voor Jeugdzorg en WMO te vermijden of te beperken (en daar niet als een van de eerste mogelijkheden naar te gaan kijken bij de bezuinigings- en dekkingsvoorstellen);

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2502-05 ingediend door PvdA, GroenLinks, PVV
1 jaar respijt voor subsidies

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

overwegende dat:
- de begroting 2026-2029 in het najaarsdebat van november 2025 definitief wordt vastgesteld en daarmee ook de hoogte van de gemeentelijke bezuinigingen voor de instellingen vanaf 2026 en volgende jaren pas definitief bekend zijn;
- organisaties al in juni 2025 hun subsidieaanvraag voor 2026 moeten hebben ingediend en dus hun plannen voor 2026 gereed moeten hebben;
- de organisaties bij het maken van plannen nog niet weten wat de definitieve hoogte van de subsidie voor het jaar 2026 en volgende jaren zal zijn en dat zelfs de uitkomsten van het voorjaarsdebat 2025 voor deze organisaties te laat zijn om er in hun plannen voor 2026 rekening mee te kunnen houden;

overwegende dat:
- de raad tijdig inzicht moet krijgen in de gevolgen voor de Zoetermeerders van de bezuinigingen bij deze instellingen alvorens een definitief besluit over de hoogte van de bezuinigingen 2026-2029 te kunnen nemen;
- de tijd na definitieve besluitvorming in november 2025 te kort is om dit proces voor 1 januari 2026 af te ronden;

van mening dat:
- organisaties tijdig in staat moeten worden gesteld om hun plannen voor te bereiden om zo de gevolgen van de bezuinigingen (inclusief de frictiekosten) voor hun instelling in kaart te brengen en de politieke keuzes en gevolgen aan de gemeente voor te leggen;

verzoekt het college om:
- het aangekondigde beleid over de bezuinigingen bij de instellingen (verminderde subsidie of het helemaal stopzetten) met voortvarendheid en in goede communicatie met de instellingen voort te zetten;
- het beleid bij deze instellingen feitelijk pas in 2027 te effecturen nadat de raad in de begroting van 2026-2029 is geïnformeerd over de gevolgen van de bezuinigingen bij de instellingen voor de Zoetermeerders;
- de financiële gevolgen van dit uitstel te betrekken bij de besluitvorming over de begroting 2026-2029 en indien nodig de hieruit voortvloeiende kosten voor 2026 incidenteel te dekken uit de Algemene Reserve;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Bout voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de heer Zanoni. Ik wijs u er uiteraard op, maar dat spreekt voor zich nadat hij vandaag is geïnstalleerd, dat het zijn maidenspeech is. Gaat uw gang.

De heer **Zanoni** (FVD): Voorzitter, bedankt. Ik hoop dat alle aanwezige raadsleden net zo verheugd zijn als ik met mijn benoeming als raadslid. Ik ben in elk geval erg verheugd hier te staan.
In de eerste plaats wil ik mijn vriend en fractiegenoot Marco van den Boomgaard veel sterkte en beterschap wensen. Als raadslid zal ik het werk dat FVD nu al drie jaar doet, wat ook altijd mijn persoonlijke missie is geweest, voortzetten. Dat is de Zoetermeerder op één zetten. Ik zal tijdens mijn termijn blijven opkomen voor de Zoetermeerder, die steeds weer aan het kortste eind trekt, zoals de kansloze woningzoekenden, kansloos doordat niet-Zoetermeerders en statushouders onze eigen mensen verstoten van de wachtlijst, of de benadeelden tijdens de vele mislukte participatietrajecten waarin eenzijdig is geïnformeerd, maar zelden iets met bezwaren van participanten gedaan wordt.
Vanavond sta ik hier omdat het de portemonnee van alle Zoetermeerders raakt, zeker omdat het gaat om de gemeentelijke lasten. Voorzitter, wat FVD Zoetermeer betreft, gaan wij als gemeente op onszelf bezuinigen en niet op onze inwoners en laten we de inwoners niet opdraaien voor financieel wanbeleid. Onze gemeente lijkt een bodemloze put te hebben als het om uitgaven gaat. Grote, dure projecten, externe adviseurs en bureaucratische kosten stapelen zich op, terwijl de rekening telkens bij de inwoner wordt neergelegd. Miljoenen aan extra budget verdwijnen in projecten zoals we dat hebben gezien bij de sportzaal aan het Van Doornenplantsoen, het nieuwe en veel te kleine zwembad en de jeugdzorg. Wij moeten een grens trekken en in plaats van lastenverzwaring doorvoeren, willen wij dat de gemeente haar uitgaven onder controle krijgt. Dat kan door efficiënter te werken, verspilling tegen te gaan en prioriteiten te stellen. Dat is de oplossing.
Vandaag dien ik namens FVD Zoetermeer vier moties in die ieder op hun eigen manier bijdragen aan een transparanter, doelmatiger en rechtvaardiger bestuur van onze gemeente. Als de enige echte oppositie nemen wij de verantwoordelijkheid om kritisch te zijn, maar ook om constructief bij te dragen aan oplossingen.
Het is de wettelijke plicht van deze raad om toe te zien op een structureel begrotingsevenwicht. Maar toezicht kan alleen effectief zijn als de raad toegang heeft tot gedetailleerde informatie. Op dit moment ontbreekt het inzicht op het niveau van afzonderlijke contracten en betalingsverkeer. Juist daar spelen de risico's van verspilling, fraude en/of ondoelmatigheid. Daarom verzoeken wij met onze motie Zoetermeerse aanpak gemeentelijke efficiëntie, ook wel ZAGE genoemd, het college om de facto beperkingen van informatierecht op te heffen en raadsleden op het laagste detailniveau inlichtingen te verschaffen. Maximale openheid moet het uitgangspunt zijn met een organisatie die dit faciliteert. Alleen zo kan de raad zijn controlerende taak naar behoren uitvoeren.

De financiële tekorten in het Sociale Domein, met name in de jeugdhulp, zijn niet alleen te wijten aan rijkskortingen, maar ook aan jarenlang gebrekkige taakbeheersing. We erkennen de inspanningen van het college om hierin verbetering te brengen en willen die lijn versterken. Wij verzoeken het college met de motie Decentrale taakbeheersing om door te gaan op de ingeslagen weg, maar daarbij niet uit het oog te verliezen dat achter de cijfers mensen schuilgaan. Kwetsbare jeugdigen, ouderen en mensen met een beperking.
Daarnaast vragen we om in de Perspectiefnota 2026 reële streefbedragen voor te stellen en in de jaarstukken van 2024 de eerste gerealiseerde kosten daarmee inzichtelijk te maken. We moeten niet alleen streven naar besparingen, maar naar duurzame, doelmatige hulpverlening.
Onze gemeente heeft een grote bezuinigingsopgave, maar blijft tegelijkertijd fors investeren in klimaatbeleid. Dit terwijl we als gemeente geen partij zijn in internationale klimaatverdragen en ons beleid geen meetbare invloed heeft op de wereldwijde temperatuur. Dit beleid leidt vooral tot financiële lasten voor onze inwoners en ondernemers. Wij verzoeken het college dan ook met de motie Duurzaam zonder klimaatbeleid, duurzaamheidsbeleid af te schaffen voor zover het klimaatbeleid betreft dat zich richt op CO_2-uitstootreductie en energietransitie.
Dit betekent ook het schrappen van onnodige kostenposten, zoals beleidsontwikkeling, externe adviezen en subsidies aan de klimaatindustrie. We pleiten voor een realistisch duurzaamheidsbeleid, met aandacht voor de levensduur van gebouwen en efficiënt energiegebruik zonder kostbare symboolpolitiek.
Inclusie en gelijke kansen zijn belangrijk, maar dat betekent niet dat een gemeentelijke overheid moet sturen op identiteitspolitiek. Diversiteitsbeleid berust op het indelen van mensen in identitaire hokjes en leidt niet aantoonbaar tot meer gelijkheid. Wat het wel doet, is extra bureaucratie en kosten creëren zonder toegevoegde waarde. Discriminatie is al verboden onder artikel 1 van de Grondwet en bovendien strafbaar. Er wordt op gehandhaafd door politie en justitie. Extra gemeentelijk diversiteitsbeleid voegt hier niets aan toe en draagt het risico in zich om juist exclusief te werken. Daarom verzoeken wij het college middels onze motie Inclusief zonder diversiteitsbeleid om diversiteitsbeleid integraal af te schaffen en alle bijbehorende kosten en initiatieven te schrappen.
Voorzitter, deze moties zijn niet bedoeld als een aanval, maar als een oproep tot realistisch beleid. We moeten kritisch kijken naar uitgaven die geen meetbare resultaten opleveren, zeker nu er zulke grote financiële uitdagingen zijn. Transparantie, doelmatige besteding van middelen en het stoppen van symbolisch beleid moeten vooropstaan. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Zanoni en dank voor uw maidenspeech. U heeft vier moties als ik het goed heb begrepen? Dank u wel. Bij dezen zijn die ingediend bij de griffier.

Motie nr. 2025-06 ingediend door FVD
Zoetermeerse Aanpak Gemeentelijke Efficiëntie (ZAGE)

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

constaterende dat:
- de raad de wettelijke plicht heeft om toe te zien op structureel begrotingsevenwicht en daartoe wettelijk informatierecht heeft;
- de raad voor inlichtingen afhankelijk is van medewerking van het college en de reguliere ambtelijke organisatie, niet zijnde ambtelijke ondersteuning van de raad zelf;
- de raad via de gangbare informatievoorziening, zoals jaarstukken, programmabegroting en mogelijkheden om technische vragen te stellen, kan toezien op de gemeentelijke uitgaven op het niveau van taken en activiteiten;

overwegende dat:
- door ingrijpende bezuinigingen de controlerende taak van de raad ten aanzien van gemeentelijke financiën in belang toeneemt;
- effectief toezicht door de raad op het niveau van afzonderlijke contracten en betalingsverkeer thans ontbreekt;
- het risico van verspilling, fraude en ondoelmatigheid met publieke middelen het grootst is waar effectief toezicht ontbreekt;
- iedere bespaarde euro door opsporing en voorkoming van verspilling, fraude en inefficiënties kan worden aangewend ten behoeve van inwoners, hetzij door het doelmatig aanbieden van voorzieningen, hetzij door lasten te verlagen;

verzoekt het college om:
- de facto beperkingen van het informatierecht binnen de wet op te heffen;
- raads- en commissieleden desgevraagd inlichtingen te verschaffen op het laagste detailniveau en alleen in uiterste nood en zorgvuldig gemotiveerd bij wijze van inzage in een vertrouwelijke setting zonder schriftelijke informatieoverdracht;
- een cultuur te omarmen van maximale openheid en maximaal toezicht en te werken aan een organisatie en infrastructuur die dat faciliteren;
- in te zetten op een voortrekkers- of pioniersrol als 'Lokale Open Overheid';

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2025-07 ingediend door FVD
Inclusief zonder diversiteitsbeleid

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

constaterende dat:
- de raad de wettelijke plicht heeft om toe te zien op structureel begrotingsevenwicht;
- de raad voor een buitengewoon ingrijpende bezuinigingsopgave staat om de begroting structureel in evenwicht te brengen en te houden;
- het college integraal inclusie- en diversiteitsbeleid voert;
- gemeentelijk diversiteitsbeleid geen wettelijke (medebewinds)taak is;
- kaderstellende definities van inclusie en diversiteit ontbreken;

overwegende dat:
- diversiteitsbeleid berust op identiteitspolitiek (ook bekend als 'wokeheid'), met een mensbeeld dat vermeend onrecht op grond van een selectie identitaire kenmerken (geslacht, huidskleur, etniciteit, geaardheid, gender en religie) centraal stelt;
- discriminatie door Art. 1 GW en het strafrecht verboden is, deze discriminatieverboden worden gehandhaafd door politie en justitie en gemeentelijk diversiteitsbeleid daaraan niet toevoegt;
- diversiteitsbeleid als 'exclusiviteitsbeleid' kan worden gekenmerkt, omdat het mensen in identitaire hokjes plaatst, zelfs een multidimensionale matrix van hokjes, en expliciet prioriteit geeft aan bepaalde (reeksen van) hokjes;
- mensen die door gemeentelijk diversiteitsbeleid in een hokje of categorie worden geplaatst, dikwijls zelf aangeven daar geen behoefte aan te hebben en er zelfs nadeel van te ondervinden;
- de gemeente neutraal moet staan tegenover de inwoners voor wat betreft identitaire kenmerken zoals geslacht, huidskleur, etniciteit, geaardheid, gender en religie;
- diversiteitsbeleid de sociale toestand van geselecteerde en geprioriteerde identitaire doelgroepen niet aantoonbaar noch aannemelijk verbetert en aldus aan alle kenmerken voldoet van symboolpolitiek;
- diversiteitsbeleid bovenal de belangen dient van belangengroepen en mensen die van identiteitspolitiek hun missie, beroep en/of imago hebben gemaakt;
- diversiteitsbeleid zwaar drukt op de gemeentebegroting, door de aanstelling van diversiteitsfunctionarissen, externe inhuur, beleidsontwikkeling, cursussen, fysieke manifestaties zoals regenboogtrappen, subsidiëring van belangengroepen en algehele belasting van het ambtelijk apparaat (de 'diversiteitsmeetlat');
- de kosten van diversiteitsbeleid niet of nauwelijks zijn te isoleren, maar verborgen blijven binnen begrotingsposten;
- sociale tolerantie in algemene zin ("aanvaarden dat anderen anders zijn") een maatschappelijk, maar niet noodzakelijk gemeentelijk aandachtspunt is;

verzoekt het college om:
- diversiteitsbeleid integraal af te schaffen;
- in de afschaffing onder meer te betrekken: aanpassing van beleidsdocumenten, ambtelijke formatie, ambtelijk wervings- en personeelsbeleid, subsidieverstrekking, inhuur en inkoop van extern onderzoek, advies en cursusdiensten, overeenkomsten met leveranciers en samenwerkende partijen, enz.;
- Art. 1 GW en overige wetgeving onverminderd te handhaven;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2025-08 ingediend door FVD
Duurzaam zonder klimaatbeleid

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

constaterende dat:
- de raad de wettelijke plicht heeft om toe te zien op structureel begrotingsevenwicht;
- de raad voor een buitengewoon ingrijpende bezuinigingsopgave staat om de begroting structureel in evenwicht te brengen en te houden;
- het college integraal duurzaamheidsbeleid voert;
- de gemeente Zoetermeer geen partij is in internationale klimaatverdragen en gemeentelijk duurzaamheidsbeleid geen wettelijke (medebewinds)taak is;
- een kaderstellende definitie van duurzaamheid ontbreekt;

overwegende dat:
- duurzaamheidsbeleid hoofdzakelijk als klimaatbeleid wordt geïnterpreteerd en in het kader wordt geplaatst van (door menselijk handelen) te beperken klimaatverandering, wereldwijde CO_2-uitstootreductie, Parijs-akkoorden en transitie naar wind- en zonne-energie;
- Zoetermeers gemeentelijk klimaatbeleid aantoonbaar geen enkele invloed kan hebben op wereldwijde temperatuurschommelingen;
- klimaatbeleid hoofdzakelijk financiële belangen dient van deelnemers in de klimaatindustrie en toeleverende sectoren, waaronder financiers, politiek, media, wetenschap en de dienstensector;
- klimaatbeleid ondermijnende gevolgen heeft voor de samenleving, waaronder, maar niet beperkt tot, prijsinflatie en netcongestie;
- zonne-industrie aan de Roeleveenseweg een treffend, onwenselijk voorbeeld is van het prevaleren van zinloos klimaatbeleid boven zinvolle natuurinclusiviteit;
- mens en dier in en rond Oosterheem benadeeld dreigen te worden door windindustrie en het onwenselijk is dat het college door eigen beleid wordt gehinderd in het verzet daartegen;
- klimaatbeleid zwaar drukt op de gemeentebegroting, onder meer door meerprijzen voor projecten, beleidsontwikkeling, onderzoeks- en adviesdiensten en algehele belasting van het ambtelijk apparaat;
- de kosten van klimaatbeleid niet of nauwelijks zijn te isoleren, maar verborgen blijven binnen begrotingsposten;
- aandacht voor duurzaamheid in de oorspronkelijke betekenis: houdbaar, bestendig of langdurig, wel wenselijk en doelmatig kan zijn, in geval van onroerende zaken, maar ook inzake begrotingsevenwicht;
- aandacht voor efficiënt energieverbruik ook wenselijk en doelmatig kan zijn in de economische context van kapitaallasten afgezet tegen woonlasten of exploitatiekosten;

verzoekt het college om:
- duurzaamheidsbeleid integraal af te schaffen voor zover het klimaatbeleid betreft dat betrekking heeft op CO_2-uitstootreductie en energietransitie;
- bij de integrale afschaffing van duurzaamheidsbeleid mee te nemen: formele beleidswijzigingen, ambtelijke formatie, overeenkomsten met leveranciers en samenwerkende partijen, inkoop- en subsidievoorwaarden, enzovoort;
- gepaste aandacht te blijven houden voor de levensduur van onroerende zaken, de houdbaarheid van beleid en financiën en efficiënt energieverbruik;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2025-09 ingediend door FVD
Decentrale taakbeheersing

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

constaterende dat:
- behalve korting van de rijksbijdrage vanaf 2026 ook tientallen miljoenen euro's

kostenoverschrijdingen in het Sociale Domein, bovenal bij jeugdhulp en thans in mindere mate bij maatschappelijke ondersteuning, ten grondslag liggen aan de actuele bezuinigingsopgave;
- jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning behoren tot de in 2015 naar gemeenten gedecentraliseerde overheidstaken;
- de gemeente Zoetermeer, net als vele andere Nederlandse gemeenten, langdurig tekort is geschoten in de taakbeheersing van de gedecentraliseerde overheidstaken;

overwegende dat:
- de veelzijdige problematiek onder meer is gelegen in gebrekkige (aanbodsturende) taakbeheersing, in ontoereikende bekostiging door het rijk en in onderliggende (vraagsturende) maatschappelijke factoren;
- taakbeheersing de factor is waarop het gemeentebestuur rechtstreekse en doorslaggevende invloed heeft;
- de crisisaanpak, hervormingsplannen, aangekondigde jeugdverordening, gemeenteambtenaren en de verantwoordelijk wethouder sinds tenminste het afgelopen jaar een geloofwaardige en doortastende indruk maken;
- het einde van de opgave om kosten terug te dringen en duurzame operationele doelmatigheid te bewerkstelligen, nog lang niet in zicht is;

verzoekt het college om:
- met goede moed door te gaan op de ingeslagen weg;
- gegeven de focus op kostenbeheersing altijd oplossingsgericht oog te blijven houden voor de kwetsbare jeugdigen, mensen met beperkingen en ouderen die met geldige redenen een beroep doen op gemeentelijke hulp en ondersteuning;
- de raad in de Perspectiefnota 2026 reële streefbedragen voor te stellen voor de totale uitgaven aan jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning op een reële streeftermijn en daarbij tevens een reëel pad voor te stellen in de meerjarenbegroting;
- in de Jaarstukken 2024, dan wel in het Eerste Tussenbericht 2025 de eerste gerealiseerde kostendaling te presenteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan ga ik mijnheer Boerboom het woord geven voor de eerste termijn. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, we staan aan de vooravond van het nemen van lastige besluiten over een sluitende begroting in 2026. We bepalen daarmee voor een groot deel hoe Zoetermeer in de toekomst eruitziet. Kiezen we voor een stad waarin iedereen meetelt, waarin we investeren in mensen en duurzaamheid? Of kiezen we voor een stad waar bezuinigingen de ongelijkheid vergroten en kansen verkleinen?
Het zal u niet verrassen dat GroenLinks kiest voor de eerste optie, voor een stad waar iedereen toegang heeft tot goede zorg, onderwijs en betaalbare woningen, waarin we investeren in preventie zodat problemen niet groter worden en de kosten niet verder oplopen.
Voorzitter, twee weken geleden hebben we in de commissie een debat gehad om, vooruitlopend op besluitvorming over de voorjaarsnota, perspectief te geven aan hoe Zoetermeer er na de bezuinigingen uitziet. In aanvulling op mijn bijdrage wil ik vanavond graag nog twee voorstellen meegeven als richtinggevend voor het college bij het opstellen van de voorjaarsnota.
Vorig jaar ontvingen we een lijst van het college met mogelijke bezuinigingen. GroenLinks mist hierin de opties die passen bij een financieel gezonde stad met veel eenmalige middelen door niet alleen te kijken naar waar we kunnen snijden, maar ook waar we kunnen investeren om structureel geld te besparen. Slimme, eenmalige investeringen kunnen juist bijdragen aan een financieel gezonde stad op de lange termijn. Denk aan het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed, waardoor energiekosten dalen, of het overnemen van problematische schulden zoals Arnhem doet, zodat mensen sneller uit de armoede komen en dure hulpverlening voorkomen wordt.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom, een interruptie van mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Kan mijnheer Boerboom zich onze motie De kost gaat voor de baat uit herinneren die ik heb ingediend toen we het al eerder over de bezuinigingen hadden? En heeft mijnheer Boerboom die motie toen gesteund? Hij werd in ieder geval aangenomen en daar stond ongeveer hetzelfde in als wat mijnheer Boerboom net zei.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Zeker voorzitter, wij hebben die ook absoluut gesteund. Alleen moeten wij constateren dat er tot op heden nog niets ligt en ik vind het nu toch wel spannend worden of we straks bij het voorjaarsdebat inderdaad een lijst van investeringen krijgen waarmee we structureel geld kunnen besparen.

De **voorzitter:** Mevrouw Brouwer nog behoefte? Gaat u verder, mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Dit soort maatregelen versterken niet alleen de stad, maar zorgen er ook voor dat we minder hoeven te bezuinigen. Hiervoor dient GroenLinks de motie Investeren in een sluitende begroting in, samen met D66 en de PvdA.
Daarnaast, voorzitter, mag het rijk niet wegkomen met het afschuiven van taken op gemeenten zonder daar financieel de verantwoordelijkheid voor te dragen. Het recent uitgekomen rapport Groeipijn van de Commissie Van Ark is daarin glashelder; gemeenten krijgen structureel te weinig geld voor jeugdzorg. Zoetermeer heeft recht op deze middelen en we zouden niet nu al moeten snijden in voorzieningen, terwijl het rijk zijn verantwoordelijkheid nog niet is nagekomen. Ook zullen er de komende maanden onderhandelingen volgen tussen de VNG en het rijk. Daarom roepen we het college op om geen onnodige schade aan de stad toe te brengen en het recht dat we hebben op deze middelen in de voorjaarsnota in te boeken. Hiervoor dient GroenLinks de motie Verantwoordelijkheid van het rijk niet afwentelen op de stad in, samen met D66 en PvdA.
Daar wil ik het in eerste termijn bij laten. Dank u wel.

De **voorzitter:** Ik zie een interruptie van de heer Markes, gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Als ik de motie goed heb gelezen, en dat heb ik, wordt er voorgesteld om onze begroting sluitend te maken middels de reserves die wij hebben. De begrotingsregels stellen dat we maar 10% van onze reserves mogen inzetten om structurele tekorten te dekken. Dat is niet genoeg om het komende ravijn op te lossen. Ik was even benieuwd hoe de heer Boerboom daartegen aankijkt.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Daar zijn we natuurlijk allemaal van op de hoogte en dat is ook niet wat ik beoog. Als je het rapport leest, en ik heb ook eerder met de wethouder contact daarover gehad, zou dat Zoetermeer ongeveer rond de € 6, € 7 à € 8 (miljoen) opleveren. Ik hoop dat hij daar op een later moment nadere duiding aan kan geven. Dat bedrag zou ik nu in de begroting opzij willen zetten omdat we daar volgens het rapport recht op hebben. Ik zou het heel erg zonde vinden als we daar nu al bezuinigingen voor zouden reserveren. Mevrouw Brouwer deed daar vorige week de suggestie over om eventueel optioneel een pakket op te nemen. Daar heeft mijn fractie ook over nagedacht, maar ik vind het zelf niet wenselijk want als we dat doen, gaan we toch verwachtingen wekken en voor onrust zorgen in de stad. Dat zouden wij graag willen voorkomen. Daarom kiezen wij voor deze optie.

De **voorzitter:** De heer Markes, gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Oké. Dank u wel voor de nadere uitleg. Mag ik dan constateren dat het deel van het verzoek waarin staat dat we de begroting sluitend gaan maken middels inzet van de reserves hem niet gaat worden?

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Nee, voorzitter. Volgens mij gaat het hem wel worden, maar niet voor het volledige tekort in de begroting. Het gaat hem worden voor dat deel, mochten wij uiteindelijk geen geld krijgen van het rijk. Maar ik ga ervan uit dat dit college, deze raad en de burgemeester zich nog steeds fanatiek blijven inspannen zodat dat geld gewoon naar ons toe zal komen. Eigenlijk vind ik ook wat in dat rapport staat nog steeds te weinig, maar wel het absolute minimum waar we op moeten inzetten.

Motie nr. 2502-10 ingediend door GroenLinks, D66, PvdA
Investeren in een sluitende begroting

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

constaterende dat:
- Zoetermeer voor moeilijke keuzes staat om de begroting sluitend te maken;
- het college eerder de 'inventarisatienota bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden' naar de raad heeft gestuurd, waarin enkel opties worden genoemd om te bezuinigen of inkomsten te verhogen;
- de gemeente financieel nog altijd beschikt over aanzienlijke eenmalige reserves;
- eenmalige investeringen kunnen bijdragen aan het aanpakken van stedelijke uitdagingen en op de lange termijn structurele besparingen opleveren;

overwegende dat:
- het behoud van de leefbaarheid prioriteit moet hebben en uitsluitend snijden in uitgaven of inkomstenverhoging dit onder druk zet;
- de recente MKBA-analyse van Meerzicht aantoont dat gerichte investeringen structurele baten opleveren, ook financieel voor de gemeente;
- Zoetermeer vaker investeringen heeft gedaan die in de toekomst structureel baten opleveren (bij de ontwikkeling van de Entree worden de kosten gedekt met toekomstige ozb-inkomsten) ;
- er gedacht kan worden aan verschillende mogelijkheden om met eenmalige investeringen structureel te besparen, zoals:
  - uitbreiding van het programma IPTA;
  - schuldopkoop naar voorbeeld van Arnhem;
  - verduurzaming van gemeentelijk vastgoed;
  - het toepassen van erfpacht in het grondbeleid;

verzoekt het college:
- bij de Voorjaarsnota 2025 met concrete voorstellen te komen voor eenmalige investeringen (maximaal drie jaar) die op termijn structurele besparingen of inkomsten genereren;
- hierbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij de doelen van Zoetermeer 2040;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2502-11 ingediend door GroenLinks, D66, PvdA
Verantwoordelijkheid van het rijk niet afwentelen op de stad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 februari 2025;

constaterende dat:
- de onafhankelijke deskundigencommissie onder leiding van Tamara van Ark in januari 2025 het rapport 'Groeipijn' heeft gepubliceerd, waarin het rijk wordt geadviseerd om gemeenten financieel te compenseren voor de uitgaven in de jeugdzorg;
- het rijk tot op heden geen concrete toezeggingen heeft gedaan naar aanleiding van dit advies;
- de gemeente Zoetermeer momenteel beschikt over voldoende eenmalige reserves;

overwegende dat:
- het niet de verantwoordelijkheid van de gemeente is om tekorten op te lossen die veroorzaakt worden door onvoldoende financiering vanuit het rijk;
- Zoetermeer recht heeft op adequate financiering vanuit het rijk en het onnodig is om uit voorzorg te snijden in essentiële voorzieningen en ondersteuning voor inwoners;

verzoekt het college:
- de uitkomsten van het rapport 'Groeipijn' te vertalen naar de financiële situatie van Zoetermeer en de extra inkomsten in te boeken bij de Voorjaarsnota 2025;
- indien bij de begroting voor 2026 er nog geen toezeggingen vanuit het rijk zijn gedaan de begroting sluitend te maken middels inzet van de reserves;
- actief richting het rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) te pleiten voor het naleven van de uitkomsten van het rapport 'Groeipijn';

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik kijk rond. Verder zijn er geen interrupties. Dan dank ik mijnheer Boerboom voor zijn eerste termijn en ga ik over naar de heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Er staat de gemeente Zoetermeer een grote, financiële uitdaging te wachten. We willen allemaal graag weten, volgens het agenderingsverzoek, op welke onderwerpen wel of juist niet kan worden bezuinigd. Kan de gemeente ergens meer inkomsten genereren, of juist niet? Wat zijn de onderwerpen die bespreekbaar of juist onbespreekbaar zijn?
Zo is bekend dat onder andere jeugdzorg en WMO grote kostenposten zijn. Hier zijn we ook al enige jaren druk mee bezig, om te kijken hoe dat met minder kan, zonder dat het grote gevolgen heeft voor de cliënten.
Ook al wordt al een tijd gesproken over de ravijnenjaren en kan men al rekening houden met het ergste, wij zijn wel van mening dat iedereen die hier last van zal krijgen op tijd aangekondigd... Even kijken hoor, de zin klopt niet helemaal. Iedereen die last zal krijgen van de aangekondigde bezuinigingen moet tijdig op de hoogte worden gebracht van deze zaak. Handig is het ook om inzicht te hebben in wat voor gevolgen een bezuiniging voor de langere tijd heeft. Denk hierbij bijvoorbeeld aan onderhoud van gebouwen of wegen, zodat een bezuiniging niet later als dubbele kosten terugkomt. Ook is het handig om een overzicht te krijgen waarin alles goed en duidelijk op een rij komt te staan zodat we hier duidelijk en makkelijker een keuze uit kunnen maken. Daarom zullen wij ook een van de moties van de PvdA mee indienen. Zelf hebben we geen motie, maar toch wil ik even gebruik maken van deze tijd. Tot zover.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Smits voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de heer Velner. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Het moet me vanavond als eerste echt van het hart dat ik na afloop van het debat van de vorige keer zwaar teleurgesteld was in de coalitiepartijen omdat ze niet echt actief deel hebben genomen en hebben aangegeven te wachten waar het college mee kwam.
Dat lijkt vandaag wel...

De **voorzitter:** Mijnheer Velner, dat roept direct reactie op. Mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ten eerste hebben we buitengewoon actief deelgenomen aan het debat en ook meer aan het agenderingsverzoek voldaan dan enige andere partij, inclusief de indieners.

De **voorzitter:** Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Sorry daarvoor.
Als we dan kijken naar de inkomstenkant hebben we echter beperkte mogelijkheden in tegenstelling tot het rijk. Zoals ik al heb aangegeven in mijn vorige termijn, zijn onze middelen zeer beperkt. We kunnen alleen maar draaien aan de ozb of heffingen. Dat heeft meteen gevolgen voor de portemonnee van de inwoners. Die hebben toch al een flinke achteruitgang van hun besteedbaar inkomen gehad de afgelopen jaren. Zoals in de commissie al aangegeven, zien we wel wat in miljonairsbelasting, waarmee je dan een deel van de voorzieningen zou kunnen financieren.
De korting in het Gemeentefonds betekent dat we ook verplicht zijn te kijken naar de uitgavenkant voor het indienen van een sluitende begroting. Dat betekent dat we een discussie krijgen over zogenaamde kerntaken. Als het aan ons ligt, gaan we vooral kijken naar de taken van de overheid waar we niet voldoende middelen voor krijgen, dan gaat het met name om de WMO en jeugdzorg. Vanavond hebben we daar ook een bijdrage over gehoord van Jong Perspectief.
Wij zijn voor het voorjaarsdebat dus met name op zoek naar een overzicht van taken die we als gemeente Zoetermeer uitvoeren voor het rijk, wat we daarvoor krijgen en wat ze ons zullen kosten. We moeten daar serieus werk van maken als het rijk blijkt niet verder over de brug te komen. Een goed vertrekpunt voor ons, zoals ik al in de commissie heb aangegeven, was Raden in Verzet. Dat het nu nog niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd, is jammer, maar wat in het vat zit... Daarnaast hebben we natuurlijk nog steeds het rapport van de Commissie Van Ark en onlangs heeft een aantal VVD-wethouders in den lande al een oproep gedaan aan het kabinet dat er echt geld bij moet. Daar zijn we het als SP van harte mee eens.
Als we dat niet doen, kunnen we alleen nog maar voorzieningen afschalen. Heeft de wethouder al in

beeld wat de aangegeven korting van 10-15% eventueel voor consequenties heeft voor individuele verenigingen? Zal dat echt consequenties hebben voor verenigingen zodat ze in hun voortbestaan worden bedreigd? Het enige dat een vereniging nog kan doen, is contributieverhoging doorvoeren en dat zorgt natuurlijk weer voor een stapeling van maatregelen die het college natuurlijk wil voorkomen.
De bezuinigingsmaatregelen die we al hebben aangegeven als SP waren bijvoorbeeld de citymarketing, onder andere, waarvan het effect nog steeds heel beperkt meetbaar is. Dan moet je vervolgens ook nog even kijken naar de ambtelijke organisatie of naar onszelf als raad, zoals ik heb aangegeven in de commissievergadering.

De **voorzitter:** Mijnheer Velner, een interruptie van mijnheer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik ben nieuwsgierig. Mijnheer Velner noemt citymarketing en twee weken terug hoorden we dat ook al roepen door de PvdA. Om hoeveel geld gaat dat eigenlijk, dat budget voor citymarketing?

De **voorzitter:** Mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dat gaat inderdaad om heel beperkte bedragen, maar u heeft in de raad vanavond ook gehoord dat je over heel kleine bedragen heel grote discussies kunt krijgen.

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, sorry, maar mijn vraag was: om hoeveel geld gaat het eigenlijk, dat budget voor citymarketing?

De **voorzitter:** Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dat bedrag heb ik nu even niet paraat.

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies nog behoefte? Nee. Mijnheer Velner, gaat u verder.

De heer **Velner** (SP): Voor de ambtelijke organisatie kun je dan denken aan het verminderen van externe inhuur door deeltaken te bundelen en in plaats daarvan iemand daarvoor in dienst te nemen. Het is dan aan de externe om te bepalen of die die overstap wil maken of niet.
Verder vindt de SP dat het aantal wethouders kan worden teruggebracht van zes naar vijf en denken wij aan een lagere raadsvergoeding en fractievergoeding, ook al gaf wethouder Iedema aan dat dat nog niet echt mogelijk is. Maar ja, waar een wil is, is een weg.
We willen in ieder geval niet constructief meedenken, zoals we in de commissievergadering ook al hebben aangegeven, over het verder kapot bezuinigen van voorzieningen. Het geld is er in Nederland, maar de landelijke politiek moet daar een andere keuze in maken. Dus ter afsluiting: laten we beginnen bij onszelf. We winnen op die manier het vertrouwen van onze inwoners terug, het vertrouwen dat bij de inwoners toch al heel erg laag is.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Velner voor uw eerste termijn. Ik ga over naar mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank voorzitter.
Bezuinigingen zijn onvermijdelijk, maar we gaan Zoetermeer niet kapot bezuinigen. Het rijk schuift taken door zonder voldoende middelen en wij laten onze inwoners daar niet voor opdraaien. Onze voorzieningen, zorg, sport, cultuur en veiligheid zijn geen luxe, maar zijn essentieel. We moeten slim keuzes maken. Investeren in groen en duurzaamheid, ook al werd dat net niet bevestigd, bespaart op lange termijn kosten. Als je zonnepanelen neemt, levert dat gewoon geld terug en bespaart over tien, vijftien jaar heel veel kosten. Dat geldt ook voor de gemeente.
Minder bureaucratie betekent meer resultaat. Inwoners moeten kunnen meebeslissen over hun stad. Daarom dienen wij twee moties mede in. Investeren in een sluitende begroting en Verantwoordelijkheid van het rijk niet afwentelen op de stad, de moties van GroenLinks. Laten we niet afbreken, maar bouwen aan een heel mooie stad, een markante stad. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Zamani. Mevrouw Bink, eerste termijn.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. In de commissievergadering heeft

Zoetermeer Vooruit al aangegeven nog niet te willen bezuinigen. Wij willen zo lang mogelijk wachten. De motie van de VVD hebben we toen wel mee ingediend, Geen lastenverzwaring voor inwoners, dit staat bovenaan ons lijstje. Daar gaan we voor als Zoetermeer Vooruit.
Zoetermeer Vooruit zou het eigenlijk hierbij willen laten, maar er zijn best veel moties ingediend. De moties laten we na de reactie van de wethouder nogmaals passeren om onze mening over de moties te geven. Dank u wel.

De **voorzitter:** Mevrouw Brouwer heeft een interruptie. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Misschien kan mevrouw Bink nog even uitleggen wanneer we dan wel zouden kunnen bezuinigen.

De **voorzitter:** Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, dank u wel voor de vraag. Wanneer we wel kunnen bezuinigen? Misschien dat we als we het lijstje een beetje compleet hebben, als we ook weten wat het college precies wil doen, beter onze keuzes kunnen maken.

De **voorzitter:** Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Maar u beseft wat er dan gebeurt met de begroting van volgend jaar?

De **voorzitter:** Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ik denk dat het niet zoveel uitmaakt of we nu al gaan praten over bezuinigingen en alles gaan indienen. We kunnen ook gewoon het hele pakket totaal pakken en dan ons besluit nemen. We weten heus wel dat we moeten bezuinigen, maar wij willen gewoon zo lang mogelijk wachten want wij hopen nog steeds, en misschien is dat tegen beter weten in, dat er toch nog iets naar ons toe komt.

De **voorzitter:** Dank u wel voor uw eerste termijn. Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter. Bij de vorige bezuinigingsronde in 2019 zat Zó! Zoetermeer in de oppositie. We waren zeer teleurgesteld toen bleek dat die bezuinigingen al volledig waren ingevuld door de toen zittende coalitiepartijen en dat er dus geen sprake was van keuzes maken samen met de raad. Nu we opnieuw voor grote bezuinigingen staan, opnieuw gedwongen door het rijk, zijn we dat niet vergeten. We zijn dan ook zeer tevreden met de open houding van het college dat vorig jaar april al een groslijst van mogelijke bezuinigingen heeft gepresenteerd. Meer dan tevreden zijn we over de uitnodiging van het college aan de raad om richting te geven aan de bezuinigingen door moties in te dienen bij het voorjaarsdebat van 2024 en dat expliciete verzoek deed het college vorig jaar mei. Zó! Zoetermeer is toen ingegaan op dat verzoek en heeft een richtinggevende motie ingediend. Die motie vraagt het college om terughoudend te zijn met bezuinigingen die de bestaanszekerheid van onze meest kwetsbare inwoners bedreigen. Die motie is in juni vorig jaar met een ruime meerderheid aangenomen, waarvoor dank aan de collega's.

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies, een interruptie van mevrouw Van Damme. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Dank u wel voorzitter. Ik vraag me eigenlijk af: wat verstaat u onder bestaanszekerheid van de zwaksten onder ons? Als ik u goed hoorde.

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Volgens mij zit dat al een beetje in het woord hè? De zekerheid van het bestaan. Dus 'heb je voldoende om je leven goed te kunnen leven?'

De **voorzitter:** Mevrouw Van Damme.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Dank u wel voorzitter. Het kan wel in het woord zitten, maar ik vraag eigenlijk wat u of uw partij eronder verstaat want dan weten we misschien welke kant u opgaat richting de

bezuinigingen.

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dat weten we nog niet want we hebben toen afgesproken dat we richtinggevende moties zouden indienen en dat hebben we gedaan en die motie is aangenomen. Daarbij gaat het erom dat het college goed rekening houdt met de bestaanszekerheid van mensen die op het randje leven. Dat geldt dus ook voor mensen die bijvoorbeeld net iets meer verdienen dan de minst verdienenden, maar daardoor geen recht hebben op allerlei steun, subsidies en toeslagen. Die zijn ook af en toe in nood. De wethouder is daar heel goed mee bezig. Dat heeft te maken met die bestaanszekerheid; hoe zeker ben je van je bestaan, hoe zeker ben je om door te kunnen leven op de manier zoals je leeft?

De **voorzitter:** Gaat u verder.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): We verwachten veel van de maatregelen op het gebied van jeugdzorg. Maar de vertaling van die maatregelen in financiële besparing zal tijd vergen en dus niet op korte termijn veel kosten verminderen.
Om de nodige verbeteringen door te voeren, ligt het voor de hand dat we juist het voorveld van jeugdzorg, daarmee bedoel ik de mogelijkheden voor jeugd om te kunnen spelen, te kunnen sporten, om aan een hobby te kunnen doen, zoveel als mogelijk in stand houden. Voorzitter, ik zeg dus niet dat we daar niet op kunnen bezuinigen of dat we bezuinigingen daarop uitsluiten, maar wat Zó! Zoetermeer betreft, kunnen we wel zorgen dat er voldoende van het voorveld in stand blijft om de doelen te bereiken, inclusief de financiële besparingen die daaraan vasthangen.

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies, een interruptie van mevrouw Bout. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Sorry, ik was vergeten weer in te klokken. Betekent dat dat u de motie van de PvdA steunt? U wilt volgens mij hetzelfde als wij, als ik het zo hoor.

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik weet niet of wij hetzelfde willen als de PvdA. Maar dat gaat volgens mij over de motie Als het kan wacht er dan mee. Voorzitter, die steunen wij niet want daar staat in dat we niet op jeugdzorg willen bezuinigen, terwijl we juist wel op jeugdzorg willen bezuinigen. Heel stevig zelfs. We willen de beweging in gaan zetten waardoor ouders en het netwerk opnieuw geactiveerd worden, zodat ze zelf weer meer hulp gaan bieden, in plaats van dat het altijd zorg moet zijn. Dus in plaats van psychologiseren en medicaliseren, willen we weer gaan normaliseren.

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies, nog een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja voorzitter, ik begrijp mijnheer Van der Vlies helemaal niet. De PvdA is het eens met het huidige beleid in de jeugdzorg en we moeten inderdaad normaliseren en we moeten inderdaad bezuinigen. Dat heb ik ook in de motie gezegd. Dat zegt de PvdA zelf ook al jaren. Alleen ik stel voor: laten we nu deze bezuinigingen die we al doen, die al lopen, de kans geven zonder dat we dan in het voorjaarsdebat in 2025 nog extra gaan korten. Dat is wat de motie bedoelt. Volgens mij hoorde ik u dat ook zeggen 'laten we doorgaan met wat we doen, maar laten we kijken of we de impact kunnen beperken of gelijk kunnen houden met de inzet die we nu hebben'. Klopt dat?

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nee voorzitter, dat klopt niet. In de motie staat 'nieuwe bezuinigingen gezien de lopende projecten voor jeugdzorg en WMO te vermijden of te beperken'. Wat mij betreft is dat niet aan de orde want we willen juist wel bezuinigingen op jeugdzorg. Dat is € 100 miljoen per jaar. Natuurlijk willen we daarop bezuinigen.

De **voorzitter:** Mijnheer Zamani, gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, dank. We zijn het helemaal eens met de weg die de wethouder is ingeslagen, dus daar niets over. Maar mijnheer Van der Vlies zeg 'we gaan flink bezuinigen op de

jeugdzorg'. Hoe rijmt u dat met wat de inspreker van Jong Perspectief net heeft gezegd over 'pas nou op met bezuinigen op die jeugdzorg, zorg er nou niet voor dat die kosten keihard terugkomen'? Wat zegt u daarop?

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik probeerde uit te leggen dat we niet zomaar kunnen bezuinigen op jeugdzorg, al zouden we willen, want jeugdzorg is zo geregeld dat we gewoon de rekening moeten betalen omdat we juist heel weinig sturingsmogelijkheden hebben. Daar is men nu mee bezig, om dat te veranderen. De maatregelen, de beweging die in gang wordt gezet, is de beweging van zorg terug naar hulp. Dus veel meer in het voorveld doen. Dat heb ik net in mijn spreektekst ook gemeld. Het is een logisch gevolg dat het handig is om dat voorveld intact te houden. Als we dat voorveld intact houden, kunnen we die beweging maken van dure zorg naar minder dure hulp en de ouders in het netwerk veel meer activeren. Dus dat wil niet zeggen dat we zomaar kunnen bezuinigen op zorg of dat wij hier gaan bezuinigen op zorg, of dat ik dat zou bepalen. Ik denk alleen dat we dat allemaal al jaren willen, maar dat kan alleen via de maatregelen door eerst op de juiste wijze te handelen. Dan moet dat op een gegeven moment geld gaan opleveren.

De **voorzitter:** Mijnheer Zamani nog?

De heer **Zamani** (D66): Ja heel graag voorzitter. De heer Van der Vlies nuanceert zijn woorden gelukkig want wij schrokken ervan. Hij had het net over enorm bezuinigen en over € 100 miljoen, terwijl dat volgens mij niet de weg is die de wethouder inslaat. Dus ik ben blij te horen dat hij helemaal voor is, dus voor wat de heer Wilms net heeft gezegd over preventief voorkomen van enorme kosten. Dank u.

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies nog en dan ga ik even terug want er zijn nog twee interrupties. Of wilt u daar niet meer op reageren? Dan ga ik naar mevrouw Van Damme en dan naar mevrouw Bout.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Ja, dank u wel voorzitter. Het hoeft niet meer want ik ben het helemaal met mijnheer Zamani eens. Die maaide het gras al voor mijn voeten weg. Bedankt.

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik ben het ook met mijnheer Zamani eens, dus ik schrok dat mijnheer Van der Vlies zei 'wij willen nieuwe bezuinigingen', terwijl hij vervolgens zei 'ik wil het voorveld intact houden'. Ik weet niet precies hoe die twee met elkaar rijmen en ik heb het gevoel dat de PvdA het eens is met mijnheer Van der Vlies, maar mijnheer Van der Vlies niet met de PvdA. Dus ik zit eigenlijk met een heel groot vraagteken boven mijn hoofd waarom we nu niet dezelfde taal spreken. Wij willen ook de bezuinigingen die al gelden intact houden. Dat wilt u ook. U wilt ook de bezuinigingen die we al doen, doorzetten. Daar zijn we het met u eens. Alleen hebben wij het niet over nieuwe bezuinigingen. Hoe gaat u dan het voorveld intact houden als u nieuwe bezuinigingen wilt toestaan? Want dat bijt elkaar volgens mij.

De **voorzitter:** Ik geef mijnheer Van der Vlies nog gelegenheid te reageren en dan stel ik voor dat hij verdergaat met zijn termijn.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter. Ik denk dat we wel degelijk dezelfde taal spreken of dat u wel degelijk begrijpt wat ik bedoel. Er zijn natuurlijk altijd mogelijkheden waar bijvoorbeeld dingen dubbel gaan of waar we dingen efficiënter kunnen inrichten. Dus we gaan dat helemaal niet uitsluiten. Daarom zijn we het er ook helemaal niet mee eens dat we niet gaan bezuinigen want als er kansen zijn om wel ergens wat vandaan te halen, zonder dat het het voorveld beschadigt of zo beschadigt dat we daar niet langer onze doelen mee zouden behalen, kan dat wel. Dus in dat opzicht zijn we het niet eens met de motie. Het is voor ons echt van belang dat die beweging naar normaliseren op gang komt. Als we met zijn allen kijken hoe we kinderen kunnen helpen, in plaats van zorg te verlenen, en daardoor de kans krijgen om te bezuinigen op het gepsychologiseer en gemedicaliseer, wil ik meteen toeslaan.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat u verdergaat met uw betoog. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): In de afgelopen maanden is er niet veel veranderd sinds dat

voorjaarsdebat van juni vorig jaar. We wachten nu op een ingekorte lijst van mogelijke bezuinigingen waaruit de raad, met ongetwijfeld wisselende meerderheden, keuzes kan maken. Vooropgesteld dat we niet willen bezuinigen, dat willen we in principe geen van allen, zijn de tekorten waar het rijk ons mee opzadelt dermate groot, dat we dat niet even kunnen opvullen met een beetje spaargeld. Al het geld van de gemeente Zoetermeer is opgebracht door de belastingbetaler. De Zoetermeerse belastingbetaler verwacht dat wij dat geld verantwoordelijk beheren. We zien dat de inkomsten structureel zullen dalen. We willen die rekening niet vooruitschuiven naar een volgend college. Zó! Zoetermeer wil niet weglopen voor de verantwoordelijkheid om daar scherpe keuzes in te maken. Tot zover de eerste termijn.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Van der Vlies. Nog een interruptie van mevrouw Bout? Kort.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, u vroeg daarstraks aan mijnheer Velner 'hoeveel bespaart u op citymarketing?' Had u het zelf opgezocht?

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Jazeker.

Mevrouw **Bout** (PvdA): € 594.000,00 kunnen we daarop bezuinigen.

De **voorzitter:** Maar dat doet u wel via de voorzitter, mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Excuses, zeker!

De **voorzitter:** Mevrouw Bout heeft het woord.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter, excuses. € 594.000,00 kunnen we daarop bezuinigen. Dat zou een mooie eerste klapper zijn op weg naar € 15 miljoen. Vindt u niet?

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nee, ik vind dat zeker niet.

De **voorzitter:** Ik stel me voor dat we hier niet zomaar uitkomen. Ik kijk even rond. Als er geen andere interrupties zijn, dank ik mijnheer Van der Vlies voor zijn eerste termijn. Dan ga ik naar mevrouw Sandifort voor haar eerste termijn, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank voorzitter. Ik val maar met de deur in huis: wij steunen vanavond geen moties die worden ingediend. Het zal geen verrassing zijn. Zoals ik vorige week al zei: wij willen bezuinigingen integraal bekijken, in samenhang besluiten nemen en ook samen besluiten nemen en goed overzicht houden op eventuele stapeleffecten. Hier en daar al een specifiek hekje plaatsen, zien we dus niet zitten. Daar maken we het onszelf alleen maar moeilijker mee.
Het duurt niet lang meer voordat we de voorstellen van ons college ontvangen en dat is fijn. Dat zal richting geven en duidelijkheid geven. Op grond van die voorstellen kunnen we dan wegen welke maatregelen we wel en welke we niet willen. Zoals ik ook tijdens het commissiedebat al vertelde, zullen wij dat bekijken vanuit die hardwerkende Zoetermeerder; wat betekent dit voor hen? We zullen kritisch kijken naar welke voorzieningen wie nodig heeft, wat eventuele stapeleffecten en waterbedeffecten zijn en we zullen bekijken wat een voorstel doet met de veiligheid van onze stad en last but not least kijken we naar 'hoe raakt dit onze Zoetermeerse ondernemers?' Dat blijft ons kader. Dat hebben we de vorige keer ook verteld en dat zullen we hanteren als we alles gezamenlijk gaan bekijken.
Tot slot, voor ons is het echt belangrijk dat inwoners zoveel mogelijk zelf kunnen blijven beslissen waar ze hun geld aan uitgeven. We zijn dan ook nog steeds ontzettend blij dat deze raad onze motie daarover heeft aangenomen om lastenverzwaring voor onze inwoners te voorkomen.

De **voorzitter:** Mevrouw Sandifort, voor u verdergaat, mijnheer Boerboom heeft een interruptie.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank u wel, voorzitter. Ik hoor mevrouw Sandifort een hele reeks punten noemen waarom ze vanavond geen moties steunt, maar ik hoor eigenlijk nog geen argument waarom u onze motie niet steunt over de Commissie Van Ark. Het is nota bene uw eigen wethouder

geweest die afgelopen week uw partij heeft opgeroepen om invulling te geven aan die tekorten. Hoe kijkt u daar zelf tegenaan? Vindt u niet dat we nu het probleem van het rijk aan het oplossen zijn als we die gaten in onze begroting ook gaan dichten?

De **voorzitter:** Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik ben het helemaal met GroenLinks eens dat ik liever niet zou willen dat wij de problemen van het rijk oplossen. Ik ben misschien in die zin wel iets nuchterder of zo, ik denk 'op een gegeven moment zullen we toch iets moeten doen'. Ik heb nog steeds het volste vertrouwen in ons college, maar ook in de groep wethouders die zich echt hard maakt om te kijken wat er te halen valt. Maar tegelijkertijd dient het onze stad niet als wij straks geen sluitende begroting hebben of als we met incidenteel geld dingen proberen op te lossen want dat potje raakt ook een keer leeg. Volgens mij doen we een deel van uw motie al. Dus ik ben wel benieuwd naar de reactie van de wethouder daarop. Als de wethouder zegt 'deze motie gaat mij ontzettend helpen', kunnen we altijd herbezinnen maar volgens mij is die op dit moment niet nodig.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank voorzitter. Ik denk wel dat we met elkaar moeten constateren dat er recent een nieuwe situatie ontstaan is met het rapport, waar ook het rijk echt wel wat mee moet. Ik vind het dan toch zonde als we nu voorbarig keuzes maken in de begroting die onze inwoners echt zullen raken, dat weet u ook als geen ander, terwijl we nog steeds meer dan genoeg reserves hebben. Ik zeg niet 'we moeten helemaal geen keuzes te maken', maar voor dat deel waar dat rapport nu op inzet, zou mijn voorstel toch zijn: kijkt u daar nog eens een keer kritisch naar want volgens mij gaat dat u en de stad uiteindelijk ook helpen.

De **voorzitter:** Mevrouw Sandifort nog een reactie?

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Misschien nog een korte reactie. Het is een beetje gevaarlijk want ik kan het beter aan de wethouder overlaten, maar ik heb me laten uitleggen dat, stel dat het rijk zo verstandig is om die aanbevelingen van de Commissie Van Ark over te nemen, dat niet meer op tijd zal zijn voor onze begroting. Maar we zullen misschien wel op tijd weten dat ze dat gaan doen en daar kun je dan voorzieningen voor opnemen in die begroting. Ik ga er helemaal van uit dat dit college dat dan ook zal doen en dat we dat dus niet met incidenteel geld of op een andere manier hoeven te dekken, maar dat we dat op die manier kunnen dekken. Maar dat is misschien iets dat de wethouder veel beter zelf kan uitleggen dan ik nu doe.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat u uw betoog afmaakt.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, even kijken. Voor ons is het dus ontzettend belangrijk dat die inwoners zoveel mogelijk zelf kunnen blijven beslissen waar ze hun geld aan uitgeven. O ja, dat had ik al gezegd. Ik had het al over die motie en dat we daar blij mee zijn. Hoe meer geld er in hun portemonnee blijft zitten, hoe meer vrijheid ze hebben om daarover te beslissen. Dat was het, dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mevrouw Sandifort dan ga ik over naar mevrouw Siegelaer voor haar eerste termijn. Gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. Zoals we eerder in de commissievergadering hebben aangegeven, wachten wij het voorstel van het college af. Dit debat, met alle moties die vanavond worden aangenomen, neemt een voorschot op de mogelijke bezuinigingen. Zoals de PvdA heeft aangegeven, zijn we het met hen eens dat dit niet het moment is om hekjes te plaatsen. De LHN zal vanavond geen moties steunen. Dank voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel, dan kom ik hiermee als het goed is aan het einde van de eerste termijn van de gemeenteraad. Ik kijk voor de zekerheid nog even rond. Als dat het geval is, dan stel ik voor dat we even schorsen. Wij schorsen tot 22.22 uur. Dus tien minuten en ik verzoek iedereen ook aan de tien minuten vast te houden. Dank u wel. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter:** Ik heropen de vergadering en verzoek iedereen weer plaats te nemen. Dan gaan we over naar de eerste termijn van het college. Het woord is aan de wethouder van Financiën, wethouder Iedema. Gaat uw gang.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, wat leuk, weer een avond over financiën praten. Ja toch? Morgenavond weer.
Voorzitter, ik denk dat het belangrijk is om ons te realiseren en ook bij onze inwoners te laten doordringen dat ons werk, uw werk, het verdelen van schaarse middelen is. Die middelen worden steeds schaarser en dat vraagt om keuzes. Soms makkelijk, veel vaker moeilijk. We doen dat gelukkig wel altijd met het adagium 'wat niet hoeft, dat hoeft niet'. De derde wet van Iedema, zullen we maar zeggen. Ik begrijp dat het sexy is om een paar eigen wetten te hebben.
Voorzitter, ik moet er dan ook wel een klein beetje om glimlachen, en dan ga ik op de moties in, dat ik 29 januari jl. in de krant las 'Margot Kraneveldt is kritisch over de afwachtende houding van wethouder Iedema'. Amper drie weken later komt de PvdA met de motie 'Als het kan wacht er dan even mee'. Wij zijn het eens. Dat is een goed uitgangspunt.
Voorzitter, dan de moties zelf. Motie nummer 3 van de PvdA Van groot naar klein. U vraagt, zeg maar, 'kunnen we het categoriseren op grootte van bezuinigen?' Dat zou kunnen. Het zou ook kunnen op impact, onderwerp, thema. Ik wil er wel op wijzen dat de manier van presenteren natuurlijk niet dicteert hoe de raad het behandelt. Daar gaat de raad zelf over. Maar ik kan me ook voorstellen dat u technisch vraagt aan de ambtenaren die erover gaan 'kom met een op maat gesneden presentatie'. Wij werken heel veel met Excelsheets hiervoor, dus als u zegt 'kunt u het voor ons net wat anders presenteren?' dan is het heel wel mogelijk. Daar heb ik op zich de motie niet voor nodig.
Voorzitter, dan de motie…

De **voorzitter:** Wethouder Iedema, een interruptie van mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, ik heb toch een vraag want mevrouw Bout zei wel 'financiën en impact zijn hetzelfde', maar dat is niet hetzelfde. Als we het hebben over het telefoontje van Jimmy, kost dat weliswaar heel weinig, maar dat heeft heel veel impact. Dus om dat in kaart te brengen moet je echt wel wat meer inspanning verrichten dan een filtertje in Excel, denk ik zo.

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Ja voorzitter, ik hoor geen vraag, maar eigenlijk schetst u de indruk dat wij erg professioneel met ons vak omgaan. Dat wil ik graag bevestigen. Nee, de impact is natuurlijk veel zwaarder, maar u heeft mij vorig jaar al de opdracht gegeven om inzichtelijk te maken wat bijvoorbeeld de stapelingseffecten zijn. U heeft van ons een heel boekwerk gekregen met alle bezuinigingsmaatregelen en daar hebben we ook al delen van dat effect ingekleurd. Dus ja, ik denk dat u terecht mag verwachten dat wij aangeven wat het effect is van sommige van onze bezuinigingen.

De **voorzitter:** Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, de wethouder heeft helemaal gelijk, dus dank.

De **voorzitter:** Mooi. Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Ik vroeg me af of dit een toezegging is want dan wil ik met liefde en plezier mijn motie betrekken. Maar dan kijk ik de wethouder even aan.

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, in het kader van een klein beetje bezuinigen dan. Als u een motie indient, gaan we de hele motie navolgen. Als ik nu een toezegging in de formele zin doe, dan wordt die genoteerd als een toezegging, et cetera. Maar u heeft al de zekerheid dat als u technisch aan ons vraagt om het op een andere manier te presteren, we dat met liefde doen. Dus als dat genoeg toezegging is voor u, dan zou ik het fijn vinden als u het daarmee kunt doen.

De **voorzitter:** Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dan moet ik even met de mede-indieners overleggen wat die daarvan vinden

en dan kom ik daarop terug.

De **voorzitter:** Wethouder Iedema, gaat u verder.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, dan de motie 04 Als het kan wacht er dan mee. Ik snap de motie. Ik snap de gevoelens die eronder liggen, maar u heeft ons ook de opdracht gegeven en die opdracht zijn we volop aan het aanpakken, te komen met een integraal pakket. Daarin willen we keuzes voorleggen die u hier met zijn allen gaat afwegen, ook weer in samenhang met elkaar. Ons uitgangspunt is een sluitende begroting. Dan is het zo dat als we iets niet doen, we iets anders extra moeten doen. Dus volgens mij is deze motie eigenlijk al precies wat we aan het doen zijn.

De **voorzitter:** Een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel. U refereerde al aan de voorstellen die u had opgestuurd. Dat zijn er 318, waarvoor dank. Als je die optelt, dan komen we in 2026 uit op een bedrag van € 78,8 miljoen. Ik stel voor om voor jeugdzorg en WMO het huidige beleid voort te zetten en voor de rest te kijken of we de bezuinigingen op dat gebied kunnen beperken. Het betreft € 6 miljoen. Dat betekent dat er nog steeds projecten zijn ter waarde van € 72,8 miljoen waar we wel naar kunnen kijken waar we bezuinigen. Bent u het daar dan mee eens als ik dat zo samenvat?

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Ja voorzitter, ik ben wethouder van Financiën, dus ik ga geen inhoudelijke uitspraken doen over portefeuilles. Volgens mij heeft u het hier vaak over jeugdzorg gehad en heeft u ook vaak de steun uitgesproken naar de wethouder van jeugdzorg over de manier waarop zij ermee bezig is. Dan gaat het over kleuren van bezuinigen, nieuwe bezuinigingen, of nog niet aangekondigde bezuinigingen. Volgens mij moet je dat spel niet willen spelen. Ik denk dat u er het college echt op kunt vertrouwen dat wij, met al die debatten die we eerder hebben gevoerd, werken aan een totaalpakket dat een sluitende begroting aflevert en dat natuurlijk zoveel mogelijk rechtdoet aan onze inwoners. Maar we zijn het er met zijn allen over eens dat het wel draait om onze inwoners. Ik zei het al, ons werk gaat over het verdelen van middelen die schaarser worden. Dat gaat pijn doen. Het is grotendeels niet onze schuld, maar opgelegd door het rijk en wij gaan daar heel zorgvuldig mee om. Dat probeer ik hier zoveel mogelijk uit te stralen.

De **voorzitter:** Heel kort nog, mevrouw Bout. Dan ga ik naar mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u. De wethouder zegt dat ik ineens op de inhoud inga. Ik vroeg gewoon om cijfertjes van € 78,8 miljoen en € 72,8 miljoen. Maar volgens mij heb ik het goed uitgerekend.

De **voorzitter:** Dat is geen vraag. Ik ga naar mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u voorzitter, het is eigenlijk een reactie op mevrouw Bout. U zegt 'haal het er dan uit, dan hebben we nog genoeg miljoenen over om uit te kiezen'. Ik zou de raad willen oproepen: laat het nou staan want wellicht zit er wel iets in die € 6 miljoen dat weinig impact heeft, maar bijvoorbeeld efficiënter werken inhoudt, ik noem maar iets. Het is misschien ook heel erg fijn om straks in die integrale keuzes te kunnen zeggen met elkaar 'dat laten we op dat moment staan en daar komen we dan dus niet aan want we zien dat we hier met veel minder impact die bezuinigingen rond kunnen krijgen'. Dus laten we het onszelf ook niet aandoen om nu al een hekje te plaatsen, maar laten we nu al die opties openhouden.

De **voorzitter:** Mevrouw Bout mag daar nog even op reageren.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Daar vinden de VVD en de PvdA elkaar volledig. Ik snap dus niet dat de VVD dat niet ziet, want wij zeggen ook 'kijk waar het kan, om het niet te doen, beperk het waar het kan, om het niet te doen'. Anders dan dat staat er geen hekje omheen. Dat heb ik echt in mijn spreektekst gezet. Als er mogelijkheden zijn voor bezuinigingen die weinig impact hebben, vindt u ons aan uw zijde. Dus ik begrijp het grote verzet van de VVD niet want volgens mij praten wij echt over dezelfde dingen.

De **voorzitter:** Wilt u nog kort reageren, mevrouw Sandifort? Dan stel ik voor dat we daarna doorgaan.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Het is denk ik maar net hoe we het aanvliegen, want precies om die reden denk ik 'wat is er nou zo erg aan om ze op die lijst te laten staan? Op die lijst van al die voorstellen waar we straks een integraal plan van kunnen maken?' Laat ze daarop staan, zodat we precies zien wat er zou kunnen, maar hoe groot de impact daarvan is, om dan met elkaar te besluiten 'daar wel en daar niet'.

De **voorzitter:** Volgens mij is er voldoende uitgewisseld op dit vlak. Ik stel voor dat de wethouder verdergaat met de andere moties. Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, ik was gebleven bij motie 05 Een jaar respijt voor subsidies. Wij hebben alle ontvangers van subsidies, dus iedereen die van ons geld krijgt, een brief gestuurd met de mededeling, even kort gezegd, 'als wij straks minder te verdelen hebben, dan kunnen we ook minder verdelen'. We hanteren daarbij natuurlijk de beginselen van behoorlijk bestuur. Vandaar ook onder andere die brief. Een van die beginselen is dat de subsidieontvanger wel op redelijke wijze aan zijn verplichtingen moet kunnen voldoen. Dus niet alle subsidieveranderingen kunnen het eerste jaar ingaan. Maar ik denk dat het wel goed is om iedere subsidieontvanger ervan te doordringen dat het ook aan zijn of haar kant nodig is om te kijken naar wat te doen. Daarmee doen we volgens mij ook al ongeveer wat er in de motie staat.
Dan ga ik naar – ik heb zo driftig geschreven dat ik door het nummer heen heb geschreven – de motie Verantwoordelijkheid van het rijk niet afwentelen van GroenLinks. Wij zijn heel erg bezig met het maken van de analyse van het rapport Van Ark. Ik vrees dat we pas bij de voorjaarsbehandeling van het rijk echt duidelijkheid krijgen over de opvolging daarvan. Die landelijke duidelijkheid hebben wij ook echt nodig om het in te boeken. We zijn natuurlijk wel meteen aan het kijken wat dat betekent. Dus wij zijn de schaduwberekeningen nu volop aan het maken.
Het is ook goed om ons te realiseren, naast het feit dat we het eerst nog moeten krijgen, dat het maar de helft van de kosten is, dat er geen oormerk in zit en dat het, zogezegd, in het verleden ligt. Wij maken de scenario's die gaan over geld in de begroting en volgens mij heeft u zelf al eerder de keuze gemaakt over hoe om te gaan met jeugdzorg. Maar nogmaals, wat niet hoeft, dat hoeft niet. Dus als we meer geld overhouden onder de streep, hoeven we ook minder te korten op onze uitgaven.

De **voorzitter:** Interruptie van mijnheer Boerboom. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank voorzitter, ik hoor de wethouder heel veel dingen zeggen, maar ik ben even kwijt hoe hij nu precies het proces voor zich ziet. Hoe ziet u dat proces voor u de komende periode met de middelen die u mogelijk wel of niet van het rijk krijgt en hoe gaat u daarmee om ten aanzien van de maatregelen die we moeten nemen om een sluitende begroting in te dienen?

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Dan even omgekeerd: we leveren een sluitende begroting af, dus inkomsten en uitgaven zijn met elkaar in balans. Iedere keer als wij om wat voor reden dan ook denken te horen of horen dat er meer inkomsten uit Den Haag komen, gaan we meteen berekenen wat dat betekent voor ons. Van de opbrengst van de Commissie Van Ark kan nu een voorzichtige inschatting worden gemaakt wat dat betekent, dus die analyse wordt nu gemaakt. Maar we hebben wel duidelijkheid nodig over de vraag of Den Haag ook echt overgaat tot het betalen daarvan voordat wij het kunnen inboeken want anders dan krijgen wij onze toezichthouder weer op ons dak.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank voorzitter, maar die sluitende begroting hoeven we pas na oktober in te leveren. Dus bij de voorjaarsnota is er nog geen enkele urgentie om keuzes te maken. Mijn angst is dat we straks nog geen duidelijkheid krijgen of we die middelen krijgen, want dat zal komen bij de voorjaarsnota van het rijk en voor die tijd heeft u al lang uw nota bij ons moeten inleveren. Ik zou dus graag willen dat u die vertaling die u aan het maken bent van het rapport voorlopig, als PM, in de begroting zet, zodat we bij de voorjaarsnota niet hoeven te discussiëren over welke bezuinigingen daarbij horen en die in het najaar, wat ons betreft dus middels de reserves, alsnog dekkend maken. Wij hebben echt goede hoop dat dat komt. We zouden het echt zonde vinden als we bij de voorjaarsnota extra bezuinigingen inboeken die de stad echt schaden, die dan later toch niet nodig bleken te zijn. Hoe ziet u dat?

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, dat kan ik me voorstellen, maar dan houd je de mogelijkheid van reservedekking echt als achtervang voor het risico dat het Van Ark-geld niet komt. Dat betekent dat je voor de rest van je gelden dan keuzes maakt waar je wel aan vastzit. Dus ik kan me ook voorstellen dat u als raad zegt 'wij nemen met elkaar in de voorjaarsnota een pakket van bezuinigingen aan met een scenario, en dus ook met prioritering, dat we minder hoeven te bezuinigen als het Van Ark-geld over de brug komt'. Dan kunt u namelijk het reservepotje al wel gebruiken voor de bezuinigingen. Ik denk dat u dan een meer integrale en gedegen afweging kunt maken als raad.

De **voorzitter:** Ik ga naar mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter. De woorden van de wethouder stellen ons toch teleur want hij begon zijn verhaal zo mooi. Hier staat een wethouder die uitstraalt dat hij er alles aan doet dat de fouten in Den Haag daar ook blijven en niet als bezuinigingen aan de Zoetermeerder worden opgelegd, aan de verenigingen. Nu is de kans om inderdaad die baten waar we recht op hebben, die € 8 à € 7 (miljoen) op te nemen, en dan zegt u 'nee, dat durf ik niet'. Hoe rijmt dat met een wethouder die hier staat om voor de Zoetermeerder op te komen?

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, dat gaat niet over durf. We hebben het rapport gelezen. U heeft ook al eerder vandaag gerefereerd aan een brief van VVD-wethouders. U kent denk ik alle andere discussies die in Den Haag spelen. Nogmaals, ik zei het net ook al, opschrijven dat we er recht op hebben, is nog iets anders dan het echt naar ons overmaken. Daar zit het feit in dat ik zeg 'daar moeten we toch voorzichtig mee zijn'. Het zou zonde zijn om net te doen alsof het komt en dan te moeten horen dat het niet komt.

De **voorzitter:** Mijnheer Zamani nog.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, zonde is het dat we de stad kapot bezuinigen terwijl we er recht op hebben. Dat is zonde. U kunt zich verschuilen achter technische zaken. Maar de heer Boerboom heeft net uitgelegd, daar staan we volledig achter, dat u helemaal die begroting nog niet sluitend hoeft te hebben. Dat is pas in het najaar. Dus…

De **voorzitter:** Ja, ik ga nog een keer naar wethouder Iedema voor een reactie en dan is volgens mij in die zin…

Wethouder **Iedema:** Ja voorzitter. Ik vind dit ook wel een beetje onzin. Mijnheer Zamani, ik zit erover te denken om u € 2.000,00 over te maken. Boekt u de vakantie maar alvast in en dan kijk ik of ik het overmaak. Dat is ongeveer het gevoel.
Voorzitter, ik ga door met de…

De **voorzitter:** Nog heel kort, mijnheer Zamani en dan wil ik dit debatje afronden.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter. Volgens mij willen de wethouder en D66 hetzelfde. We willen het geld waar we recht op hebben, krijgen. Ik wil de wethouder vragen om er toch nog eens over na te denken om er alles aan te doen om inderdaad uit te stralen dat hij voor de Zoetermeerder opkomt. Dat betekent ook die PM zoals wij voorstellen, opnemen. Dus denk daar alstublieft nog eens over na. Dank u wel.

De **voorzitter:** Wethouder Iedema, nog behoefte om daarop te reageren?

Wethouder **Iedema:** Ik vind dat twee verschillende dingen, opkomen voor de Zoetermeerder of ons blind in een gat storten waarvan ik van de uitkomst nog niet ken. Volgens mij heeft u inmiddels genoeg gezien van het hele college en ook van deze wethouder om te weten dat wij er echt alles aan doen om Den Haag op hun verantwoordelijkheden te wijzen. Maar nogmaals, tussen zeggen dat het komt en het overmaken, zit nog wel wat verschil. Ik heb nog geen enkele partij in Den Haag horen zeggen 'wij hebben het gelezen, laten we het maar overmaken'.

De **voorzitter:** Gaat u verder wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Dan toch uiteindelijk de motie van de FVD over de Zoetermeerse aanpak ZAGE.

De **voorzitter:** Voordat u verdergaat, is dat nog over de vorige motie? Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, ik wil graag één punt rechtzetten en dat is dat de wethouder zegt dat er nog geen één partij is geweest die dat rapport omarmt, terwijl het volgens mij de GroenLinks-PvdA-fractie was die bij het afgelopen najaarsdebat om extra geld voor de gemeenten heeft gevraagd, dus ik zou dat punt wel willen corrigeren.

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, dan zal ik nog duidelijker zijn. Vooraf heeft iedereen in Den Haag gezegd 'dat rapport gaan we heel serieus nemen'. Er zijn inderdaad een paar partijen die dat hebben bevestigd. De verantwoordelijke partijen hebben er nog niet naar gehandeld.

De **voorzitter:** Ik stel voor nu echt verder te gaan. Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Ja voorzitter, de motie ZAGE. Die vraagt om wel heel veel detailinformatie naar de raad toe. Het is wat mij betreft oordeel raad, maar ik vraag me af of uw raad zoveel controlerende taken wil hebben. Het is ook goed om te weten dat dat natuurlijk niet zomaar zonder extra ambtelijke inzet zou kunnen.
Dan de motie Inclusief zonder diversiteitsbeleid. Die pleit voor het afschaffen van het diversiteitsbeleid. Wat mij betreft is dat ook een politieke keuze. Ik moet daar wel bij zeggen dat, als wij uit alle beleidsstukken inclusiviteit weg moeten amenderen, dat ook weer om extra ambtelijke inzet vraagt. Dat geldt eigenlijk ook voor het afschaffen van het klimaatbeleid, of het duurzaamheidsbeleid. Dat is dan motie 08. Ook oordeel raad met de connotatie dat we daar best ambtelijke inzet voor nodig hebben.
De motie Decentrale taakbeheersing van FVD, 09. Met dank voor de complimenten voor het college en de wethouders. Dit is een sympathieke motie en het is in lijn met wat we doen, dus op zich niet nodig. Maar die laat ik ook aan uw oordeel over.
Dan de laatste motie, nummer 10 Investeren in een sluitende begroting. Deze motie vraagt om met concrete voorstellen te komen voor eenmalige investering die op termijn structurele besparingen opleveren. Voor een deel doen we dat al. Dat gaf u zelf ook al aan in het dictum. Voor het overige zijn investeringen met een dergelijk hoog rendement natuurlijk zeer welkom. Om dat binnen enkele maanden nog heel doorwrocht voor elkaar te krijgen, is wel erg lastig. We doen wel ons best en goede ideeën zijn altijd welkom, maar ik denk dat het verzoek dat er nu ligt te veel zal vragen op dit moment. Het is te veel werk voor wat het zou kunnen opleveren. Maar nogmaals, goede ideeën zijn wel van harte welkom. Dan kunnen we daar gericht op rechercheren.

De **voorzitter:** Ik zie twee interrupties, eerst mijnheer Boerboom en dan mevrouw Bout.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. In mijn termijn wees mevrouw Brouwer mij er terecht op dat er bij het najaarsdebat een vergelijkbare motie is aangenomen. Ik heb die nog een keer bekeken en die lijkt er inderdaad heel erg op. Die is aangenomen. Dus ik ben eigenlijk wel benieuwd wat die motie tot nu toe opgeleverd heeft aan inventarisatie.

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Ja voorzitter, daar overvraagt u mij dan even. Ik kan niet zo die inventarisatie uit de mouw schudden.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank voorzitter. Zou u dan als memo aan ons kunnen doen toekomen waar u nu staat met die motie, of kan er misschien binnenkort bij de eerstvolgende briefing specifiek op worden ingezoomd? Wij vinden het wel belangrijk dat dat soort maatregelen er ook in zitten. De raad heeft u daar ook opdracht toe gegeven.

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, degene die de briefing binnenkort doet, zit achter in de zaal, dus als ik die kant op kijk en hij knikt nu naar mij dat hij dat meeneemt in de briefing, kan ik dat wel toezeggen. Hij heeft het nog niet door, dan kom ik daar in de tweede termijn op terug, voorzitter.

De **voorzitter:** Ja. Ik zag mevrouw Bout nog voor een interruptie. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja voorzitter. Ik wil heel graag nog heel even terugkomen op motie 2502-05 over het respijt voor de subsidies van de organisaties in de stad. Het duurde even voordat ik helemaal had laten bezinken wat de wethouder nu zegt. Ik heb dus een verduidelijkende vraag aan de wethouder. Als ik het goed hoor, dan zegt u 'alle organisaties die we eventueel bij besluit van de raad gaan korten op subsidie en die hun eigen broek op kunnen houden, zijn mooi meegenomen, maar alle organisaties die dat niet kunnen en die aankloppen bij de gemeente en kunnen aantonen dat ze er niet uitkomen, helpen we'. Is dat wat u zei?

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Nou voorzitter, dat is een redelijk snelle vertaling. Dat ligt er een beetje aan wat 'de eigen broek ophouden' is. Ik zei 'een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur is dat subsidieontvangers wel redelijkerwijs aan hun verplichtingen moeten kunnen voldoen'. Als dat het onderdeel van de broek ophouden is waar u het over heeft, dan is het antwoord ja, maar dat wil natuurlijk niet zeggen dat het verlagen van subsidie geen effect heeft.
De SP vroeg daar ook naar 'wat betekent dat als we subsidies verlagen?' Ja, per saldo betekent dat ongetwijfeld voor de meeste instellingen, organisaties en verenigingen dat ze minder kunnen doen, dat ze contributies moeten verhogen en dat ze hun hele dienstverleningsniveau omlaag moeten brengen. Ja, dat is wat het is. Over de gevolgen daarvan moeten we het dan met elkaar in de raad hebben want dat betekent ook dat die hier gewogen moeten worden.
Voorzitter, dan heb ik de eerste vraag van de SP al even zijdelings behandeld. Die ging over het effect op de verenigingen. De heer Velner gaf ook nogmaals aan dat het wat hem betreft een goed idee is om de raadsvergoedingen te verlagen. Daarvoor moet ik hem toch echt verwijzen naar de Haagse counterpart van de SP want daar wordt dat beleid gemaakt.
Ik zie uw oproep tot een wethouder minder vooral als een mooie uitnodiging naar de toekomstige formerende partijen. Want wie met u in zee gaat, hoeft in ieder geval niet bang te zijn dat u een wethouderspositie claimt.
Daarmee, voorzitter, heb ik volgens mij alle vragen beantwoord.

De **voorzitter:** Dank u wel wethouder Iedema. Ik zie verder ook geen reacties, dus dank voor uw eerste termijn namens het college.
Dan gaan we over naar de tweede termijn. Ik wil u er wel even op wijzen dat het inmiddels 22.47 uur is. Dus mijn voorstel is om dit af te ronden, maar gezien het feit dat we straks ook nog een schorsing nodig hebben voor de stemmingen moeten we daar straks ook nog rekening mee houden. Dus ik ga door, ik stel dus voor om door te gaan en neem aan dat iedereen het daar ook mee eens is want we zitten midden in een debat. Maar het is wel volgens ons Reglement van Orde dat we dat even goed met elkaar delen. Dan ga ik over naar de tweede termijn van de gemeenteraad. Ik ga naar mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Collega Van der Vlies weet het zeker. In juni is er ruimte voor wisselende meerderheden. Vanuit de oppositie merken we daar op dit moment nog heel weinig van. Ik hoop dat ik zo meteen bij de stemmingen ongelijk krijg, maar op dit moment lijkt het erop dat de oppositie geen poot aan de grond krijgt. Ik hoop van harte dat ik het mis heb. Dank uw wel.

De **voorzitter:** Dank voor uw tweede termijn. De heer Zanoni, tweede termijn. Geen behoefte. Mijnheer Boerboom, tweede termijn. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik zou graag nog bij onze twee moties stilstaan. Onze motie 2502-10 Investeren in een sluitende begroting. Ik had het er zojuist al over. Die willen we intrekken want die lijkt inderdaad wel erg veel op de motie die in het najaarsdebat is aangenomen. Volgens mij voegt dat niets toe. Wij willen dus wel graag op korte termijn weten wat de stand van zaken op dat punt is.
Met betrekking tot onze motie Verantwoordelijkheid van het rijk niet afwentelen op de stad zijn we nog

steeds zoekende hoe de wethouder dat precies voor zich ziet. Hij gaf aan dat we een integralere keuze kunnen maken als we deze motie nu niet aannemen. Maar ik begrijp niet precies hoe hij dat ziet. Ons punt is nog steeds heel simpel: we hebben recht op middelen van het rijk. We hoeven bij de voorjaarsnota nog geen besluit te nemen over een volledig sluitende begroting en volgens mij kunnen we altijd, in het uiterste geval, dat bij het najaarsdebat opvullen met reserves. Wij zouden dus graag zien dat we niet bij het voorjaarsdebat al bezuinigingen inboeken die niet nodig zijn.

De **voorzitter:** Interruptie van de heer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter. Ik zit eventjes met dat 'recht hebben op'. Is dat zo? Waar staat dan dat we daar recht op hebben? Als die Commissie Van Ark de uitspraak heeft gedaan dat we de kosten moeten verdelen – dan ging het over 2024 en 2025 als ik me niet vergis – betekent dat toch niet dat we daar recht op hebben, als die commissie dat zegt, zo lang het rijk niet zegt 'dat gaan we betalen'? Dan kunnen we toch niet zo'n risico nemen?

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik weet niet over welk risico u het precies heeft. Volgens mij hebben wij vorig jaar ook de begroting sluitend gemaakt, zonder dat we die middelen van het rijk hadden gekregen. Ik zeg niet 'we moeten helemaal geen maatregelen nemen', want ik zeg 'voor dat deel'. Volgens mij zei de wethouder ook terecht dat in het rapport op dit moment staat '50% van de kosten'. Dus dat is ook helemaal niet zo heel omvangrijk. Wat ons betreft hebben we recht op veel meer. Maar volgens mij is dit wel het minimale.
Ik ben er ook van overtuigd dat de druk op het rijk om over de brug te komen de komende maanden alleen nog maar zal groeien. Ik zou het heel erg zonde vinden als we dadelijk maatregelen aankondigen die de stad echt pijn doen en die later dan terugdraaien en daarmee voor heel veel onrust in de stad zorgen. Volgens mij kunnen we prima dit nog tijdelijk in de begroting zetten en bij het najaarsdebat een nieuwe afweging maken. We zouden dan zelfs de afweging kunnen maken of we dan niet alsnog aanvullende bezuinigingen willen doen. Maar wij stellen voor om het in dat geval uit de reserves te halen.

De **voorzitter:** Oké. Ik constateer even, zonder dat te willen afkappen, dat die discussie net ook al uitgebreid aan de orde is geweest. Het college zal nog reageren. Ik kijk even naar mijnheer Boerboom of hij nog behoefte heeft om gebruik te maken van zijn tweede termijn. Niet? Dan de heer Smits? Geen tweede termijn. Mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel, voorzitter. Fijn dat de wethouder in ieder geval even wil kijken naar het overzicht van wat het oplevert en wat het kost qua taken van de overheid.
Ik wil hem danken voor het aanbieden van een wethouderspost aan de SP, die we dan inleveren, dan hebben we in ieder geval wel impact op het beleid. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Velner. Mijnheer Zamani?

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, dank u wel. Allereerst ook een dankwoord aan de wethouder voor al zijn inzet met betrekking tot Raden in Verzet, colleges in verzet en VVD-wethouders in verzet. Daar zijn we heel erg blij mee. Ik ga er eigenlijk wel van uit dat hij ervoor zorgt dat we minimaal die 50%, die € 8 miljoen, krijgen en dat we dat inderdaad niet zullen bezuinigen. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel. Mevrouw Bink, tweede termijn. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Nee, voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter:** Mijnheer Van der Vlies? Mevrouw Sandifort? Geen behoefte. Mevrouw Siegelaer? Geen behoefte.
Dan ga ik naar de wethouder voor zijn tweede termijn namens het college. Gaat uw gang.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, dank. Allereerst nog even het proces met GroenLinks. We nemen bij het voorjaarsdebat nog geen besluit. We geven richting aan en ik kan me heel goed voorstellen dat we daar gaan werken met scenario's. Er zullen ongetwijfeld ook een paar no-regretmaatregelen tussen zitten, op zijn Nederlands 'geenspijtmaatregelen', die op zich wel goed zijn om te doen. Wat mij betreft, laten we dat dan ook niet na, of tenminste, laat uw raad dat niet na.

We hebben verder nog de inkomsten. Die kunnen ook wel wat fluctueren. In de laatste brief van de Tweede Kamer bleek bijvoorbeeld dat er nog wat uitstel zat in het ingroeipad naar de korting op het Gemeentefonds. We hebben de reservemogelijkheid, die 10% van ons surplus, we hebben eventueel extra geld en misschien ook wel de Van Arkmiddelen. Ik denk dat het dan goed is dat u in de voorjaarsnota richting aangeeft, waarbij we dus werken met die scenario's. Nogmaals, wat niet hoeft, dat hoeft niet. Als er middelen komen, dan moeten we inderdaad vooral niet alles wegbezuinigen maar ik vermoed dat we wel ergens moeten bezuinigen. Dus dan is het goed om daar toch al richting voor aan te geven.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank voorzitter. Maar dat is ook precies de ruimte die deze motie laat want volgens mij zegt deze motie 'we hebben een gat van plusminus € 25 miljoen, geloof ik, op dit moment. We hebben recht, vanuit het rijk, op € 6, € 7, à € 8 miljoen zoals ik eerder heb horen zeggen, op grond van het rapport Van Ark. Dat deel willen wij niet invullen. Voor die overige € 17 miljoen waar we voor aan de lat staan, moeten we naar mogelijkheden kijken'. Dat is mijn enige oproep. Laten we van die € 7 à € 8 miljoen even zeggen 'daar gaan we nu nog geen invulling aan geven' want u weet als geen ander dat als we met maatregelen komen die organisaties en inwoners raken, dat voor onrust zorgt. Volgens mij moeten we dat niet willen aan de voorkant.

De **voorzitter:** Ik kijk naar wethouder Iedema voor een reactie en dan...

Wethouder **Iedema:** Ja voorzitter. Met betrekking tot die onrust ga ik voor een groot gedeelte wel met de heer Boerboom mee. Tegelijkertijd hebben we ook samen in de bezuinigingen van 2019 opgetrokken. De meeste schade kan ook ontstaan op het moment dat je op het allerlaatste moment ineens extra bezuinigingen moet vinden. Dus daarom is mijn voorstel om juist in de voorjaarsnota die ruimte met elkaar te pakken en scenario's te schetsen. Dan zou ik liever uitleggen dat ze nog niet allemaal zeker zijn, maar zich wel kunnen voordoen, dan je niet voorbereiden en in november ineens met stoom en kokend water besluiten te moeten nemen waar je dan misschien meer spijt van krijgt dan je achteraf had gewild.

De **voorzitter:** Heel kort, mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Maar voorzitter, volgens mij hoeven we dan ook die maatregelen niet te nemen want in dat geval kunnen we de reserves inzetten. Volgens mij heeft u net zelf aangegeven dat die mogelijkheid er is.

De **voorzitter:** Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema:** Voorzitter, dan gaan we rond in een kringetje. Als je het niet krijgen van het extra geld afdekt met je reserves, kan dat, maar dan heb je die reservepot dus ook meteen uitgeschakeld en dan moet je alsnog voor de rest een passende oplossing zoeken. We kunnen het er lang en breed over hebben, maar volgens mij werkt het werken met scenario's in dit geval het best.

De **voorzitter:** Ik zie mijnheer Zamani, ik wil geen...

De heer **Zamani** (D66): Dit is aansluitend op wat de wethouder zegt. Volgens mij hoor ik een handreiking van de wethouder, voorzitter. Hij zegt namelijk 'we hebben best wat ruimte om die inkomsten wat hoger in te schatten om in allerlei inkomsten die ruimte te zoeken'. Als we daarmee de motie iets kunnen aanpassen, dan lijkt me dat de handreiking die we zoeken. Dus als de wethouder kan bevestigen dat we toch dat bedrag – het gaat om € 6, € 7 à € 8 miljoen – op een of andere manier invullen, zodat we niet hoeven te bezuinigen, of dat nu is dat we die inkomsten iets optimistischer inschatten of het zo optimistisch mogelijk inschatten, lijkt me dat een prima voorstel. Dus ik hoor het antwoord van de wethouder graag.

De **voorzitter:** Dat kunt u krijgen, maar de motie is anders. Wethouder Iedema, gaat uw gang,

Wethouder **Iedema:** Ja, voorzitter. Ik wil dolgraag meegaan in welke optimisme dan ook. Zo kent u mij ook. Maar ik heb net geschetst dat tegenover uitgaven inkomsten staan en de dingen die we kunnen uitgeven, zijn verdeeld over de inkomsten, het inzetten van de reserve en eventueel extra geld. Die drie moeten met de uitgaven in balans zijn. Op dit moment, u kent de cijfers net zo goed als ik, ziet dat er

voor 2026 en verder niet goed uit. Daar moeten we mee aan de slag. Natuurlijk, ieder moment dat wij denken 'er komt iets extra's binnen op de inkomsten', of we hebben meer reserve, of er komt extra geld binnen, kijken we meteen wat dat betekent om minder te hoeven bezuinigen. Dat is waar we mee bezig zijn. Mooier kan ik het ook niet maken.

De **voorzitter:** Ik stel voor dit af te ronden want volgens mij is dat nu voldoende en meer dan voldoende zelfs uitgewisseld. Ik kijk naar wethouder Iedema of er nog iets resteert.

Wethouder **Iedema:** Ja voorzitter, een kleine toenadering van mij dan nog richting de SP en hun collegeambities. Ik vraag me af of mijnheer Velner zich dan ook realiseert dat dat betekent dat de SP dan niet meer als enige tegen de begroting kan stemmen.

De **voorzitter:** Dat zal hij zich vast realiseren. Maar ik zag nog een interruptie van mevrouw Bout. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja voorzitter, ik zou nog terugkomen op motie 2502-03 Van groot naar klein en ik zou aan mijn mede-indieners vragen of wij, met het antwoord dat wethouder gegeven heeft, die motie eventueel willen intrekken. Dat is het geval. Wij zijn blij met het antwoord van de wethouder en als wij technisch kunnen vragen om op maat gesneden informatie, zijn wij daar tevreden mee en dan kan die dus ingetrokken worden.

De **voorzitter:** Dank u wel. Dan constateer ik in ieder geval dat moties 2502-03 en 2502-10 zijn ingetrokken. Ik kijk nog even naar de wethouder of hij nog een andere toezegging heeft gedaan in zijn tweede termijn, maar ik dacht het niet. Als dat niet het geval is, stel ik voor de beraadslagingen te sluiten. Daarbij is natuurlijk al de toezegging gedaan vanuit de techniek, zogezegd, dus die staat in ieder geval genoteerd voor een van de eerstkomende briefings.
Dan ga ik de beraadslagingen sluiten. Ik stel voor dat we nu schorsen en dan gaan we om 23.15 uur verder. Ik schors de vergadering.

Schorsing

8. Stemmingen

De **voorzitter:** Ik heropen de vergadering. We gaan over naar agendapunt 8. Stemmingen, dat is normaal gesproken al gedaan, maar we gaan nu echt over tot het digitaal stemmen. Daarom stel ik de vraag of iedereen zich heeft aangemeld met zijn pasje op de sprekerspost. Als het goed is, is dat gebeurd. Dat hoop ik. Als dat het geval is, hebben we 39 raadsleden want iedereen is aanwezig. Dat betekent dat iedereen mee kan stemmen. Voordat we met de echte stemmingen starten, doen we nog twee keer een teststemming om in ieder geval zeker te weten dat het allemaal goed werkt. Ik ga u nu vragen: ik open de stemming over teststemming 1. Dan mag u nu voor of tegen indrukken, doet u maar wat u leuk vindt. Ik sluit de stemming. Iedereen heeft zijn stem uitgebracht en dan zien we daar de resultaten. Kijk, dit was de eerste teststemming dus dan kunnen we deze sluiten, wat mij betreft. Is dat akkoord? Ik kijk even naar de griffier. Ik probeer toch nog even, ook voor de heer Aptroot, de concentratie vast te houden. Ik open de stemming over teststemming 2. Teststemming 2 is geopend, gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Er zijn 39 stemmen uitgebracht. Volgens mij werkt het systeem.
Nu vraag ik echt even uw aandacht want we gaan nu over voor het echie en dat moet even goed gebeuren want anders kunnen er heel vervelende ongelukken gebeuren. Normaal gesproken vraag ik altijd of u tot stemming over wilt gaan, dat ga ik vanavond niet doen. Dus ik ga alles gewoon in stemming brengen. Dan kunt u overal over stemmen, want anders wordt het helemaal ingewikkeld. Normaal vraag ik 'wenst u hierover stemming?', dan kan het ook unaniem zijn, maar dat doe ik vanavond even niet en de volgende keer weer wel. Dus wat mij betreft, gaan we nu echt over tot de stemming over het raadsvoorstel en agenderingsverzoek.

7.a. Raadsvoorstel Kredietaanvraag haalbaarheidsfase Poppodium Boerderij

De **voorzitter:** We beginnen met het Raadsvoorstel Kredietaanvraag haalbaarheidsfase Poppodium Boerderij.

- **Amendement 2502-A VVD - Haalbaarheidsonderzoek Boerderij toekomstbestendig**

De **voorzitter:** Dan begin ik met het allereerste amendement, het amendement 2502-A van de VVD en andere partijen Haalbaarheidsonderzoek Boerderij toekomstbestendig. Ik vraag natuurlijk wel of er

iemand behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring. Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter, Zoetermeer Vooruit zal tegenstemmen. De wethouder geeft aan dat de beslispunten al in het voorstel staan. In de ogen van Zoetermeer Vooruit dus overbodig. Vanavond gaat het niet over de ontwikkeling van Voorweg-Hoog/Laag, maar over de Boerderij en daarom stemmen wij tegen.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik kijk of er nog anderen zijn voor een stemverklaring. Als dat niet het geval is, breng ik amendement 2501-A nu in stemming. De stemming is geopend. Ik sluit de stemmingen en dan ziet u nu het resultaat: met 28 stemmen voor en 11 tegen is het amendement aangenomen.

- **Amendement 2502-B PDvZ - Twee in plaats van drie varianten**

De **voorzitter:** Dan gaan we over naar amendement 2502-B van de PDvZ Twee in plaats van drie varianten. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter, we hebben hier goed over nagedacht en over gesproken in de fractie en met de beantwoording van het college vanavond dat we onszelf nergens tekortdoen, zullen we hiermee instemmen en gaan voor de twee varianten.

De **voorzitter:** Dank u wel. Anderen voor een stemverklaring? De heer Smits, gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): Wij vinden stilstand achteruitgang. We zullen daarom voor dit amendement stemmen.

De **voorzitter:** Dank u wel. Dan nog anderen voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is breng ik amendement 2502-B nu in stemmig. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. Met 39 stemmen voor en 0 tegen is het amendement unaniem aangenomen.

- **Amendement 2502-C PvdA - Verlagen voorbereidingskrediet**

De **voorzitter:** Dan gaan we over naar amendement 2502-C van de PvdA Verlagen voorbereidingskrediet. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter, in het zojuist aangenomen amendement staat misschien niet specifiek vermeld dat daar ongeveer € 25.000,00 bespaard kan worden door de derde variant niet te onderzoeken, maar door dit amendement aan te nemen, bereik je die besparing gewoon omdat je die kosten niet hoeft te maken. Dit amendement dat nu voorligt, voegt daar naar onze mening niets meer aan toe, behalve dat je dat voor € 25.000,00 op de cent precies vastlegt. Wij vinden dat overbodig en zullen tegen dit amendement stemmen.

De **voorzitter:** Dank u wel. Ik zag mijnheer Van Rumpt. Gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, dank u wel. In lijn met de tweede wet van Haan dat de kleinste bedragen het grootste gezeur opleveren, zullen we tegen deze motie stemmen. Dank u wel.

De **voorzitter:** Ik neem aan dat u tegen het amendement bedoelt? Ja. Anderen nog voor een stemverklaring? Dat is niet het geval. Dan breng ik amendement 2502-C nu in stemming. De stemming is geopend. Ik sluit de stemming. Het amendement is met 10 stemmen voor en 29 tegen verworpen.

- **Raadsvoorstel Kredietaanvraag haalbaarheidsfase Poppodium Boerderij**

De **voorzitter:** Dan gaan we over naar het geamendeerde raadsvoorstel Kredietaanvraag haalbaarheidsfase Poppodium Boerderij. Wie wenst daar een stemverkalring over af te leggen? Niet het geval. Dan open ik nu de stemmingen voor het geamendeerde raadsvoorstel, gaat uw gang. Ik sluit de stemmingen en dit voorstel is met 39 stemmen voor en 0 tegen unaniem aangenomen.

- **Motie 2502-01 D66 - Een duurzame boerderij in Zoetermeer**

De **voorzitter:** Dan hebben we nog de motie 2502-01 van D66 Een duurzame boerderij in Zoetermeer. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik de motie in stemming en open ik de stemming nu. Gaat uw gang. Ik sluit de stemmingen en deze motie is met 11

stemmen voor en 28 tegen verworpen.
Dat is het einde van de stemming voor agendapunt 7.a.

7.b. Agenderingsverzoek bezuinigings- en dekkingskeuzes
De **voorzitter:** Dan gaan we over naar 7.b. Agenderingsverzoek bezuinigings- en dekkingskeuzes. Ook hier geldt voor dat we alles in stemming brengen.

- **Motie 2502-04 PvdA - Als het kan wacht er dan even mee**

De **voorzitter**: Dat begint met motie 2502-04 van de PvdA Als het kan wacht er dan even mee. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Buisman, gaat uw gang.

De heer **Buisman** (PDvZ): Dank u wel voorzitter, de PDvZ heeft kennisgenomen van de onlangs door het college aangeleverde inventarisatie van bezuinigingsmogelijkheden, de lijst van € 75 miljoen. Het college heeft daarna een vervolgproces voorgesteld dat maakt dat uiterlijk 12 maart a.s. een bespreekstuk wordt aangeleverd met daarin verwerkt een pakket met voldoende maatregelen om de begroting voor 2026 sluitend te maken. De PDvZ geeft er de voorkeur aan om de inhoud van dit pakket af te wachten om, mede aan de hand van de eerdere inventarisatienota, haar voorkeuren voor bezuinigingsmogelijkheden en/of mogelijkheden voor extra inkomsten, te bepalen. Om deze reden zal de PDvZ vanavond geen enkele motie of amendement met betrekking tot bezuinigingen of extra inkomsten steunen, dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Buisman. Ik kijk rond of er nog anderen voor een stemverklaring zijn. Mevrouw Van Damme, gaat uw gang.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Dank u wel voorzitter. De SP zal tegenstemmen. We willen namelijk op geen enkele manier een bezuiniging doen in de jeugdzorg en WMO en vooral niet na de inbreng van de inspreker van Jong Perspectief. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel. Anderen voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, breng ik motie 2502-04 van de PvdA in stemming. De stemmingen zijn geopend. We missen nog één stem op dit moment, daarom moet ik even wachten. Die is er nu wel dus ik sluit de stemmingen. Deze motie is met 9 stemmen voor en 30 stemmen tegen verworpen.

- **Motie 2502-05 PvdA - 1 jaar respijt voor subsidies**

De **voorzitter:** Dan gaan we over naar de motie 2502-05 PvdA 1 jaar respijt voor subsidies. Wie wenst daar en stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval, dan ga ik deze motie in stemmen brengen en de stemming is geopend. De stemming is gesloten en de uitslag is 11 stemmen voor en 28 tegen. Deze motie is verworpen.

- **Motie 2502-06 FVD - Zoetermeerse Aanpak Gemeentelijke Efficiëntie (ZAGE)**

De **voorzitter:** Dan gaan we over naar motie2502-06 FVD - Zoetermeerse Aanpak Gemeentelijke Efficiëntie. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval, dan breng ik motie 2502-06 in stemming. De stemming is geopend. En de stemming is gesloten en is met 1 stem voor, 38 tegen verworpen.

- **Motie 2502-07 FVD - Inclusief zonder diversiteitsbeleid**

De **voorzitter:** Dan gaan we naar motie 2502-07 FVD - Inclusief zonder diversiteitsbeleid. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel. Ik kon dat natuurlijk niet doen tijdens de maidenspeech, maar ik wilde toch even verwijzen naar de motie van FVD zelf, 2406-34, Klare taal in stukken van de raad, met de vraag of ze dat wellicht ook op de eigen moties willen toepassen. Dank u wel.

De **voorzitter:** Anderen voor een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan breng ik deze motie nu in stemming. De stemming is geopend. De stemming is gesloten. Met 1 stem voor en 38 tegen is de motie verworpen.

- **Motie 2502-08 FVD - Duurzaam zonder klimaatbeleid**

De **voorzitter:** Dan gaan we naar motie 2502-08 FVD - Duurzaam zonder klimaatbeleid. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? De heer Smits, gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter, ondanks dat we het met veel punten in de motie eens zijn, zien we geen connectie met dit agenderingsverzoek en we zullen daarom tegenstemmen.

De **voorzitter:** Dank u wel. Dan mijnheer Zamani, gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, duurzaamheid zonder klimaatbeleid is hetzelfde als een stamppot met een vega gehaktbal, dus we gaan tegen stemmen.

De **voorzitter:** Sorry, ik moest dat even laten landen. Ik ga even kijken, nog anderen voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, breng ik motie 2502-08 in stemming. Gaat uw gang. De stemming is gesloten. Met 1 stem voor en 38 tegen is deze motie verworpen.

- **Motie 2502-09 FVD - Decentrale taakbeheersing**

De **voorzitter:** Dan gaan we naar motie 2502-09 FVD Decentrale taakbeheersing. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Niet het geval, dan ga ik hem in stemming brengen. De stemming is geopend. Er blijft er nog één hangen, kan dat? Ik sluit de stemming. Met 3 stemmen voor en 36 tegen is deze motie verworpen.

- **Motie 2502-11 GroenLinks - Verantwoordelijkheid van het rijk niet afwentelen op de stad**

De **voorzitter:** Dan gaan we naar motie 2502-11 van GroenLinks Verantwoordelijkheid van het rijk niet afwentelen op de stad. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik hem nu in stemming. De stemming is geopend. Ik sluit de stemming en met 12 stemmen voor en 27 tegen is deze motie verworpen.
Daarmee zijn volgens mij ook alle moties rond dit agenderingsverzoek afgehandeld.

9. Sluiting

De **voorzitter:** Dat betekent dat ik overga naar de sluiting. Mijnheer Van der Vlies nog een punt van orde?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Een vraagje, we hadden ook nog de hamerstukken. Moet dat niet hierbij?

De **voorzitter:** Die hebben we al gehad.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dat is gewoon al afgehamerd? Dank u wel.

De **voorzitter:** Dat is echt allemaal keurig afgehandeld.
Ik ga de vergadering sluiten, maar ik verzoek u nogmaals, ten overvloede natuurlijk, want dat heeft u al gedaan, om uw spreek- en stempasje te laten liggen. Die zullen worden opgehaald voor de volgende vergadering. Ik wens u een heel fijne thuiskomst. Ik sluit de vergadering. Tot de volgende keer.

Sluiting om 23.30 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 17 maart 2025,

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen